

Regionsrådets afvejning af nye graveområder

Region Syddanmark

Indhold

Indledning	3
Arealer uden dokumenteret ressource	4
Areal beliggende inden for en landskabsfredning	4
Graveområder for sand, grus og sten	5
Forslag til nye graveområder, der ikke medtages i Råstofplan 5	5
Svendborg Kommune	5
Forslag til nye graveområder, der medtages i Råstofplan 5	10
Assens Kommune	10
Esbjerg Kommune	26
Faaborg-Midtfyn Kommune	33
Haderslev Kommune	47
Kerteminde Kommune	52
Kolding Kommune	67
Nordfyns Kommune	79
Nyborg Kommune	89
Odense Kommune	93
Svendborg Kommune	100
Tønder Kommune	112
Varde Kommune	116
Vejen Kommune	121
Vejle Kommune	132
Aabenraa Kommune	142
Graveområder for ler	171
Forslag til nye graveområder, der ikke medtages i Råstofplan 5	171
Svendborg Kommune	171
Forslag til nye graveområder, der medtages i Råstofplan 5	177
Assens Kommune	177
Svendborg Kommune	201
Graveområder for klæg	207
Forslag til nye graveområder, der medtages i Råstofplan 5	207
Tønder Kommune	207

Indledning

Det fremgår af råstoflovens § 5 a stk. 2 at Regionsrådet på baggrund af en samlet vurdering af udviklingen i regionen og de hensyn, der er nævnt i § 3, skal fastlægge overordnede retningslinjer for råstofindvindingen, herunder udlæg af råstofgraveområder og råstofinteresseområder i råstofplanen.

Råstoflovens §3 er gengivet i tekstboks 1. Der er tale om en udtømmende liste. Det betyder, at der ikke må lægges andre hensyn til grund for vurderingen.

Tekstboks 1

Råstoflovens § 3.

Ved lovens anvendelse skal der på den ene side lægges vægt på råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse samt tages erhvervsmæssige hensyn. På den anden side skal der lægges vægt på miljøbeskyttelse og vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse, herunder bevarelsen af landskabelige værdier og videnskabelige interesser, rekreative interesser, en hensigtsmæssig byudvikling, infrastrukturanlæg, herunder energiproducerende anlæg, jord- og skovbrugsmæssige interesser, sandflugtsbekæmpelse og risiko for oversvømmelse eller erosion af kysten, fiskerimæssige interesser, ulemper for skibs- og luftfarten samt ændringer i strøm- og bundforhold.

LBK nr. 1230 af 20/11/2024

Under indkaldelsen af idéer og forslag til indholdet i råstofplanen anledning modtog regionen 66 kommentarer og bemærkninger fra borgere, offentlige myndigheder og virksomheder. Af de 66 kommentarer og bemærkninger var de 36 forslag til nye graveområder for sand, grus og sten, ni graveområder for ler og et graveområde for klæg. Herudover foreslår regionen selv 14 graveområder for sand, grus og sten.

For fem af de modtagne ønsker til graveområder er der ikke dokumenteret en råstofressource. Et ønske til et graveområde er et areal, der ligger inden for en landskabsfredning, hvis formål er at undgå råstofindvinding. Der er alene foretaget en vurdering efter råstoflovens §3 og ikke udarbejdet miljørapporter for disse områder.

For de øvrige potentielle graveområder er der foretaget en vurdering af råstofressourcen og der er udarbejdet en miljørapport jf. reglerne i Miljøvurderingsloven. Der er desuden udarbejdet en redegørelse, der beskriver situationen for indvinding og forsyning med råstoffer i Region Syddanmark.

I det følgende er Regionsrådets vurdering af om indkomne ønsker til nye graveområder, samt Regionsrådets egne forslag, skal indgå som graveområder i Forslag til Råstofplan 5.

Vurderingen er foretaget på baggrund redegørelsen, der indeholder en status på regionens forsyningssituation, vurdering af råstofressourcen på det konkrete areal samt vurdering af hensynene i råstoflovens §3 på baggrund af oplysninger fra miljørapporter for de konkrete områder. Disse dokumenter og vurderinger kan ses på regionens hjemmeside (åbn hjemmesiden [Forslag til Råstofplan 5](#)).

Arealer uden dokumenteret ressource

For fem indkomne ønsker til nye graveområder for sand, grus og sten er der ikke dokumenteret en råstofressource.

Det drejer sig om ønskerne der fremgår af nedenstående tabel:

Område	Kommune	Områdenavn
Fyn	Faaborg-Midtfyn	Håstrup
	Nyborg	Svindinge
Sydvestjylland	Varde	Stundsig
Sønderjylland	Aabenraa	Rise-Hjarup
		Todsbøl

Som det fremgår af indledningen og tekstboks 1 med råstoflovens §3 skal der inden udlæg af nye graveområder ske en afvejning af bl.a. råstofressourcernes omfang og kvalitet og på den anden side en række andre interesser.

Råstofindvinding vil altid medføre en påvirkning af omgivelserne. Eksempelvis kan det ikke undgås, at der sker en forandring af landskabet hvor man graver.

Eftersom der ikke er dokumenteret en ressource for de ovenstående fem arealer, er det Regionsrådets vurdering på det foreliggende grundlag, at de øvrige samfundsinteresser nævnt i lovens § 3 overstiger råstofinteressen. De fem arealer udlægges derfor ikke som graveområder.

Areal beliggende inden for en landskabsfredning

Et ønske om nyt graveområde for ler er beliggende inden for en landskabsfredning. Det drejer sig om et areal ved Vissenbjerg/Bred i Assens Kommune.

Hele arealet er omfattet af en landskabsfredning. En del af formålet er specifikt at friholde arealet for indvinding af ler. Regionsrådet vurderer, at det ikke er foreneligt med fredningen at udlægge arealet som graveområde.

Det Regionsrådets vurdering, at landskabsinteressen der varetages i fredningen, overstiger råstofinteressen. Arealet udlægges derfor ikke som graveområde.

Delområde	Kommune	Områdenavn
Fyn	Assens	Vissenbjerg-Bred

Graveområder for sand, grus og sten

Forslag til nye graveområder, der ikke medtages i Råstofplan 5

Svendborg Kommune

I Svendborg Kommune foreslås følgende arealer *ikke* udlagt som graveområde i Råstofplan 5:

Områdenavn	Bemærkninger
Hesselager	Nyt graveområde for sand, grus og sten

Hesselager: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Svendborg kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Hesselager som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er todelt, og er tilsammen på 23 ha. Der er ingen eksisterende råstofgrave- eller råstofinteresseområder indenfor eller nær arealet.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal *ikke* skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten.

Det miljøvurderede areal ved Hesselager indgår i et middelskala landbrugslandskab med meget velafgrænsede lukkede landskabsrum, der defineres af levende hegn og spredtliggende mindre skove, samt Tange ådal. Der er i det omkringliggende landskab flere mindre søer og vandhuller samt vandløb, der udspringer fra Tange Å, som skærer sig markant igennem landskabet fra sit udspring ved Broholm og udmunder ved kysten. Mod sydøst skråner landskabet ned mod kysten, der løber øst for arealet i nærmeste afstand af ca. 1,4 km. Til trods for den kystnære placering ligger det miljøvurderede areal i et landbrugslandskab uden fysisk eller visuel kontakt til det landskab, der karakteriserer kysten.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 2.070.000 m³, hvoraf 735.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

Fredskov

Det miljøvurderede areal overlapper flere steder med områder udlagt til fredskov. I alt drejer det sig om et overlap på ca. 2,1 ha. Der kan søges om dispensation hos SGAV til fældning af skoven. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til fredskoven.

Særlige naturbeskyttelsesinteresser samt økologiske forbindelser

Disse to udpegninger overlapper med samme områder, som er behandlet under ovenstående afsnit om fredskov. Det omfatter samme påvirkninger, og samme afværgeforanstaltninger.

Målsatte vandløb og målsatte grundvandsforekomster

Det miljøvurderede areal grænser direkte op til det målsatte vandløb Tange Å, og inden for 30 meter fra arealet findes det målsatte vandløb Gammeldamsafløbet, som er et tilløb til Tange Å. Påvirkningen er vurderet til kun at omfatte sedimenttilførsel ved afstrømning fra terrænoverflader, fx ved oplag af materialer eller jordvolde. For at sikre at der ikke sker en forringelse af vandløbet, kan der være behov for foranstaltninger mod sedimenttilførsel. Det kan f.eks. være, at der ikke må opføres jordvolde ud

mod vandløbene. Alternativt skal arealet reduceres, så der ikke er risiko for, at vandløbenes tilstand forringes.

Det miljøvurderede areal har sammenfald med en målsat grundvandsforekomst, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Bevaringsværdige landskaber

Stort set hele det potentielle graveområde er beliggende indenfor områder, der er udpeget som bevaringsværdige landskaber, som også omfatter Tange Å tunneldal. For det nordlige potentielle graveområde er delområdet den "Østlige del af dalstrøget – 15.M1" beskrevet som "*særligt karakteristisk, god tilstand, særlige visuelle oplevelsesmuligheder, mens delområde*". Den centrale del af dalstrøget omkring Hesselagergård – 15.M3 i det sydlige potentielle graveområde er beskrevet som "*særligt karakteristisk, særlige visuelle oplevelsesmuligheder, dårlig tilstand*".

Ved råstofindvinding langs Tange Å, i det sydlige potentielle graveområde, vil der være stor risiko for at bortgrave dalsidernes skrænter og/eller oplevelsen af tunneldalen, som er karakteristiske for dalsystemet og den geologiske fortælling, hvilket er en bærende karakter, og derved en forringelse af landskabet, som det potentielle graveområde indgår i. Ved bortgravning af dalsiderne fjerner man således en væsentlig del af den landskabsdannelseshistorie, som dalsiderne er med til at definere.

I det nordlige potentielle graveområde vil herregårdslandskabets enkle og uforstyrrede karakter med åbne dyrkningsflader og naturlige terrænformer blive forringet ved den markante terræændring som råstofindvinding vil medføre.

For begge delområderne gælder, at det potentielle graveområde vil ændre de naturlige terrænformer med bølgede moræneflader og -bakker og dermed ændre landskabskarakteren for en væsentlig del af det samlede herregårdslandskab, hvilket ikke vil kunne genskabes eller illuderes med en efterbehandling af arealerne.

Derudover fremstår landskabet i og omkring det potentielle graveområde roligt og uforstyrret og med særlige visuelle oplevelsesmuligheder. Det vurderes, at der vil ske en væsentlig forringelse af landskabets rolige og uforstyrrede karakter som følge af råstofindvinding.

Samlet set vurderes det derfor, at udlægning af Hesselager som nyt graveområde vil medføre en væsentlig påvirkning af både tunneldals- og herregårdslandskabet. Det vurderes også, at det ikke er muligt at afværge denne påvirkning med afhjælpende foranstaltninger.

Værdifulde kulturmiljøer

Hele det miljøvurderede areal er beliggende indenfor *værdifulde kulturmiljøer*, der er en udpegning, som omfatter Hesselagergård og det omkringliggende landskab.

Det vurderes, at der vil være væsentlig påvirkning af herregårdslandskabet, da mange af de bærende landskabsstrukturer, herunder herregårdsejerlavets velbevarede struktur med marker, enge, skovarealer og oplevelsen af det samlede kulturmiljø samt de bevaringsmæssige værdier, der er med til at danne udpegningsgrundlaget, svækkes eller forringes som følge af råstofindvinding, der vil medføre en varig og irreversibel ændring.

Det vurderes, at herregårdslandskabet vil blive væsentligt påvirket som følge af råstofindvinding, idet det potentielle graveområde vil påvirke en stor del af det samlede herregårdslandskab. I dette specifikke tilfælde vil det både være den samlede oplevelse af kulturmiljøet, der forringes, samt de bærende landskabsstrukturer, der kendetegner herregårdslandskabet, herunder den velbevarede struktur med marker, enge og skovområder. De store dyrkede markflader i et naturligt uforstyrret terræn er en væsentlig del af herregårdslandskabet, og det potentielle graveområde vil således ændre de store dyrkningsfladers oprindelige karakter og potentielt også deres anvendelse.

Påvirkningen vil medføre en varig og irreversibel ændring, der ikke kan afværges ved efterbehandling, da efterbehandling ikke vil kunne gendanne det oprindelige landskab og dets strukturer.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der findes to beskyttede sten- og jorddiger inden for få meter af det miljøvurderede areal. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Svendborg kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Støj og støv

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger 3 ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set 7 ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at råstofgravning inden for det bevaringsværdige landskab og det værdifulde kulturmiljø, vil medføre en væsentlig negativ påvirkning.

Råstofgravning vil fjerne bærende elementer i herregårds- og tunneldalslandskaberne. Ved bortgravning af dalsiderne omkring det sydlige område forstyrres en væsentlig del af den landskabsdannelseshistorie, som dalsiderne er med til at definere.

I det nordlige potentielle graveområde vil herregårdslandskabets enkle og uforstyrrede karakter med åbne dyrkningsflader og naturlige terrænformer blive forringet ved den markante terrænændring som råstofindvinding vil medføre.

For begge delområderne gælder, at det potentielle graveområde vil ændre de naturlige terrænformer med bølgede moræneflader og -bakker og dermed ændre landskabskarakteren for en væsentlig del af det samlede herregårdslandskab.

Ændringerne vil også påvirke kulturmiljøet. Ved gravning vil det både være den samlede oplevelse af kulturmiljøet, der forringes, samt de bærende landskabsstrukturer, der kendetegner herregårdslandskabet, herunder den velbevarede struktur med marker, enge og skovområder.

Det vurderes, at påvirkningen vil være irreversibel og kun i ringe grad kan afbødes gennem efterbehandling.

Regionsrådet vurderer, at landskabs- og kulturinteressen overstiger råstofinteressen, hvorfor arealet ikke udlægges som graveområde.

Forslag til nye graveområder, der medtages i Råstofplan 5

Assens Kommune

I Assens Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

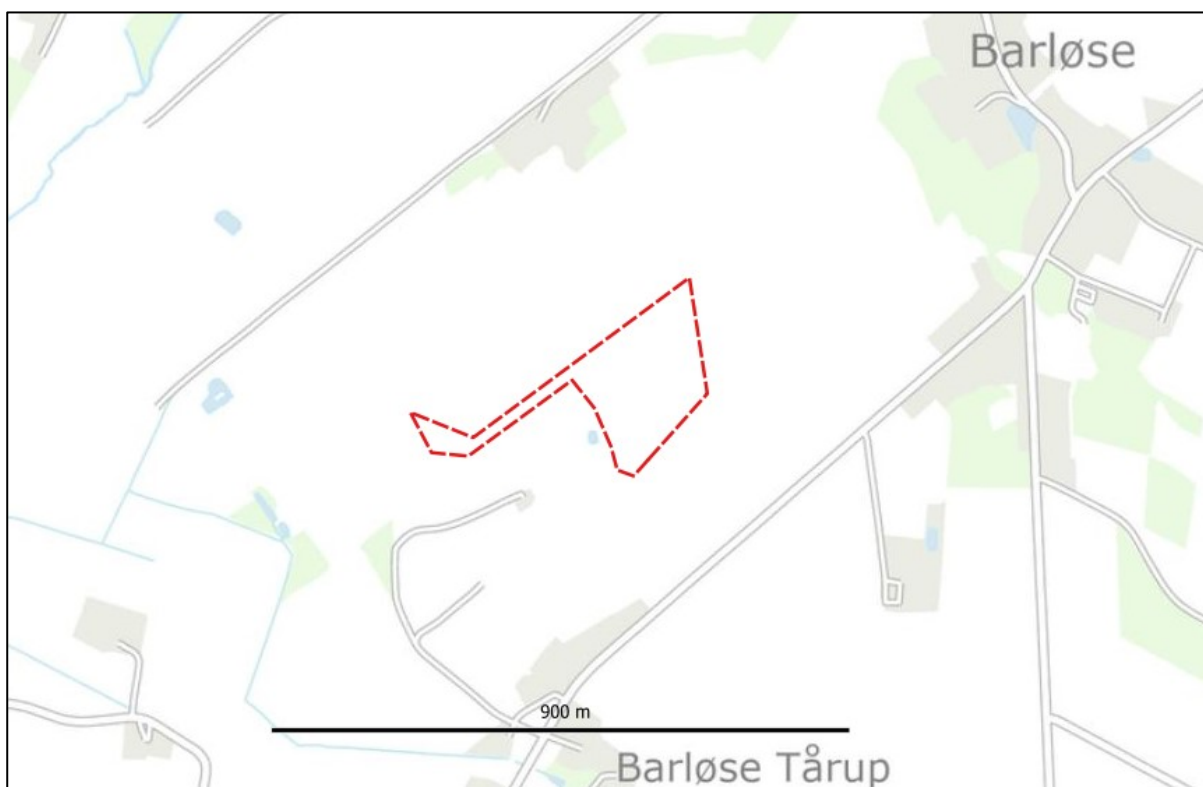
Områdenavn	Bemærkninger
Barløse	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten
Brylle	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten
Jordløse	Nyt graveområde for sand, grus og sten
Sø Søby	Nyt graveområde for sand, grus og sten
Tommerup	Nyt graveområde for sand, grus og sten

Barløse: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Assens kommune

Region Syddanmark har taget initiativ til undersøgelse af udlæg af et areal ved Barløse i Assens Kommune som graveområde for sand, grus og sten. Det undersøgte areal er på 4 ha, og er i Råstofplan 2020 en del af råstofinteresseområdet Barløse. Arealet grænser op til det nuværende råstofgraveområde Barløse, der er ca. 85 ha stort. Arealet er derfor en mindre udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 1.

Figur 1. Regionsrådets forslag til nyt graveområde

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 120.000 m³, hvoraf 84.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Det miljøvurderede areal er beliggende i et småbakket til bølget landbrugslandskab, der afgrænses af flere levende hegn og spredtliggende mindre bevoksning. Arealet ligger ved siden af et tidligere

råstofgravområde, hvorfor de landskabelige påvirkninger ikke vil være lige så store, som hvis der var tale om et landskab uden spor af råstofindvinding. Ved råstofindvinding i arealet vurderes landskabet at blive påvirket i en mindre til moderat grad.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur

En mindre del (ca. 500 m) af det sydvestlige graveområde overlapper med et §3-beskyttet overdrev.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af det § 3-beskyttede overdrev hos Assens Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til overdrevet, så det ikke påvirkes.

Beskyttede sten- og jorddiger

Inde i det miljøvurderede areal findes to beskyttede sten- og jorddiger, der løber parallelt med den nordvestlige og sydøstlige del af arealets afgrænsning. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Assens kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger en ejendom indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set seks ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 120.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus. Der er tale om en moderat mængde, men på et lille areal der kan udnyttes i sammenhæng med det omkringliggende graveområde. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning.

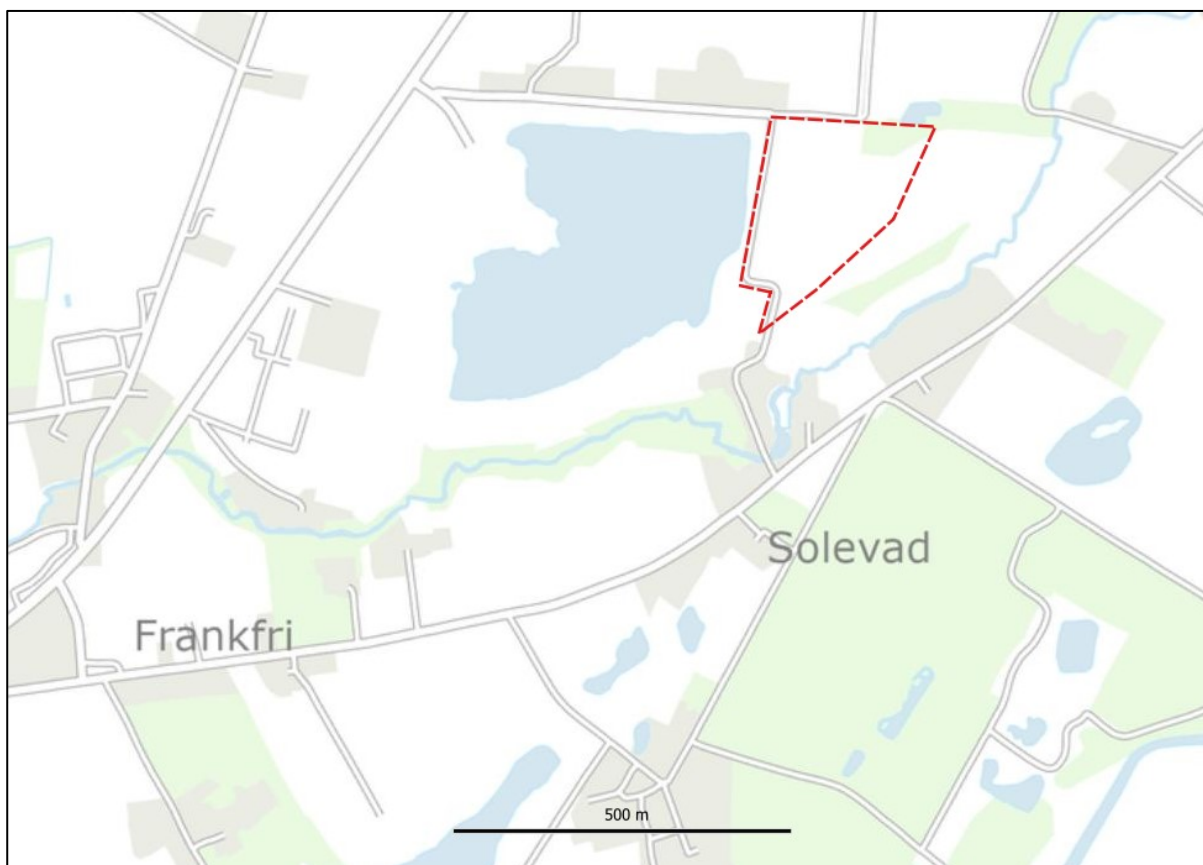
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Brylle: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Assens kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Brylle som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 9 ha. I råstofplan 2020 er arealet interesseområde. Området grænser op til det eksisterende graveområde Brylle, som i alt er ca. 53 ha stort. Det ønskede areal er derfor en mindre udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at en del af det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, er i forhold til det miljøvurderede areal tilpasset for at undgår væsentlig påvirkning på landskabet. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 2.

Figur 2 Regionsrådets forslag til graveområde

Det miljøvurderede areal ved Brylle indgår i et landbrugslandskab i lille til middelskala med meget velafgrænsede lukkede landskabsrum, der defineres af levende hegn og spredtliggende mindre skove

og krat samt bevoksning langs vandløb og engområder. Der er i det omkringliggende landskab flere mindre søer og vandhuller samt mange vandløb, hvoraf flere er en del af dalsystemet i Odense Ådal.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 540.000 m³, hvoraf 180.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur

I den nordlige del af arealet ligger en § 3-beskyttet sø delvist inde i området (0,2 ha). Mod den sydøstlige del overlapper meget små dele af arealet med en § 3-beskyttet eng. Søen og engen kan påvirkes direkte ved bortgravning. Dertil kan søen påvirkes indirekte ved gravning under grundvandsspejlet, eller ved bortgravning af nærtliggende terræn, som mindsker tilførsel af overfladevand til søen.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de § 3-beskyttede naturtyper hos Assens kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til overdrevet, så det ikke påvirkes.

Å-beskyttelseslinje

Det miljøvurderede areal overlapper 4,7 ha med å-beskyttelseslinjen. For at kunne indvinde råstoffer inden for å-beskyttelseslinjen kræver det en dispensation fra Assens Kommune. Hvis der ikke kan meddeles en dispensation, kan råstofferne inden for å-beskyttelseslinjen ikke indvindes.

Målsat vandløb

Det målsatte vandløb Holmehave Bæk løber langs den sydlige del af det miljøvurderede areal. Holmehave Bæk kan påvirkes i form af sedimenttilførsel, som kan forringe tilstanden af vandløbet. For at sikre at der ikke sker en forringelse af vandløbet, kan det være nødvendigt der være foranstaltninger mod sedimenttilførsel. Det kan f.eks. være, at der ikke må opføres jordvolde ud mod vandløbet eller der skal holdes afstand.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Målsatte grundvandsforekomster

Det miljøvurderede areal har sammenfald med to målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Bevaringsværdige landskaber

En del af det miljøvurderede areal er beliggende indenfor områder udpeget som *bevaringsværdige landskaber*, der omfatter dalsiderne langs Holmehave Bæk. Dalsiderne er et bærende element i

udpegningen. Ved råstofindvinding i denne del af arealet, vil ådalens vestlige skrænt blive bortgravet. Dette vil være en væsentlig påvirkning af den bærende landskabskarakter.

Hvis arealet reduceres, så det ikke omfatter de udpegede områder, mindskes påvirkningen fra væsentlig til moderat.

Beskyttede sten- og jorddiger

Langs den nordlige grænse af arealet findes et beskyttet sten- og jorddige. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af det beskyttede diget hos Assens kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til diget, så det ikke påvirkes.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger 5 ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set 21 ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer at en væsentlig negativ påvirkning af det bevaringsværdige landskab ikke kan undgås, hvis der indvindes råstoffer i ådalens vestlige skrænt. Det er desuden Regionsrådets vurdering, at denne negative påvirkning overstiger råstofinteressen. Derfor udlægges denne del af arealet ikke som graveområde. Med denne afgræsning undgås også en direkte negativ påvirkning af den §3-beskyttede eng og af det målsatte vandløb.

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 540.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning.

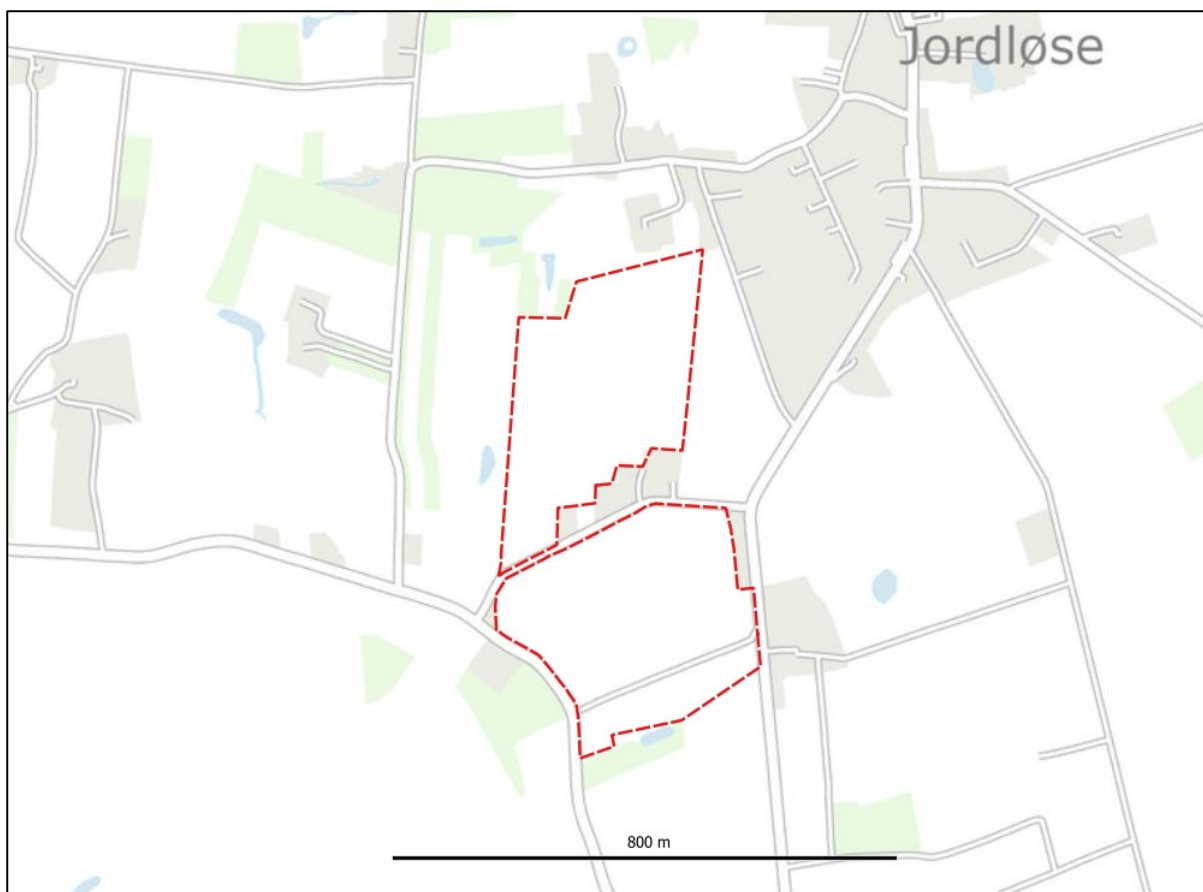
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Jordløse: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Assens kommune

Region Syddanmark har taget initiativ til undersøgelse af udlæg af et areal ved Jordløse i Assens kommune som graveområde for sand, grus og sten. Det undersøgte areal er på 20 ha, og er beliggende i store dele af råstofinteresseområde Håstrup. Arealet er todelt, og adskilles af en mindre landevej, Hovgyden.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 3.

Figur 3. Regionsrådets forslag til nyt graveområde

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 1.000.000 m³, hvoraf 600.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Det miljøvurderede areal indgår i et storbakket landbrugslandskab, der afgrænses af flere levende hegn og spredtliggende bevoksning og skovstykker. Sydvest for arealet adskiller landskabskarakteren sig fra det øvrige landskab, ved en mere enkel struktur og en større skala med store åbne markflader der knytter sig til Damsbo Hovedgårdslandskab. I landskabet nordvest for arealet afspejler de levende hegn, veje og markinddelingen de kulturhistoriske landskabsspor med en delvis stjerneudskiftning, der udspringer fra landsbyen Strandby. Den øvrige markstruktur er middelskala blokudskiftning med en mere sammensat karakter. Det bakkede landskab giver varierede udsigter, afhængig af om man færdes i det højere terræn med lange udsigter eller i det lavere terræn, der opleves mere velafgrænset.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

Jordforurening

Uden for det miljøvurderede areal ligger der en V2-kortlagt grund (tidligere losseplads), som overlapper 0,09 ha (900 m²) med arealet. Påvirkningen kan imødegås ved at søge en tilladelse efter Jordforureningslovens § 8, hvor der foretages en risikovurdering samt fastsættes vilkår for arbejdet. Dertil kan ansøger foretage frivillige undersøgelser og evt. oprensning med henblik på at få ændret kortlægningen. Alternativt kan det areal der udnyttes til råstofgravning tilpasses, således forureningslokaliteten ikke er inddraget i arealet.

Vandboring

Der findes en markvandingsboring inden for det miljøvurderede areal, som potentielt bliver gravet væk. Det vil kræve en sløjfning af boringen, hvis råstofferne omkring boringen skal kunne udnyttes, hvilket vil kræve ejers accept. Hvis ikke boringen skal sløjfes, skal der holdes graveafstand til boringen.

Grundvandsforekomster, og nitratfølsomme indvindingsområder (NFI)

Det miljøvurderede areal har sammenfald med tre målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. Dertil overlapper det miljøvurderede areal 0,8 ha med NFI, hvorfor råstofindvinding kan øge sårbarheden inden for dette. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Landskab generelt

Da der generelt er udsyn over det potentielle graveområde, særligt fra det nordlige landskab, vurderes det at råstofindvinding indenfor det miljøvurderede areal ikke kan indpasses i landskabet på en måde, der ikke vil opleves som en markant ændring af landskabets karakter samt den visuelle oplevelse af landskabet. Hvorvidt påvirkningen vil opleves som moderat eller væsentlig vil afhænge af den konkrete efterbehandlingsplan. Påvirkningen vil delvist kunne afhjælpes ved at afskærme arealet mod omgivelserne mest muligt, fx med beplantning, herunder ved at bevare eller etablere hegn og diger, hvilket vil kunne reducere påvirkningen til moderat.

Beskyttede sten- og jorddiger

Inde i det miljøvurderede areal findes to beskyttede sten- og jorddiger, og der er flere diger, som løber langs grænsen til arealet. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Assens kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger 22 ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set 78 ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 1.000.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale, stabilt grus, betonsand og tilslag til beton.

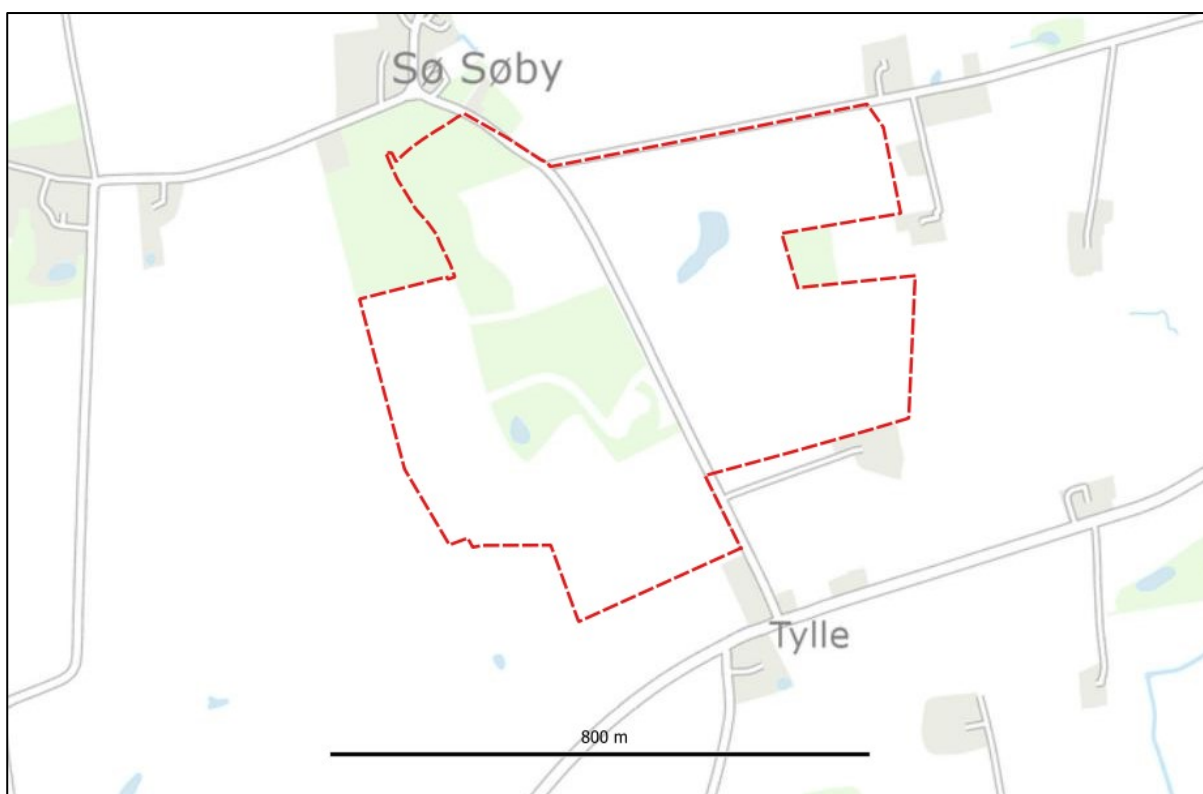
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Sø Søby: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Assens kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Sø Søby som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 41 ha.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 4.

Figur 4 Regionsrådet forslag til nyt graveområde

Det miljøvurderede areal grænser mod nord op til landsbyen Sø Søby. Arealet indgår i et bakket middelskala landbrugslandskab, der afgrænses af flere levende hegn og spredtliggende mindre skove og bevoksning. Det bakkede landskab giver varierede udsigter, afhængig af om man færdes i det højere terræn med lange udsigter eller i det lavere terræn, der opleves mere velafgrænset. Indenfor arealets nordvestlige hjørne løber der en markant tørdal, *Nederlagsdal*, der afspejler landskabsdannelse spor udformet af rindende vand under sidste istid.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 2.460.000 m³. Der vurderes ikke at være råstoffer under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur

Inden for det miljøvurderede areal findes der i alt 7 § 3-beskyttede naturtyper, heraf 3 overdrev, 2 søer og 2 moser. Der er dog overlap mellem den ene sø og det ene overdrev, samt den anden sø og mosen. I alt udgør de 7 § 3-beskyttede naturtyper 2,5 ha. Alle naturtyperne kan påvirkes direkte ved bortgravning, eller via sedimenttilførsel, som kan forringe naturtypernes tilstand. Dertil kan søer og moserne påvirkes ved bortgravning af nærtliggende terræn, som kan mindske tilførsel af overfladevand til naturtyperne.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de § 3-beskyttede naturtyper hos Assens kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til naturtyperne, så det ikke påvirkes.

Målsat grundvandsforekomst

Det miljøvurderede areal har sammenfald med en målsat grundvandsforekomst, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der findes ingen beskyttede sten- og jorddiger inden for det miljøvurderede areal, men der findes fem diger langs grænsen til arealet. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Assens kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Arealanvendelse

I det miljøvurderede areal findes en større forbindelsesvej til byen Sø Søby. Grundet vejens beliggenhed i arealet, er det vurderet, at vejen ikke kan omlægges. Der skal derfor holdes en graveafstand til vejen, så den ikke påvirkes. Alternativt kan arealet der anvendes til råstofindvinding reduceres, således vejen ikke er omfattet af arealet.

En nærmere vurdering i forbindelse med en konkret ansøgning om råstofgravning kan eventuelt klarlægge om der muligheder for at omlægge vejen, der ikke var tilgængelige i forbindelse med udarbejdelsen af miljørapporten.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger 13 ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set 32 ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 2.460.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus samt tilslag til beton (P-sten og E-sand).

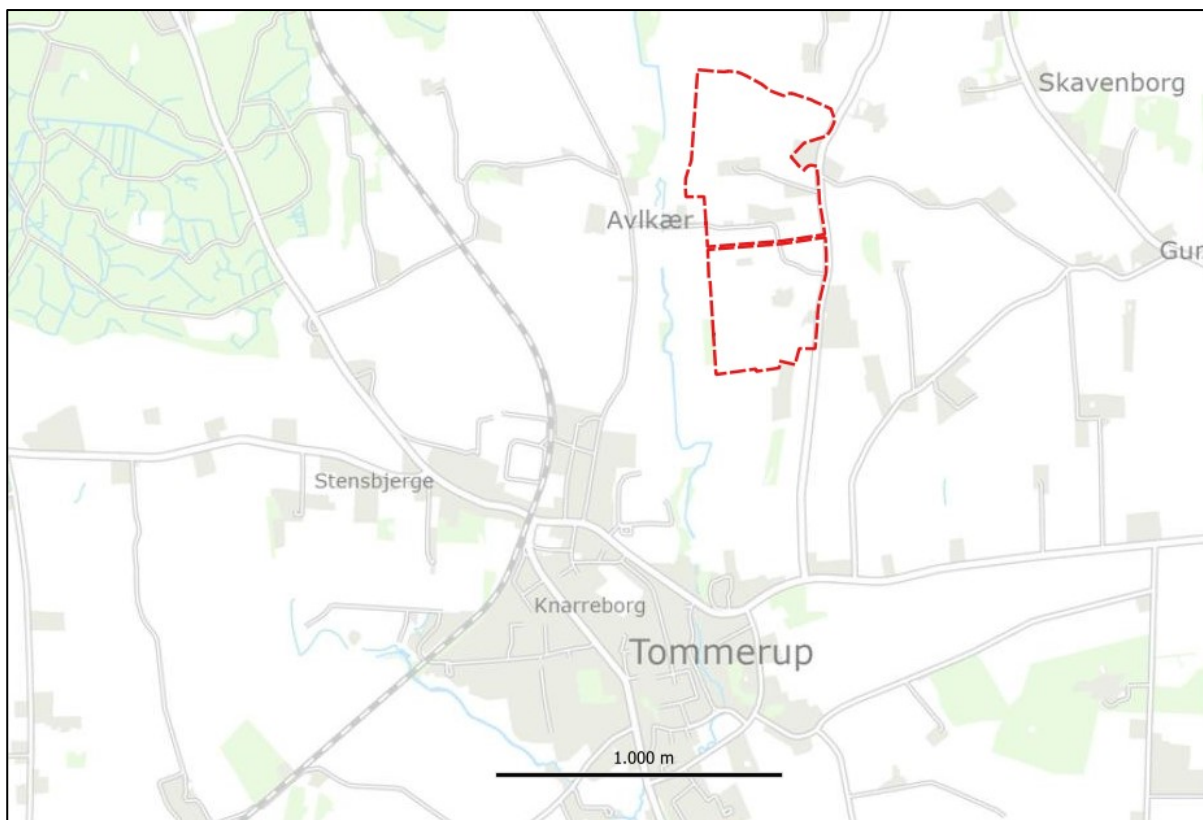
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Tommerup: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Assens Kommune

Region Syddanmark har taget initiativ til at udlægge et areal ved Tommerup som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 40 ha, og arealet er i Råstofplan 2020 en del af interesseområdet Tommerup.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 5.

Figur 5. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 1.000.000 m³, hvoraf 100.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner der kan blive påvirket

Naturbeskyttelse

Det potentielle graveområde omfatter primært landbrugsarealer. I nærområdet findes der dog flere naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, herunder flere søer, et større moseareal samt en eng. Derudover løber et større § 3-beskyttet vandløb tæt ved det potentielle graveområde.

Råstofindvinding kan i nogle tilfælde påvirke grundvandet lokalt. Hvis indvindingen sker under grundvandsspejlet, kan der opstå sænkninger i grundvandet. Erfaringer fra andre råstofgrave viser dog, at sådanne sænkninger typisk er små, lokale og midlertidige. Det vurderes på planniveau, at beskyttede søer, enge og overdrev i nærområdet ikke vil blive påvirket. Dog kan der ikke udelukkes en mulig påvirkning af enkelte moser, der er afhængige af grundvand, da dette vil afhænge af den konkrete indvinding samt udformning.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af §3-beskyttet natur hos Assens Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand eller ske andre tiltag, så beskyttet natur ikke påvirkes.

Indenfor det potentielle graveområde forekommer et mindre parti udpeget som potentielt naturområde. Udlægning af arealet til potentielt graveområde strider ikke mod denne udpegning, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne fungere som spredningskorridor for dyr og planter og fortsat kan opretholde en naturværdi.

Grundvand og overfladevand

Det potentielle graveområde ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsopland til almen vandforsyning, men ikke inden for nitratfølsomt indvindingsområde, indsatsområde og BNBO. Det miljøvurderede areal er desuden beliggende over målsatte grundvandsforekomster.

Nitratsårbarheden overfor grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster vil ikke ændres som følge af råstofindvinding, da der ikke fjernes beskyttende jordlag. Sårbarheden overfor nedsivende pesticider til grundvandet vil øges når mulden fjernes under råstofindvinding, men der vil ikke blive anvendt pesticider under råstofindvindingen. Efter endt råstofindvinding vil muldlaget enten blive lagt tilbage, hvis området skal bruges til jordbrugsdrift, eller det vil blive efterbehandlet til naturområde som ikke vil få tilført pesticider.

Søer, vandløb og andre vandafhængige naturtyper, kan være afhængige af en høj grundvandsstand. Dertil kan boringer til almene og private vandforsyninger være afhængige af, at grundvandsspejlet står ved eller over det filter i boringen, hvorfra der bliver indvundet vand, for at der kan indvindes tilstrækkeligt med vand. Grundvandssænkning ved råstofindvinding under grundvandsspejl og vandindvinding til vådsortering vil være lille og meget lokal. Erfaringsmæssigt er det muligt at tilpasse råstof- og vandindvindingen således, at der ikke vil være en påvirkning på de grundvandsafhængige naturområder og vandindvindingsboringer

Der findes der flere beskyttede søer og moser i nærheden, samt et målsat vandløb (Rævedamsafløbet) tæt på det potentielle graveområde. Disse naturområder kan være afhængige af grundvandstilførsel, og råstofindvinding kan potentielt påvirke deres hydrologiske balance og vandkvalitet.

Direkte udledninger fra råstofindvinding til nærliggende vandløb eller beskyttede områder forventes ikke, men der kan opstå påvirkninger via overfladeafstrømning under kraftig nedbør, hvilket potentielt kan medføre forringelse af vandkvaliteten. Der vurderes dog ikke at være væsentlig risiko for større påvirkninger, blandt andet på grund af afstand og naturlige barrierer.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding ikke vil medføre påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser eller vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster eller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det vurderes også, at arealet kan udlægges som graveområde uden væsentlig negativ påvirkning af omkringliggende, søer og moser og uden af forringe tilstanden eller forhindre målopfyldelse i målsatte vandområder.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der findes to beskyttede sten- og jorddiger inden for det miljøvurderede areal. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Faaborg Midtfyns kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal er beliggende tæt på Tommerup og i et område med spredt bebyggelse, herunder boliger inden for arealet. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Landskab

Det potentielle graveområde ligger i et morænelandskab med dødispræg i form af et småbakket terræn i overgangen til en smal, flad erosionsdal og er omfattet af udpegning til større sammenhæng landskab. Landskabet er kendetegnet ved en overvejende enkel karakter på en bølget landbrugsflade med en variation af dyrkede marker, tæt læhegnsstruktur og bevoksning, samt mindre gårde og husmandssteder.

Indvinding inden for det potentielle graveområde vurderes ikke at medføre en væsentlig påvirkning på de landskabelig og geologiske forhold. Efter endt råstofindvinding vurderes påvirkningen på de landskabelige og geologiske forhold og værdier ikke være væsentlig, da efterbehandlingen af det

potentielle graveområde kan tilpasses den karakter og struktur, som allerede præger området med det bølgende terræn og de lukkede landskabsrum. Selvom den efterbehandlede terrænform er kunstigt skab, kan en målrettet efterbehandling efterligne det dødisprægede landskab, der kendetegner landskabet, og på den måde indpasses i landskabets karakter.

Infrastruktur

Gasrørledning Baltic Pipe løber imellem den nordlig og den sydlige del af det potentielle graveområde. Der skal derfor i forbindelse med en eventuel råstofindvinding indhentes en endelig udtalelse fra Energinet for at sikre, at gravearbejdet ikke påvirker rørledningens sikkerhed eller driftsforhold.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det regions-rådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 1.000.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Esbjerg Kommune

I Esbjerg Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

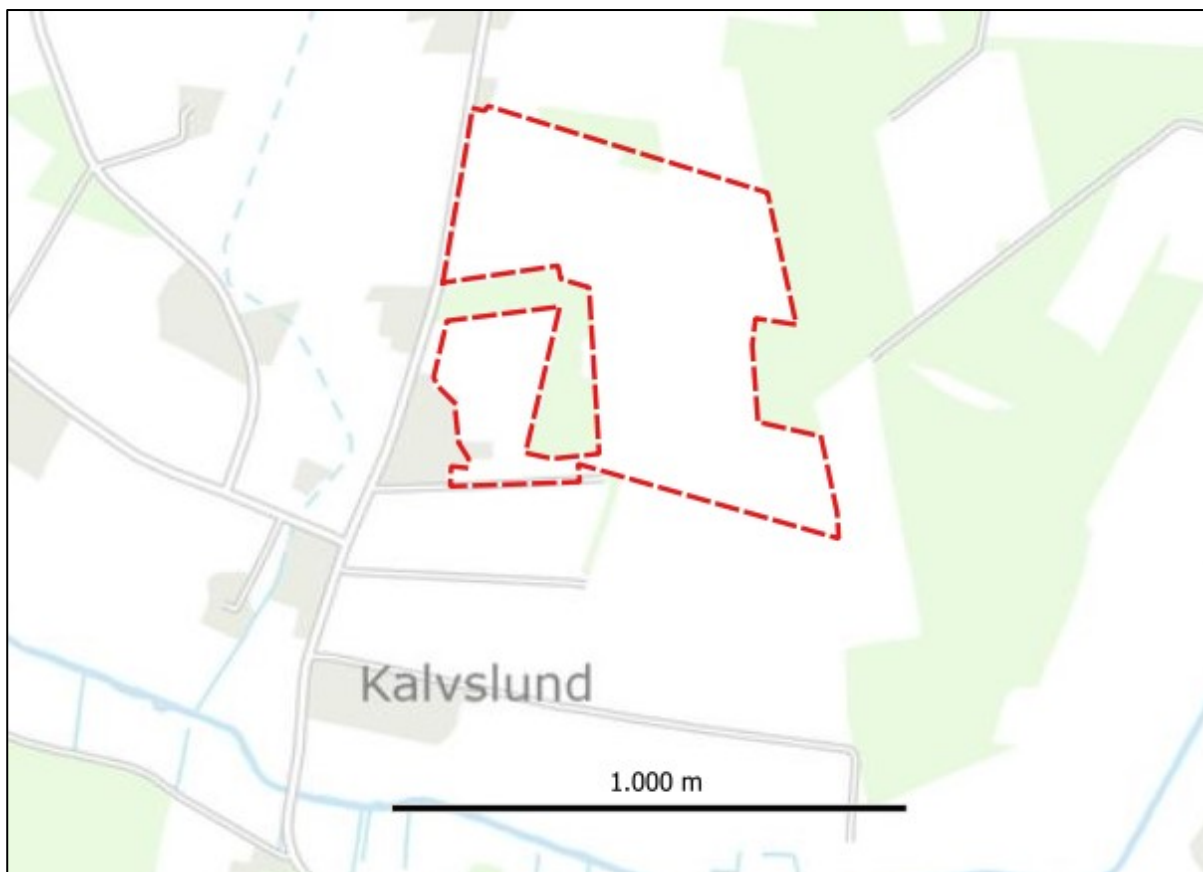
Områdenavn	Bemærkninger
Kalvslund	Nyt graveområde for sand, grus og sten
Tjæreborg Mark	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten

Kalvslund: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Esbjerg kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Kalvslund som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 38 ha.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 6.

Figur 6 Regionsrådets forslag til nyt graveområde

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 6.650.000 m³, hvoraf 5.985.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Landskab

Det miljøvurderede areal indgår i et mellem- til storskala landbrugslandskab med meget veldefinerede landskabsrum der inddeles af levende hegn og skovstykker og afgrænses mod øst af Hjortvad krat. Der

er i det omkringliggende landskab få småsøer og flere vandløb, herunder Hjortvad Å mod syd. Nord for landsbyen Kalvslund løber Kongeåen. Landskabskarakteren fremstår overvejende lukket med middelstore landskabsrum, og et forholdsvist fladt terræn, der skråner ned mod Hjortvad Å.

Arealet er beliggende indenfor områder, der er udpeget som bevaringsværdigt landskab. Landskabet som det potentielle graveområde indgår i, er blandt andet værdifuldt grundet terrænspringet fra det højereliggende plateau og ned mod Hjortvad ådalslandskab idet de adskiller sig markant fra de omkringliggende landskabsområder. Overgangen mellem den højereliggende bakkeø og ned til ådalen er en vigtig del af landskabets karakter og fortælling, og bidrager derudover med en særlig oplevelsesmæssig værdi.

De særlige landskabstræk der også udgør de bevaringsværdige landskaber vurderes i nogen grad at blive forringet, dog vil oplevelsen af den terrænmæssige overgang mellem bakkeøen og ådalen ikke vil blive væsentligt sløret, da det potentielle graveområde ikke ligger direkte på den markante del af det skrånende terræn. Den terrænregulering, som råstofindvinding indenfor arealet vil udgøre, vil ikke direkte sløre de markante geomorfologiske landskabstræk.

Samlet set vurderes det at landskabspåvirkningen vil være moderat. Påvirkningen vil delvist kunne afhjælpes ved at afskærme det potentielle graveområde mod omgivelserne mest muligt, fx med beplantning, herunder ved at bevare og etablere hegn, hvilket vil kunne reducere den samlede visuelle påvirkning af det omkringliggende landskab.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

Fredskov

Det miljøvurderede areal overlapper 0,2 ha med områder udlagt til fredskov. Det fremgår af luftfotos, at fredskoven i realiteten er på nabomatriklen udenfor det miljøvurderede areal. Det vurderes at der ved gravning kan være et mindre, udpeget areal der påvirkes, men at påvirkning på den eksisterende fredskov vil være begrænset.

Hvis der i forbindelse med et konkret projekt ønskes at fælde træer inden for udpegningen, skal søges om dispensation efter skovloven.

Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til fredskoven.

Vandboring

Der findes en markvandingsboring inden for det miljøvurderede areal, som potentielt bliver gravet væk. Det vil kræve en sløjfning af boringen, hvis råstofferne omkring boringen skal kunne udnyttes. Det vil under alle omstændigheder være ejeren af arealet der skal beslutte om der skal graves råstoffer og om boringen skal bevares.

Målsatte grundvandsforekomster

Det miljøvurderede areal har sammenfald med tre målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes,

skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Inde i det miljøvurderede areal findes fire beskyttede sten- og jorddiger. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Esbjerg kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Fredede fortidsminder

Der findes ingen fredede fortidsminder inden for det miljøvurderede areal, men en lille del af arealet overlapper med beskyttelseslinjen til en rundhøj beliggende ca. 95 m øst for arealet. Det vil kræve en dispensation fra museumsloven at indvinde råstoffer inden for beskyttelseslinjen. Hvis der ikke kan opnås dispensation, kan råstofferne inden for beskyttelseslinjen ikke udnyttes, og der skal holdes graveafstand til beskyttelseslinjen.

Støv og støj

Der er en ejendom indenfor selve det miljøvurderede areal, og yderligere 6 ejendomme indenfor en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 6.650.000 m³. Det forventes at forekomsten kan anvendes til bundsikringsmateriale, men det vil kræve kornstørrelsesanalyser for en endelig vurdering.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i lokalområdet.

Tjæreborg Mark: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Esbjerg kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Tjæreborg Mark som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 26 ha. Arealet grænser op til det eksisterende graveområde Tjæreborg Mark, der i alt er ca. 28 ha stort. Det ønskede areal er derfor en større udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 7.

Figur 7. Regionsrådets forslag til graveområde.

Det miljøvurderede areal indgår i et middel- til storskala landbrugslandskab med veldefinerede store landskabsrum der inddeles af langstrakte levende hegn og afgrænses af et større skovområde mod syd og vest. Der er i det omkringliggende landskab flere søer og vandløb, hvoraf søerne beliggende syd for det potentielle graveområde er skabt som følge af råstofindvinding. Landskabet i og omkring

arealet fremstår overvejende fladt til let bølget, mens det omgivende landskab består af flade hedesletter, der ligger lavere i terrænet. Øst for arealet løber Sneum Å i en smeltevandsfloddal, og det sydlige landskab skråner ned til kysten og består af marsk.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, men med en vis usikkerhed. Råstofmægtigheden vurderes at være omkring 2.600.000 m³, hvoraf 1.820.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

Vandboringer

Der findes en markvandingsboring inden for det miljøvurderede areal, som potentielt bliver gravet væk. Det vil kræve en sløjfning af boringen, hvis råstofferne omkring boringen skal kunne udnyttes. Det vil under alle omstændigheder være ejeren af arealet der skal beslutte om der skal graves råstoffer og om boringen skal bevares.

Målsatte grundvandsforekomster

Det miljøvurderede areal har sammenfald med en målsat grundvandsforekomst, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Infrastruktur

Den nordlige halvdel af det miljøvurderede areal ligger inden for en infrastrukturkorridor FA2, som forventes anvendt til brintrørledninger. Anlæggelse af brintrørledninger varetager erhvervs- og samfundsmæssige hensyn, og det er vurderet, at ledningerne ikke kan lægges andre steder. Påvirkningen af selve arealudpegningen vurderes derfor kun at kunne imødegås, hvis arealet ikke udlægges som råstofgraveområde.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger tre ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set syv ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Regionsrådet ønsker at udlægge graveområdet trods arealudpegningen til infrastrukturkorridor for at imødekomme behovet for råstoffer i den nordvestlige del af regionen. Da korridoren har karakter af arealreservation, forventes det ikke, at det er hele den udpegede korridor der skal anvendes til brintrørledninger, hvorfor det ikke kan afvises at råstofferne i området vil kunne udnyttes. Det er ligeledes muligt, at det kan lade sig gøre at udnytte råstoffer på arealet først, og derefter etablere brintinfrastruktur. Disse forhold vil skulle afklares når der på et senere tidspunkt ansøges om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 6.600.000 m³. Det forventes at forekomsten kan anvendes til bundsikringsmateriale og fyldsand.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i lokalområdet.

Faaborg-Midtfyn Kommune

I Faaborg-Midtfyn Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

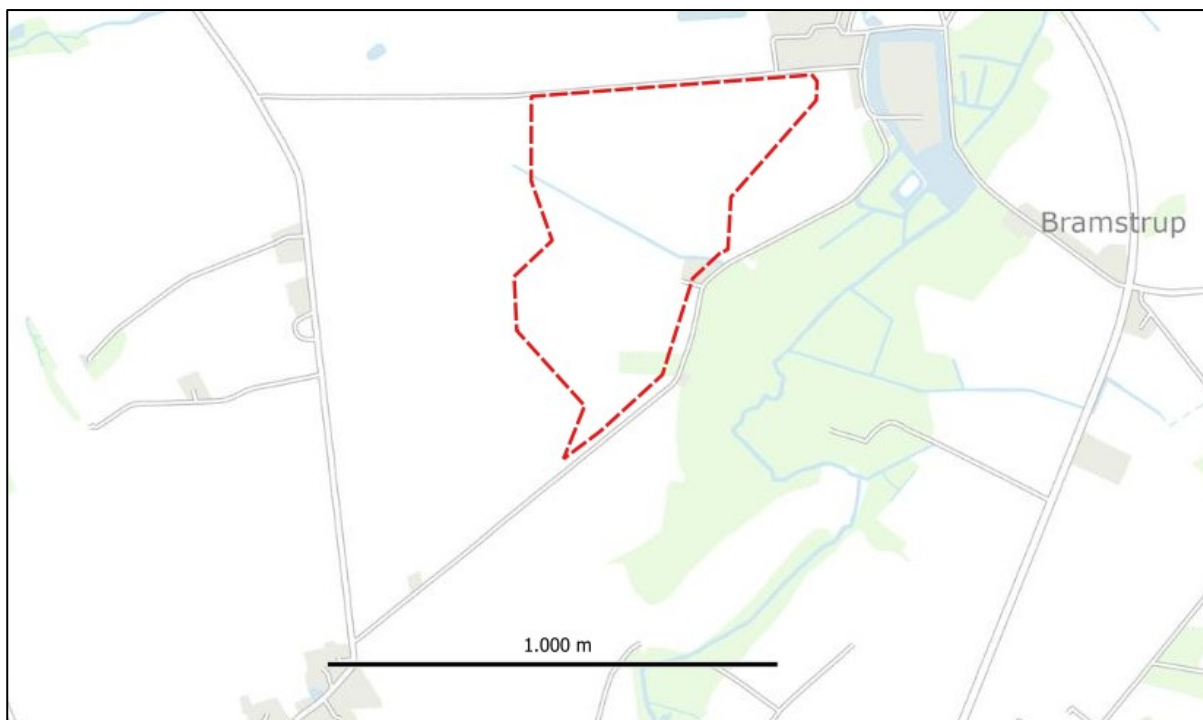
Områdenavn	Bemærkninger
Bramstrup	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten
Korinth	Nyt graveområde for sand, grus og sten
Sdr. Næraå	Nyt graveområde for sand, grus og sten
Tarup-Davinde	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten

Bramstrup: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Faaborg-Midtfyn Kommune

Region Syddanmark har taget initiativ til undersøgelse af udlæg af et areal ved Bramstrup i Faaborg-Midtfyn Kommune som graveområde for sand, grus og sten. Det undersøgte areal er på ca. 30 ha, og er i Råstofplan 2020 en del af råstofinteresseområdet.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 8.

Figur 8. Regionsrådets forslag til graveområde

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 3.700.000 m³. Ressourcen befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner der kan påvirkes

Naturbeskyttelse

Det miljøvurderede areal omfatter primært landbrugsarealer. Indenfor det miljøvurderede areal findes én beskyttet sø, et lavtliggende skovbevokset område samt to udyrkede arealer ned til skovstykket,

som potentielt kan være omfattet af beskyttelsen. I nærområdet findes flere beskyttede søer, moser, enge og vandløb, særligt øst for det miljøvurderede areal.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af § 3-beskyttet natur hos Faaborg-Midtfyn Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til overdrevet, så det ikke påvirkes.

Grundvand og overfladevand

Det miljøvurderede areal ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser, nitratsfølsomt indvindingsområde, indsatsområde for nitrat og indvindingsopland til almen vandforsyning.

Nitratsårbarheden overfor grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster vil ikke ændres som følge af råstofindvinding, da der ikke fjernes beskyttende jordlag. Sårbarheden overfor nedslivende pesticider til grundvandet vil øges når mulden fjernes under råstofindvinding, men der vil ikke blive anvendt pesticider under råstofindvindingen. Efter endt råstofindvinding vil muldlaget enten blive lagt tilbage, hvis området skal bruges til jordbrugsdrift, eller det vil blive efterbehandlet til naturområde som ikke vil få tilført pesticider.

Det miljøvurderede areal har sammenfald med flere målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Der er en beskyttet sø inden for selve det miljøvurderede areal, samt et målsat vandløb (Lindved Å) ca. 100 meter øst for det miljøvurderede areal og to målsatte søer tæt på det miljøvurderede areal. Disse naturområder kan være afhængige af grundvandstilførsel, og råstofindvinding kan potentielt påvirke deres hydrologiske balance og vandkvalitet. Vurderinger konkluderer dog, at udlægning af det miljøvurderede areal i råstofplanen ikke vil have væsentlig negativ effekt på vandtilførslen eller forårsage betydelig risiko for grundvands- og overfladevandsforurening.

Direkte udledninger fra råstofindvinding til nærliggende vandløb eller beskyttede områder forventes ikke, men der kan opstå påvirkninger via overfladeafstrømning under kraftig nedbør, hvilket potentielt kan medføre forringelse af vandkvaliteten. Der vurderes dog ikke at være væsentlig risiko for større påvirkninger, blandt andet på grund af afstand og naturlige barrierer. Ved en eventuel råstoftilladelse kan der stilles krav, der forebygger udledning til målsatte og beskyttede vandområder.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding ikke vil medføre påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser eller vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster eller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det vurderes også, at arealet kan udlægges som graveområde uden væsentlig negativ påvirkning af omkringliggende, søer og moser og uden af forringe tilstanden eller forhindre målopfyldelse i målsatte vandområder.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Landskab

Det miljøvurderede areal ligger i et fladt til bølget terræn på Hjalles moræneflade og er ikke omfattet af landskabelige eller geologiske udpegninger. Landskabet er kendetegnet et middelskala landbrugslandskab med en erkendelig kulturhistorie og udstykningsstruktur, samt en overvejende ensartet visuel karakter.

Indvinding inden for det miljøvurderede areal vurderes ikke at medføre en væsentlig påvirkning på de landskabelig og geologiske forhold. Råstofindvinding er ikke et fremmed fænomen i det omkringliggende landskab, samtidig med at landskabet fremstår som visuelt robust og ikke visuelt sårbart over for råstofindvinding. Efter endt råstofindvinding vurderes påvirkningen på de landskabelige og geologiske forhold og værdier ikke være væsentlig, da efterbehandlingen af det miljøvurderede areal kan tilpasses den karakter og struktur, som allerede præger området med de aktive og efterbehandlede råstofgrave.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal er beliggende i et område med spredt bebyggelse. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det regions-rådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 3.700.000 m³ der kan anvendes Bundsikringsmateriale, stabilt grus, tilslag til asfalt og evt. betonsand (kun passiv klasse).

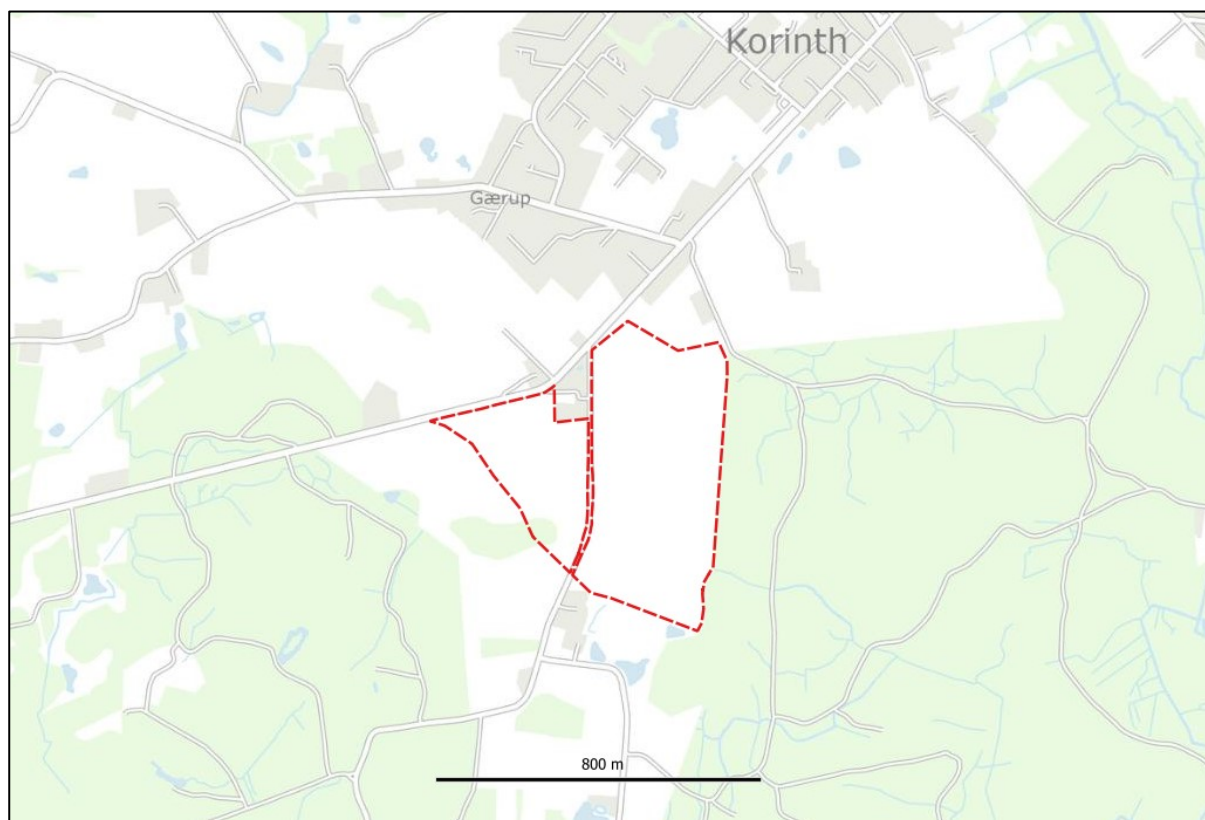
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Korinth: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Faaborg Midtfyn kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Korinth som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på i alt 44 ha.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at en del af det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, er reduceret i forhold til det miljøvurderede areal og udgør 29 ha. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 9.

Figur 9. Regionsrådets forslag til graveområde.

Sammen med miljørapporten er der udarbejdet en Natura 2000-konsekvensvurdering.

Det er en forudsætning for udlægget af graveområdet, at der ved tilladelse til råstofindvinding træffes nødvendige afværgeforanstaltninger af hensyn til Natura 2000 området som beskrevet i Natura 2000-konsekvensvurderingen. Foranstaltningerne er ikke vilkår til en kommende tilladelse, men eksempler på tiltag der kan sikre at der ikke sker en påvirkning på Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag. Da

det konkrete projekt kan have andre karakteristika end det der er beskrevet på planniveau, herunder fx konkret indvindingsareal, graveplan og specifikke maskiner, kan det vise sig at være nødvendigt at lave en ny konsekvensvurdering på tidspunktet for ansøgningen.

Det miljøvurderede areal indgår i et små- til middelskala skov- og landbrugslandskab med skiftevis halvåbne landskabsrum med stedvist lange kig til mindre lukkede landskabsrum, afgrænset af tætte levende hegn og store sammenhængende skove. Arealet udgøres af et åbent, men afgrænset landbrugslandskab, hvor tætte skovbryn markerer en tydelig overgang mellem den åbne landbrugsflade og den tætte Storskov mod øst og Gærup Skov vest for.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 2.200.000 m³. Ud fra tilsendte data er det uvist, om der også findes råstoffer under grundvandsspejlet. I det areal der foreslås udlagt som graveområde, vurderes det, at råstofmægtigheden er omkring 1.450.000 m³.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur, særligt værdifuldt naturområde, og fredskov

Inden for det miljøvurderede areal findes to søer, to moser, og et overdrev, som alle er § 3-beskyttede naturtyper. Begge søer har en tilhørende mose, og søernes og mosernes udpegninger overlapper derfor hinanden. Dertil er begge søer og moser udpeget til fredskov, og det ene område er ydermere også udpeget som *særligt værdifuldt naturområde*. Inden for arealet findes endnu en sø, som endnu ikke er omfattet af beskyttelsen, men søen opfylder kravene til at være § 3-beskyttet.

Alle de beskyttede naturtyper har et samlet areal på ca. 3 ha. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de § 3-beskyttede naturtyperoverdrev hos Faaborg Midtfyns kommune. Ligeledes kan der søges om dispensation hos SGAV for det område, der er omfattet af fredskovsudpegningen. Af luftfotos fremgår, at der er overlap, men ikke fuld overensstemmelse mellem arealer udpeget som fredskov og arealer hvor der er bevoksning. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til naturtyperne, så de ikke påvirkes.

Natura 2000

Det miljøvurderede areal ligger lige op til Natura 2000-område nr. 120, *Skove og søer syd for Brahetrolleborg*. På baggrund af væsentlighedsvurderingen for arealet, er der udarbejdet en konsekvensvurdering. Af konsekvensvurderingen konstateres det, at der vil være behov for afværgeforanstaltninger for at sikre hensyn til støjbelastning og til sikring af skovbrynet. Det vurderes, at disse hensyn kan sikres med eksempelvis følgende foranstaltninger:

- Der etableres foranstaltninger, som sikrer, at støjbidraget fra råstofindvinding ikke overstiger 55 dB(A) langs det potentielle graveområdes østlige kant, således at det sikres, at støjgrænsen overholdes inde i skoven.
- Der holdes afstand på 10 meter fra skoven langs den østlige kant af arealet, hvor der ikke jordbearbejdes dybere, end hvad der kan forventes i forbindelse med almindelig landbrugsdrift.

Med ovenstående foranstaltninger vurderes det, at der ikke vil være en påvirkning af de naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget, der er grundvandsafhængige eller afhængige af naturlig hydrologi, som følge af planen om råstofindvinding. Foranstaltningerne er ikke vilkår til en kommende tilladelse, men eksempler på tiltag der kan sikre at der ikke sker en påvirkning på Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag.

Det vurderes endvidere, at der ikke vil være en påvirkning af de arter på udpegningsgrundlaget, der er følsomme overfor støj og fysiske påvirkninger af levesteder, som følge af planen om råstofindvinding, hvis ovenstående afværgeforanstaltninger eller tilsvarende følges.

Målsatte grundvandsforekomster, og nitrattfølsomme indvindingsområder (NFI)

Det miljøvurderede areal har sammenfald med to målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. Dertil er ca. 7,5 ha af den sydlige del af arealet omfattet af NFI. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Landskab generelt, og geologiske interesser

Landskabskarakteren i det potentielle graveområde omfatter terrænformernes tydelige formidling af landskabets dannelse. Det miljøvurderede areal er et afgrænset landskabsrum, hvor dødislandskabets terrænformationer er lette at erkende på de åbne markflader. En stor del (ca. 24 ha) af det miljøvurderede areal er udpeget som særligt geologisk beskyttelsesområde. Det vurderes ikke muligt at reducere påvirkningen, da de bærende landskabselementer vil bortgraves, og det ikke er muligt at erstatte terrænformerne via efterbehandling. For geologiske interesser kan påvirkningen reduceres til moderat, hvis det miljøvurderede areal tilpasses, således udpegningen ikke er omfattet af arealet.

Regionsrådet vurderer, at hensynet til det værdifulde geologiske område overstiger råstofinteressen på arealet. Det foreslåede graveområde er derfor reduceret i forhold til det miljøvurderede areal.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der findes flere beskyttede sten- og jorddiger langs grænsen på det miljøvurderede areal. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Faaborg Midtfyns kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger 12 ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set 56 ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at råstofgravning inden for den del af det miljøvurderede areal, der er udpeget som særligt geologisk beskyttelsesområde, vil medføre en væsentlig negativ påvirkning. Bakkeformationerne i det potentielle graveområde er særligt vigtige for erkendelsen af dødislandskabet ved overgangen til randmorænelandskabet og De Fynske Alper. Ved råstofindvinding vil dødis-landskabet ikke længere kunne aflæses inden for det potentielle graveområde, da bakkeformationerne på de åbne markflader vil forsvinde og terrænet ændres. Regionsrådet vurderer, at denne interesse overstiger råstofinteressen, hvorfor den del af det miljøvurderede areal, der er udpeget som særligt geologisk beskyttelsesområde, ikke udlægges som graveområde.

Reduktionen betyder også at nogle af fredsskovsarealerne og nogle arealer med beskyttet natur ikke indgår i forslaget til graveområde.

Det er en forudsætning for udlægget af graveområdet, at der ved tilladelse til råstofindvinding træffes nødvendige afværgeforanstaltninger af hensyn til Natura 2000 området som beskrevet i Natura 2000-konsekvensvurderingen. Da det konkrete projekt kan have andre karakteristika end det der er beskrevet på planniveau, herunder fx konkret indvindingsareal, graveplan og specifikke maskiner, kan det vise sig at være nødvendigt at lave en ny konsekvensvurdering på tidspunktet for ansøgningen. Derved er det regionens vurdering, at udlægget af graveområdet ikke strider mod Natura 2000-planer efter miljømålsloven.

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 1.450.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus samt tilslag til beton (P-sten og E-sand).

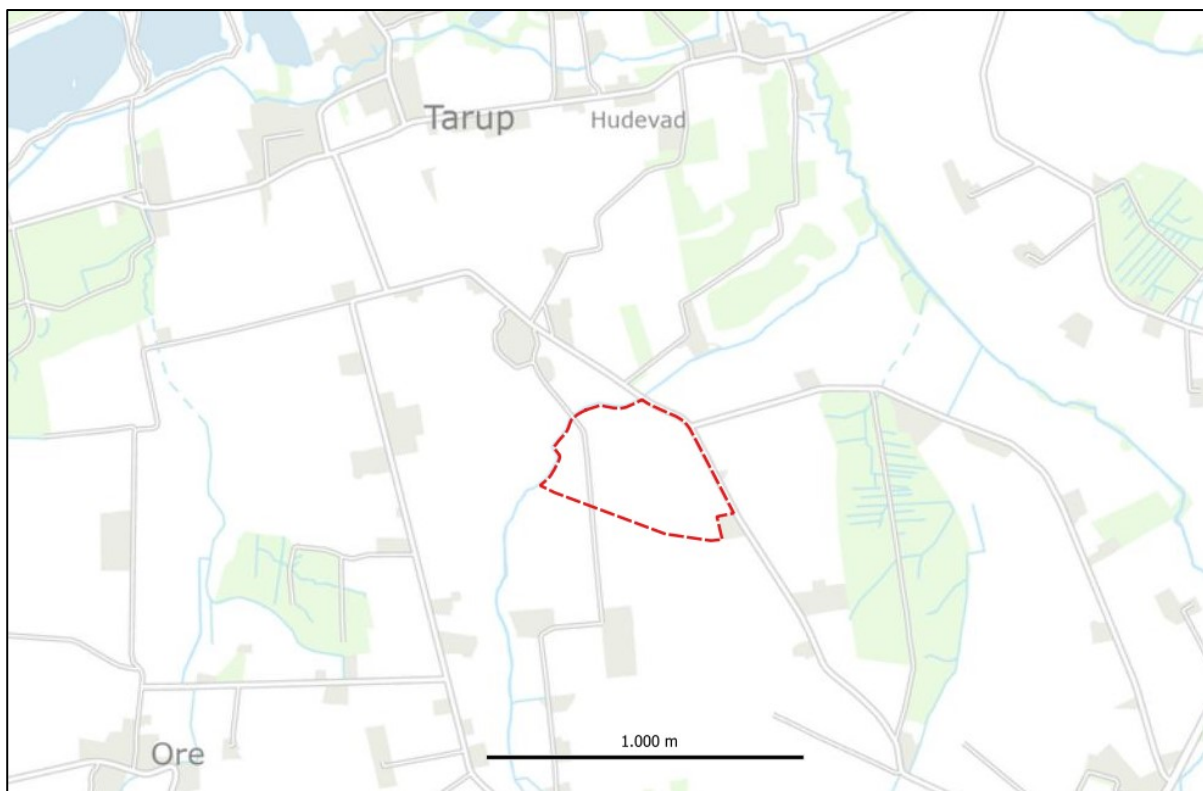
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Sdr. Nærå: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Faaborg Midtfyn kommune

Region Syddanmark har taget initiativ til undersøgelse af udlæg af et areal ved Sdr. Nærå i Faaborg Midtfyn kommune som graveområde for sand, grus og sten. Det undersøgte areal er på 17 ha, og er i Råstofplan 2020 en del af råstofinteresseområdet Sønder Nærå.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 10.

Figur 10. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 850.000 m³, hvoraf 127.500 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Det miljøvurderede areal indgår i et middelskala landbrugslandskab med en blanding af små og mellemstore dyrkningsflader syd for landsbyen Tarup. Landskabet fremstår med halvåbne landskabsrum, der inddeles af spredtliggende mindre skovstykker og levende hegn. Der er i det

omkringliggende landskab flere mindre vandløb, og 1 km nord for arealet er landskabskarakteren stærkt præget af både eksisterende og tidligere råstofindvinding med mange større og mindre søer, der er skabt som følge af den råstofudvinding, der tidligere har fundet sted nord for Tarup.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

Målsat vandløb, og § 3-beskyttet natur

Det miljøvurderede areal grænser mod nord op til det målsatte og § 3-beskyttede vandløb, Skelbækken. Ved råstofgravning kan der være påvirkning i form af sedimenttilførsel til vandløbet, således tilstanden af vandløbet kan forringes. For at sikre at der ikke sker en forringelse af vandløbet, skal der være foranstaltninger mod sedimenttilførsel. Det kan f.eks. være, at der ikke må opføres jordvolde helt op ad vandløbet eller at der skal holdes en større afstand mellem gravefront og vandløbet. Dette vil kunne rummes i de almindelige vilkår om en kommende råstofgravs indretning og drift. Da vandløbet er målsat, er det ikke muligt at søge om dispensation til tilstandspåvirkning.

Særlige naturbeskyttelsesinteresser

Langs den nordvestlige grænse af det miljøvurderede areal er der et mindre overlap på 0,3 ha med et område udpeget som *særlige naturbeskyttelsesinteresser* i kommuneplanen. Udpegningen handler om vandløbet, Skelbækken, som er behandlet i ovenstående afsnit. Det er dog Regionsrådets vurdering, at overlappet handler om registreringen af udpegningen, og ikke den faktiske placering af vandløbet.

Beskyttede sten- og jorddiger

Inde i det miljøvurderede areal findes et beskyttet sten- og jorddige, der er tæt på den nordvestlige grænse af arealet, og et enkelt sted også inde i arealet. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af det beskyttede dige hos Faaborg Midtfyn kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til diget, så det ikke påvirkes.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger to ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set syv ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almindelige vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 850.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus og til betonsand kl. A/M. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning.

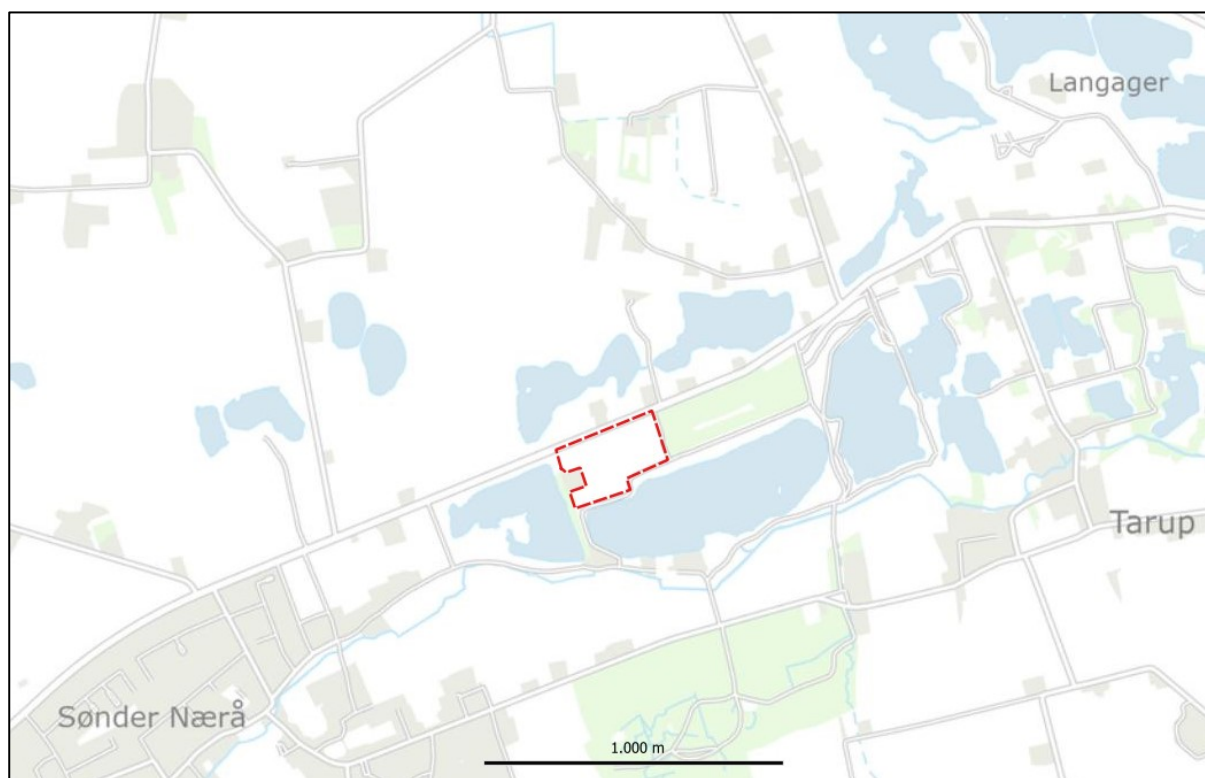
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Tarup-Davinde: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Faaborg Midtfyn kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Tarup-Davinde som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 6 ha, og arealet ligger i forlængelse af et eksisterende råstofgraveområde, Tarup-Davinde, som er et flerdelt råstofgraveområde på i alt 388 ha. Det ønskede areal er derfor en mindre udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 11.

Figur 11. Regionsrådets forslag til graveområde.

Det miljøvurderede areal indgår i et middelskala landskab med en blanding af dyrket landbrugsflader og store naturprægede områder med søer. Landskabet inddeles og afgrænses af flere levende hegn og diger og spredtliggende skovstykker samt mange mindre bevoksninger. Landskabets karakter er generelt stærkt præget af råstofindvinding, og landskabet fremstår åbent med vide udsigter over de efterbehandlede råstofgrave, der ligger som en mosaik af mindre og større gravesøer.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 960.000 m³. Der har været råstofindvinding både syd og vest for arealet, hvor der i dag er gravesøer.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur, og naturbeskyttelsesinteresser

Centralt i det miljøvurderede areal ligger der et § 3-beskyttet overdrev på ca. 1,3 ha. Dertil overlapper arealet med udpegningen for *områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser* i kommuneplanen. I arealet findes der et område på 2,1 ha, der har overdrevskaracter, men dog ikke er § 3-beskyttet. Dertil findes der mindre områder med opvækst af løvtræer, som bidrager til udpegningen i kommuneplanen.

For det § 3-beskyttede overdrev kan der søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af overdrevet hos Faaborg Midtfyn kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til overdrevet, så det ikke påvirkes.

Sø-beskyttelseslinje

Størstedelen af det miljøvurderede areal overlapper 4,8 ha med sø-beskyttelseslinjen. For at kunne indvinde råstoffer inden for sø-beskyttelseslinjen kræver det en dispensation til terrænændring. Hvis der ikke kan meddeles en dispensation, kan råstofferne inden for sø-beskyttelseslinjen ikke indvindes.

Målsatte grundvandsforekomster

Det miljøvurderede areal har sammenfald med to målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning. Hvis der som på naboarealerne graves under grundvandsspejl og efterbehandles til sø, vil den fremtidige anvendelse normalvis være uden brug af gødning og pesticider.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger fire ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set syv ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på

ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 960.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning. Samtidig er arealet placeret tæt på Odense, hvor der er et stort råstofbehov.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Haderslev Kommune

I Haderslev Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområde i Råstofplan 5:

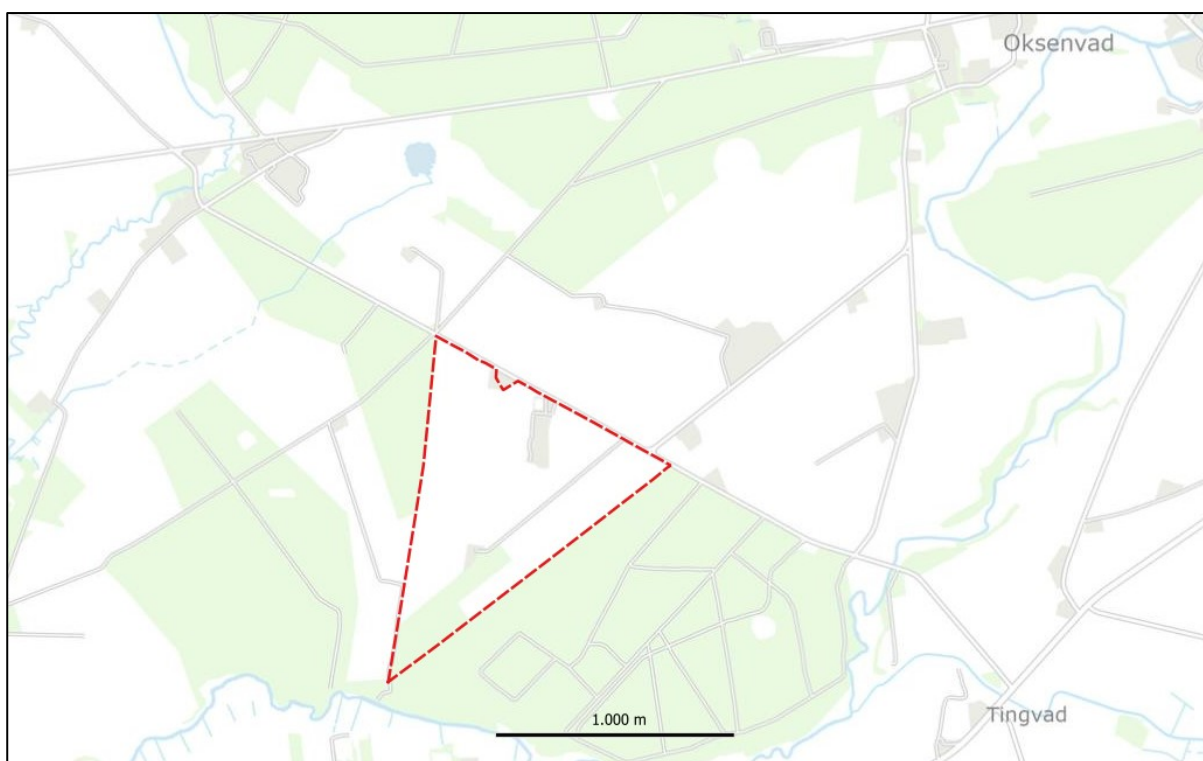
Områdenavn	Bemærkninger
Oksenvad	Nyt graveområde for sand, grus og sten

Oksenvad: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Haderslev kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Oksenvad som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 75 ha, og arealet omfatter dele af interesseområdet Oksenvad.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 12.

Figur 12. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret, og råstofmængtigheden vurderes at være omkring 16.500.000 m³, hvoraf 11.550.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Landskab

Det miljøvurderede areal indgår i et middelskala landskab præget af dyrkede marker og store plantageområder. Landskabskarakteren fremstår med veldefinerede, lukkede landskabsrum, der afgrænses af de mange levende hegn og flere spredtliggende grupper af træer og skov- og

plantageområder. Mod øst og syd, og i nogen grad vest, afgrænses arealet af et tæt skovbryn, der markerer en tydelig overgang mellem landbrugslandskabet og de tætte plantagebevoksninger. Landskabsrummet afgrænses mod nord af Stursbøl Plantage og Oksenvad hede og skov mod syd og landskabet gennemskæres af en markant ådal omkring Nørreå, der omkranser landskabet mod øst og syd.

Det miljøvurderede areal er beliggende indenfor områder, der er udpeget som bevaringsværdigt landskab. Udpegningen omfatter Stursbøl Plantage og Oksenvad Hede.

De bevaringsværdige landskaber er udpeget for at beskytte særligt karakteristiske landskabstræk. For landskabet det miljøvurderede areal indgår i, udgør hede- og plantageområderne en vigtig del af landskabets karakter og fortælling og bidrager derudover med en særlig oplevelsesmæssig værdi. Vekslingen mellem de tætte plantage- og hedeområder og de mere åbne landbrugsflader er en bærende karakter for landskabet som det miljøvurderede areal indgår i.

Derudover ligger det miljøvurderede areal indenfor en udpegning af større sammenhængende landskaber. Udpegningen omfatter plantage, hede og Nørre ådalen.

Da det miljøvurderede areal ligger udenfor dalsiderne, der er karakteristiske for oplevelsen af ådalen, samt har mellemliggende bevoksning mellem det miljøvurderede areal og ådalen, vil påvirkningen af selve ådalen ikke opleves lige så markant som hvis der var direkte fysisk eller visuel kontakt.

Ændringen af landskabets karakter opleves rent visuelt i mindre grad fra det øvrige landskab, da det miljøvurderede areal er indpasset i landskabet på en måde hvor de omkringliggende tætbevoksede hede- og plantageområder vil sløre den ændrede landskabskarakter. Der vil dog være en risiko for en visuel- og oplevelsesmæssig påvirkning lokalt set.

En eventuel visuel påvirkning af landskabet i graveperioden vil afhænge af graveplanen, herunder eventuelle støjvolde, og den endelige visuelle påvirkning af landskabet vil afhænge af efterbehandlingsplanen.

Samlet set vurderes det at landskabspåvirkningen vil være moderat. Påvirkningen vil delvist kunne afhjælpes ved at afskærme det potentielle graveområde mod omgivelserne mest muligt, fx med beplantning, herunder ved at bevare og etablere hegn, hvilket vil kunne reducere den samlede påvirkning.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

Potentiel økologisk forbindelse og økologisk forbindelse

Størstedelen af det miljøvurderede areal er omfattet af udpegningen *potentiel økologisk forbindelse*, og dette område udgøres af dyrkede marker og småbiotoper i form af levende hegn, grusveje og to ejendomme med tilhørende haver. Den resterende del af det miljøvurderede areal er omfattet af udpegningen *økologisk forbindelse*, som primært består af en nåletræsplantage. Bortgravning af områderne omfattet af udpegningerne kan ikke imødegås under drift, men efterbehandling til natur kan øge områdets funktion som økologisk forbindelse.

Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er derfor i vidt omfang til sø.

Det er Regionsrådet vurdering, at det vil være muligt at tilrettelægge efterbehandlingen så den fremmer de økologiske forbindelseslinjer

Å-beskyttelseslinje

Den sydlige spids (0,09 ha) af det miljøvurderede areal overlapper med å-beskyttelseslinjen. For at kunne indvinde råstoffer inden for å-beskyttelseslinjen kræver det en dispensation fra Haderslev kommune. Hvis der ikke kan meddeles en dispensation, kan råstofferne inden for å-beskyttelseslinjen ikke indvindes.

Vandboringer

Der findes fire vandboringer inden for det miljøvurderede areal, som potentielt bliver gravet væk. Det vil kræve en sløjfning af boringerne, hvis råstofferne omkring boringerne skal kunne udnyttes. Det vil under alle omstændigheder være ejeren af arealet der skal beslutte om der skal graves råstoffer og om boringen skal bevares. Hvis ikke boringerne skal sløjfes, skal der holdes graveafstand til boringerne.

Målsatte grundvandsforekomster, og nitratfølsomme indvindingsområder (NFI)

Det miljøvurderede areal har sammenfald med to målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. Dertil overlapper hele arealet med NFI. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Inde i det miljøvurderede areal findes to beskyttede sten- og jorddiger. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Haderslev Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Støv og støj

Der er to ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, og samlet set seks ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støv og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold

der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 16.500.000 m³. Det forventes at forekomsten kan anvendes til bundsikringsmateriale, oparbejdes til stabilt grus og som tilslag til beton.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser. Der er en ikke uanseelig råstofforekomst, der kan bidrage til råstofforsyningen i det sydlige Jylland.

Kerteminde Kommune

I Kerteminde Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

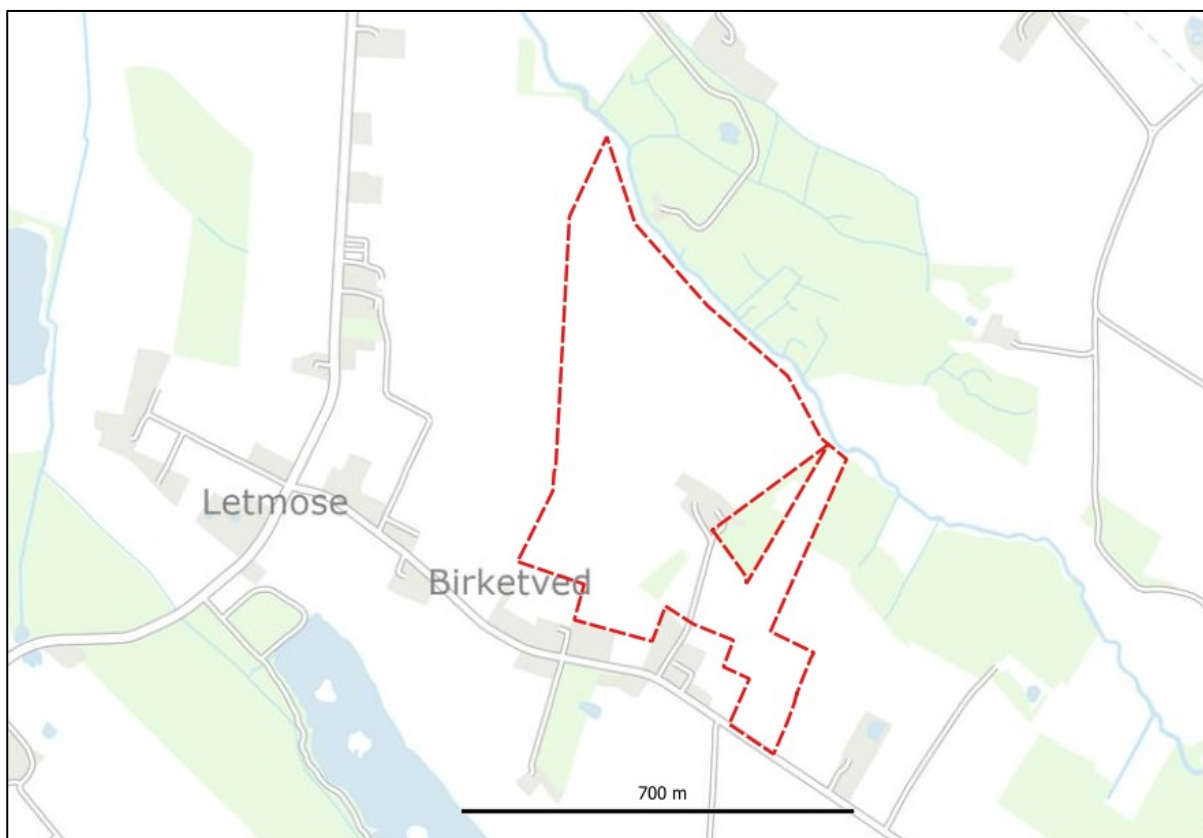
Områdenavn	Bemærkninger
Birketved	Nyt graveområde for sand, grus og sten
Langeskov	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten
Rynkeby	Nyt graveområde for sand, grus og sten
Rønninge	Nyt graveområde for sand, grus og sten

Birketved: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Kerteminde Kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Birketved som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 30 ha, og arealet ligger i umiddelbar nærhed til det eksisterende graveområde Langeskov, som er et flerdelt graveområde på i alt 93 ha.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at en del af det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, er i forhold til det miljøvurderede areal tilpasset for at undgår væsentlig påvirkning på et fredskovsareal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 13.

Figur 13. Regionsrådets forslag til graveområde.

Landskabets visuelle karakter er præget af at være intensivt landbrug med store marker og stedvist store væksthuse. Flere steder er der udsigter på tværs af landskabet. Udsigterne begrænses i forskellig grad af den bevoksning og bebyggelse, der er rundt om i landskabet, men det skaber en

rumlig indramning af arealerne, der de fleste steder er kendetegnet ved en middelstor skala. Fordelingen af bebyggelse, marker, hegn og øvrige landskabselementer skaber en let sammensat karakter. Mod nord støder arealet op til Geelsskov og Geels Å.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 826.000 m³, hvoraf 589.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

Fredskov

Det miljøvurderede areal overlapper 1,4 ha med et område udlagt til fredskov.

Det fremgår af historiske kort, at der er en lang kontinuitet med skov på arealet. Skoven fremgår helt tilbage til de høje målebordsblade der er fremstillet i perioden 1870-1899. Lang skovkontinuitet er en af de vigtigste faktorer for høj biodiversitet.

Målsat vandløb, og § 3-beskyttet vandløb

Det § 3-beskyttede og målsatte vandløb Geels Å løber langs den øst- og nordlige del af det miljøvurderede areal. Geels Å kan potentielt påvirkes i form af ændrede afstrømningsforhold, ændring af topografisk opland samt sedimenttilførsel, som kan forringe tilstanden af vandløbet. Langs den nordvestlige del af arealet løber et mindre § 3-beskyttet vandløb på 200 meter, som har udløb i Geels Å. De potentielle påvirkningerne på det mindre vandløb er de samme, som ved Geels Å.

Da Geels Å er målsat, er det ikke muligt at meddele en dispensation til påvirkning af vandløbet. Det kan være muligt at meddele en dispensation til det mindre vandløb nordvest for arealet, som har udløb i Geels Å. Dog må påvirkning eller nedlæggelse af det mindre vandløb ikke forringe tilstanden eller hindre målopfyldelse af Geels Å.

For at sikre at der ikke sker en forringelse af vandløbene, skal der være foranstaltninger mod påvirkninger. Det kan f.eks. være, at der skal holdes graveafstand til vandløbene, så strømningsforholdene og vandløbets topografiske opland ikke ændres, eller at der ikke må opføres jordvolde ud mod vandløbene, som kan øge sedimenttilførslen. Dette vil kunne rummes i de almindelige vilkår om en kommende råstofgravs indretning og drift. Da vandløbet er målsat, er det ikke muligt at søge om dispensation til tilstandspåvirkning.

Å-beskyttelseslinje

Den nordlige del af det miljøvurderede areal overlapper med å-beskyttelseslinjen omkring Geels Å. For at kunne indvinde råstoffer inden for å-beskyttelseslinjen kræver det en dispensation fra Kertemindekommune. Hvis der ikke kan meddeles en dispensation, kan råstofferne inden for å-beskyttelseslinjen ikke indvindes.

Støv og støj

Der er en ejendom selve det miljøvurderede areal, og yderligere fem ejendomme i en afstand af 150 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støv og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

På baggrund af de tilgængelige geologiske oplysninger, er det Regionsrådet vurdering, at arealet der er registreret som fredskov ikke indeholder den bedste råstofforekomst inden for området. Samtidig vurderes det, at skov har lang kontinuitet og derfor forventes at have en høj biodiversitet, som det vil tage lang tid at genskabe, hvis skoven fældes og arealet udnyttes til råstofgravning. Regionsrådet vurderer derfor, at fredskovsinteressen overstiger råstofinteressen på dette areal. Fredskovsarealet indgår derfor ikke i Regionsrådets forslag til graveområde.

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 820.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale kvalitet I og II og stabilt grus. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning. Arealet er beliggende tæt på Odense, hvor der er et stort råstofbehov.

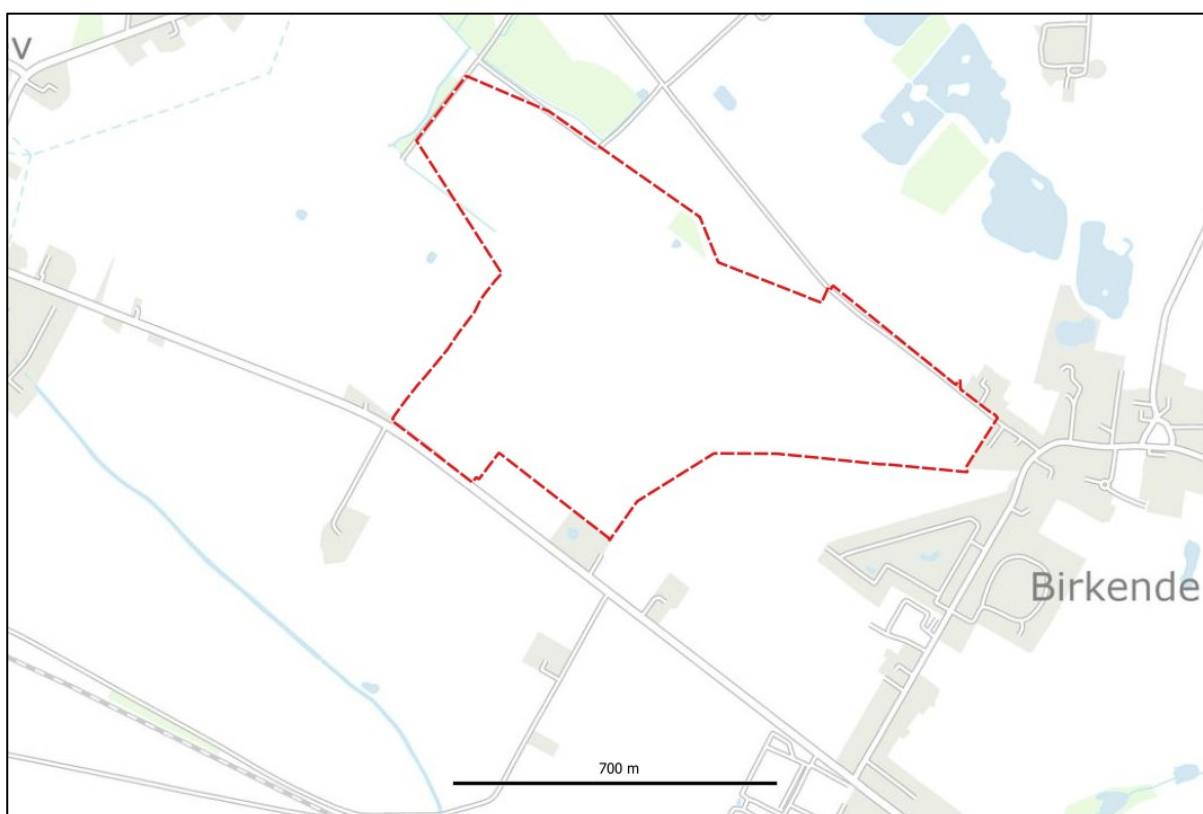
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Langeskov: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Kerteminde Kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Langeskov som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 61 ha, og arealet omfatter størstedelen af interesseområdet Birkende. Dertil grænser arealet op til det eksisterende graveområde Langeskov, som er et flerdelt graveområde på i alt 93 ha. Det ønskede areal er derfor en større udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 14.

Figur 14. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 7.320.000 m³, hovedsageligt under grundvandsspejlet.

Landskab

Det potentielle graveområde ved Langeskov er beliggende i Selleberg hovedgårdslandskab, der er karakteriseret ved stor til mellemstor skala, der skiftevis fremstår som lukkede til halvåbne landskabsrum, der inddeles af skovstykker og levende hegn samt gamle ejerlavsdiger, der afspejler de kulturhistoriske træk. En del af arealet er udpeget som bevaringsværdigt landskab.

Hovedgårdslandskabet har en velbevaret hovedgårdskarakter, som alle steder er tydelig, hvilket både er udtrykt i den særligt karakteristiske bygningsmasse, de store dyrkede marker, skoven samt diget omkring ejerlavet.

Samlet set vil landskabskarakteren ændres lokalt, som følge af råstofindvinding og fremstå mere forstyrret og teknisk præget i indvindingsperioden. Påvirkningen vil opleves størst fra de nærliggende beboelser og veje, herunder også fra den nærliggende by Birkende mod øst og Odensevej der løber syd for det potentielle graveområde. Der er dog begrænset udsyn flere steder langs vejen grundet bevoksning. Fra landskabet nord for det potentielle graveområde vil bevoksning og skovstykker bidrage til at skærme for indsyn til graveområdet.

Efter endt indvinding vil området fremstå med tydelige ændringer af det oprindelige terræn og der vil med stor sandsynlighed, som i de øvrige områder, komme en eller flere gravesøer. Det potentielle graveområde kan dermed forventes at øge områdets sammensatte karakter med spor efter råstofindvindingen.

Da landskabet under eksisterende forhold er præget af spor fra tidligere råstofindvinding, vil påvirkningen af landskabet overordnet set ikke være lige så stor, som hvis der var tale om et uforstyrret landskab. En eventuel visuel påvirkning af landskabet vil dog afhænge af en konkret graveplan, herunder eventuelle støjvolde i driftsfasen, og af en konkret efterbehandlingsplan.

Der vil dog være en moderat til væsentlig påvirkning af hovedgårdslandskabet, da graveområdet vil forstyrre landskabets udtryk og oplevelsen af hovedgårdslandskabets kulturhistoriske fortælling som følge af den terræændring, som råstofindvinding vil medføre, og den ændrede arealanvendelse fra store dyrkede markenheder til efterbehandlet graveområde med gravesø.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur

I den nordlige del af arealet ligger en § 3-beskyttet sø på 300 m², som potentielt kan graves væk. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af søen hos Kerteminde kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til søen, så det ikke påvirkes.

Vandboring

Der findes en vandboring inden for det miljøvurderede areal, som potentielt bliver gravet væk. Det vil kræve en sløjfning af boringen, hvis råstofferne omkring boringen skal kunne udnyttes. Det vil under alle omstændigheder være ejeren af arealet der skal beslutte om der skal graves råstoffer og om boringen skal bevares.

Målsat grundvandsforekomst

Det miljøvurderede areal har sammenfald med en grundvandsforekomst, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Arealanvendelse

I det miljøvurderede areal findes en adgangsvej til en beboelsesejendom. Vejen er den eneste adgangsvej til ejendommen. For at mindske påvirkningen skal vejen omlægges. Hvis vejen ikke omlægges, skal der holdes graveafstand til vejen, således den ikke påvirkes.

Omkring halvdelen af det miljøvurderede areal er jf. Kertemindes kommuneplan omfattet af arealreservation for biogasanlæg og solceller. Regionsrådet vurderer, at råstofgravning ikke vil reducere den samlede mulighed for stilling af biogasanlæg og solceller.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er registeret beskyttede sten- og jorddiger både indenfor- og langs det miljøvurderede areal, hvoraf det ene er beliggende langs den sydøstlige grænse til det potentielle graveområde, mens det andet dige løber igennem det potentielle graveområde. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Kerteminde Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Infrastruktur

I den nordøstlige del af det miljøvurderede areal findes der en gasledning langs en 22 meter lang strækning. Påvirkningen kan mindskes ved at omlægge gasledningen. Hvis gasledningen ikke omlægges, skal der holdes graveafstand til gasledningen.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger 16 ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set 140 ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det forventes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almindelige vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Regionsrådet vurderer, at påvirkningen af landskabet kan afbødes gennem tilrettelæggelse af drift og efterbehandling herunder bevaring og etablering af hegn og tilpasning til det omkringliggende landskab. En større del af det bevaringsværdige landskab, der falder sammen med det miljøvurderede areal, samtidig er udpeget til tekniske anlæg, herunder biogasanlæg. Regionsrådet forventer derfor, at landskabet i praksis er mindre sårbart overfor teknisk prægede forstyrrelser.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 7.320.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning. Arealet er beliggende tæt på Odense, hvor der er et stort råstofbehov.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Rynkeby: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Kerteminde kommune

Region Syddanmark har taget initiativ til undersøgelse af udlæg af et areal ved Rynkeby i Kerteminde Kommune som graveområde for sand, grus og sten. Det undersøgte areal er på 23 ha, og er og er i Råstofplan 2020 beliggende i råstofinteresseområdet Rynkeby.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 15.

Figur 15. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være mindst 1.279.000 m³, hvoraf 1.054.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Landskabet er kendetegnet ved et meget varieret udtryk, idet landskabet indeholder mange forskellige landskabselementer såsom bebyggelse, veje, jernbanen, marker og hegn. Rumligt bliver landskabet flere steder afgrænset af skovbryn, hegn og spredt bevoksede diger som inddeler landskabet i

overvejende små landskabsrum, der varierer i form, størrelse og orientering. Gennem tiden er der fjernet mange diger i landskabet, hvilket medvirker til et meget ustruktureret billede, hvor de oprindelige strukturer fra udskiftningstiden kun er svagt erkendelige. Ved arealet er den historiske digestruktur, med smalle landskabsrum, dog flere steder intakt.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur, økologiske forbindelser, og naturbeskyttelsesinteresser

Nordøst i det miljøvurderede areal findes en § 3-beskyttet sø, og der findes yderligere to § 3-beskyttede søer inden for 200 meter af arealet. Søen inden for arealet er desuden også omfattet af områder udpeget som *økologisk forbindelse*, og *potentielt naturområde* i kommuneplanen. Området med de tre udpegninger er på 3,2 ha.

For de § 3-beskyttede søer kan der søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse hos Kerteminde kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til søerne, så det ikke påvirkes. For de to udpegninger, *økologiske forbindelse* samt *naturbeskyttelsesinteresser*, skal der holdes tilstrækkelig afstand til områderne, så de ikke påvirkes. Det er dog Regionsrådets vurdering, at en fremtidig efterbehandling kan tilrettelægges, så den understøtter udpegningen som økologisk forbindelse.

Beskyttede sten- og jorddiger

Inden for det miljøvurderede areal findes flere sammensatte beskyttede sten- og jorddiger. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Kerteminde Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Støv og støj

Der er to ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, og samlet set ti ejendomme i en afstand af 150 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det regions-rådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 1.279.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning. Arealet er beliggende tæt på Odense, hvor der er et stort råstofbehov.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Rønninge: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Kerteminde kommune

Region Syddanmark har taget initiativ til undersøgelse af udlæg af et areal ved Rønninge i Kerteminde kommune som graveområde for sand, grus og sten. Det undersøgte areal er på 22 ha, og er i Råstofplan 2020 beliggende i en del af råstofinteresseområdet Rønninge.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 16.

Figur 16. Regionsrådets forslag til graveområde.

Sammen med miljørapporten er der udarbejdet en Natura 2000 konsekvensvurdering.

Det er en forudsætning for udlægget af graveområdet, at der ved tilladelse til råstofindvinding træffes nødvendige afværgeforanstaltninger af hensyn til Natura 2000 området som beskrevet i Natura 2000-konsekvensvurderingen. Foranstaltningerne er ikke vilkår til en kommende tilladelse, men eksempler på tiltag der kan sikre at der ikke sker en påvirkning på Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag. Da det konkrete projekt må forventes at have andre karakteristika end det der er beskrevet på planniveau, herunder fx konkret indvindingsareal, graveplan og specifikke maskiner, kan det vise sig at være

nødvendigt at lave en ny konsekvensvurdering på tidspunktet for ansøgningen. Gennem en projektspecifik hydrogeologisk vurdering, hvor indvindingsmængder, gravedybder, graveetaper, afstand til vandløbet, forventet sænkningsspåvirkning og eventuel hydraulisk forbindelse mellem graveområdet, grundvandsmagasinet og vandløbet belyses, vil det kunne fastslås i hvilke afværgeforanstaltninger, der er nødvendige.

Landskab

Landskabet er kendetegnet ved et meget varieret udtryk, idet landskabet indeholder mange forskellige landskabselementer såsom bebyggelse, veje, jernbanen, marker, hegn, diger og skov. Landskabet bliver flere steder rumligt afgrænset af skovbryn og hegn som inddeler landskabet i landskabsrum, der varierer i form og størrelse. Mod vest er herregårdslandskabet åbent, mens der mod øst er et mere lukket mosaiklandskab. I den vestlige del af arealet er skalaen af markarealerne middel til stor skala. Arealet afgrænses dog rumligt af en plantage (Tofteskov), som i dag inddeler arealet i mindre rum. Mod syd støder arealet op til Vejrup Skov.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 817.000 m³, hvoraf 434.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur

Inden for det miljøvurderede areal findes en mindre § 3-beskyttet sø (380 m²). I en radius 200 meter rundt om arealet findes yderligere 13 § 3-beskyttede søer af forskellige størrelser og to beskyttede moser. De omkringliggende søer vil ikke blive påvirket direkte ved råstofgravning, men kan potentielt blive påvirket af ændringer af grundvandsstand. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de § 3-beskyttede naturtyper hos Kerteminde kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til naturtyperne eller andre tiltag, så der ikke sker påvirkning.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Natura 2000

Det miljøvurderede areal ligger ca. 60 meter et vandløb, der har hydrologisk kontakt til Natura 2000-område nr. 113 *Urup Dam, Brabæk Mose, Birkende Mose og Illemose*. N113 ligger i en afstand af 700 meter fra arealet. Væsentlighedsvurderingen påpeger, at det er usandsynligt, at der sker en væsentlig påvirkning, men at en væsentlig påvirkning ikke kan afvises, hvorfor der er udarbejdet en konsekvensvurdering.

Af konsekvensvurderingen konstateres det, at det ved råstofindvinding under grundvandsspejlet skal dokumenteres, at der ikke sker en grundvandssænkning der har væsentlig betydning for vandføringen i vandløbet. Dertil er der oplyst en række mulige afværgetiltag, som kan benyttes i forbindelse med sagsbehandling af en eventuel råstoftilladelse. Eksempler på afværgetiltag er at begrænse omfanget

af råstofindvinding under grundvandsspejlet, at lave etapevis råstofindvinding, og monitorering af vandstanden i vandløbet over tid.

Med ovenstående eksempler på foranstaltninger vurderes det, at der ikke vil være en påvirkning af de naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget, der er grundvandsafhængige eller afhængige af naturlig hydrologi, som følge af planen om råstofindvinding. Foranstaltningerne er ikke vilkår til en kommende tilladelse, men eksempler på tiltag der kan sikre at der ikke sker en påvirkning på Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag.

Det vurderes endvidere på baggrund af eksisterende viden om råstofindvinding under grundvandsspejlet, gennemførte monitoringsundersøgelser samt muligheden for at fastsætte afværgeforanstaltninger og vilkår i en senere råstoffilladelse, at planen kan realiseres uden væsentlig påvirkning af Natura 2000-områdets integritet.

Målsatte vandløb

De målsatte vandløb Geels Å og Vejrup Å ligger inden for bufferzonen for grundvandssænkning ved råstofindvinding under grundvandsspejlet, hvorfor vandstanden i de to vandløb potentielt kan påvirkes. For at sikre at der ikke sker en forringelse af vandløbet, skal der være foranstaltninger mod vandstandspåvirkninger. Det kan f.eks. være, at råstofindvinding under grundvandsspejlet i et omfang skal begrænses, så ligevægten af vandstanden kan nå at sætte sig inden yderligere råstofindvinding.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Inde i det miljøvurderede areal findes et beskyttede sten- og jorddige, og langs arealets sydlige afgrænsning løber der også et beskyttet dige. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Kerteminde kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Støv og støj

Der er 3 ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, og der ligger yderligere 4 ejendomme inden for en afstand af 150 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almindelige vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støv og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen

vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Det er en forudsætning for udlægget af graveområdet, at der ved tilladelse til råstofindvinding træffes nødvendige afværgeforanstaltninger af hensyn til Natura 2000 området som beskrevet i Natura 2000-konsekvensvurderingen. Da det konkrete projekt kan have andre karakteristika end det der er beskrevet på planniveau, herunder fx konkret indvindingsareal, graveplan og specifikke maskiner, kan det vise sig at være nødvendigt at lave en ny konsekvensvurdering på tidspunktet for ansøgningen. Derved er det regionens vurdering, at udlægget af graveområdet ikke strider mod Natura 2000-planer efter miljømålsloven.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 817.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus.

Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning. Arealet er beliggende tæt på Odense, hvor der er et stort råstofbehov.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Kolding Kommune

I Kolding Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

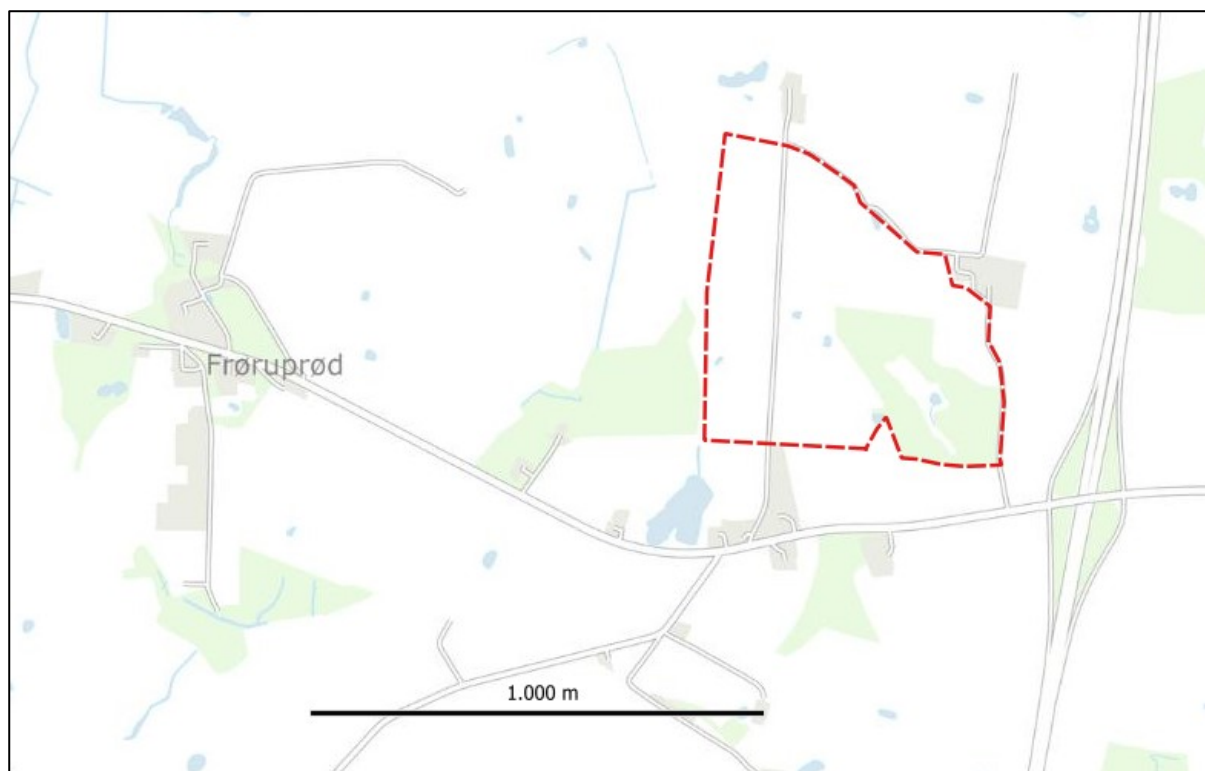
Områdenavn	Bemærkninger
Frøruprød	Nyt graveområde for sand, grus og sten
Lejrskov	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten

Frøruprød: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Kolding kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Frøruprød som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 34 ha, og der har i den østlige del af arealet i perioden 1973 til 2006 været indvundet råstoffer.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 17.

Figur 17. Regionsrådets forslag til graveområde.

Det miljøvurderede areal indgår i et landbrugslandskab i varierende skala. Landskabsrummene inddeles af levende hegn og spredtliggende bevoksning og mange skovstykker. Landskabskarakteren er kendetegnet ved et meget varieret udtryk og fremstår generelt velafgrænset, men med flere åbne kig, de steder hvor åbninger i bevoksningen sammen med det bakkede terræn giver mulighed for at se på tværs af landskabet. Umiddelbart øst for arealet afgrænses området markant af motorvejen E45, der danner en tydelig visuel og fysisk barriere i landskabet, som bryder den ellers landbrugsdominerende helhed og tilfører landskabet et teknisk præg. Der er i det omkringliggende

landskab mange småsøer og vandhuller, ligesom der indenfor arealet er tydelige spor efter tidligere råstofindvinding.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 1.360.000 m³. Alle råstofferne vurderes at være beliggende over grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

Naturbeskyttelsesinteresser

Inden for det miljøvurderede areal ligger der seks § 3-beskyttede søer på i alt 0,3 ha, der også er udpeget som *områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser* i kommuneplanen. Alle søerne kan påvirkes ved bortgravning. Den østligste sø vurderes at være grundvandsfødt, mens de resterende fem søer vurderes at være afhængige af at få tilført overfladevand, hvorfor disse søer også kan påvirkes ved at bortgrave topografisk opland. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de § 3-beskyttede naturtyper hos Kolding kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til naturtyperne, så det ikke påvirkes.

Økologiske forbindelser

Det meste af det miljøvurderede areal er udpeget som *økologisk forbindelse*. Under driften af en råstofgrav vil der være en påvirkning af området som helhed, men den kan imødegås ved at tilrettelægge indvinding og efterbehandling med fokus på at bevare eller højne områdets naturværdi.

Det er Regionsrådets vurdering, at en fremtidig efterbehandling til natur vil reducere påvirkningen, og øge områdets naturværdi, hvilket vil bidrage til kommunens udpegning som økologisk forbindelse.

Målsat grundvandsforekomst

Det miljøvurderede areal har sammenfald med en målsat grundvandsforekomst, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Arealanvendelse

I det miljøvurderede areal findes to adgangsveje til to ejendomme. Vejene er de eneste adgangsveje til ejendommene. For at mindske påvirkningen kan vejene omlægges. Hvis vejene ikke omlægges, skal der holdes graveafstand til vejene, således at der fortsat er vejadgang til ejendommene.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger en ejendom indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set otte ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det regions-rådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 1.360.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning. Arealet er beliggende tæt på Sønderjyske Motorvej, hvorfra der er let adgang til et større område.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i Trekantområdet.

Lejrskov: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Kolding Kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Lejrskov som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 36 ha. I råstofplan 2020 er en del af arealet interesseområde. Området grænser op til det eksisterende graveområde Lejrskov, som i alt er ca. 9 ha stort. Det ønskede areal er således en udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at en del af det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, er i forhold til det miljøvurderede areal tilpasset for at undgå væsentlig påvirkning på landskabet. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 18. Arealet Regionsrådet foreslår udlagt er ca. 20 ha.

Figur 18. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 3.300.000 m³, hvoraf 1.600.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner der kan påvirkes

Naturbeskyttelse

Det miljøvurderede areal Lejrskov omfatter primært dyrkede arealer, men rummer også flere moser, en sø og en eng omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. I nærområdet findes desuden flere beskyttede naturtyper, herunder vandløb.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af § 3-beskyttet natur hos Kolding Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til overdrevet, så det ikke påvirkes.

I og nær det miljøvurderede areal findes både områder udpeget som naturbeskyttelsesinteresser, potentiel naturbeskyttelsesinteresse og økologisk forbindelse. Økologiske forbindelser bidrager til, at dyr og planter kan sprede sig i landskabet og naturbeskyttelsesinteresser er områder med høj naturværdi. Udlægning af arealet til graveområde strider ikke mod disse udpegninger, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne fungere som spredningskorridor for dyr og planter og opretholde naturværdi.

Grundvand og overfladevand

Det miljøvurderede areal Lejrskov ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og inden for indvindingsoplandet til Trudsbro Vandværk, men ikke inden for nitrattfølsomme indvindingsområder, indsatsområder og BNBO (boringsnære beskyttelsesområder).

Nitratsårbarheden overfor grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster vil ikke ændres som følge af råstofindvinding, da der ikke fjernes beskyttende jordlag. Sårbarheden overfor nedrivende pesticider til grundvandet vil øges når mulden fjernes under råstofindvinding, men der vil ikke blive anvendt pesticider under råstofindvindingen. Efter endt råstofindvinding vil muldlaget enten blive lagt tilbage, hvis området skal bruges til jordbrugsdrift, eller det vil blive efterbehandlet til naturområde som ikke vil få tilført pesticider.

Det miljøvurderede areal har sammenfald med flere målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Det miljøvurderede areal ved Lejrskov omfatter en sø, et moseområde og to målsatte vandløb, som alle er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Disse naturområder kan være afhængige af grundvandstilførsel, og råstofindvinding kan potentielt påvirke deres hydrologiske balance og vandkvalitet. Vurderinger konkluderer dog, at udlægning af det miljøvurderede areal i råstofplanen ikke vil have væsentlig negativ effekt på vandtilførslen eller forårsage betydelig risiko for grundvands- og overfladevandsforurening.

Direkte udledninger fra råstofindvinding til nærliggende vandløb eller beskyttede områder forventes ikke, men der kan opstå påvirkninger via overfladeafstrømning under kraftig nedbør, hvilket potentielt

kan medføre forringelse af vandkvaliteten. Ved en eventuel råstoftilladelse kan der stilles krav, der forebygger udledning til målsatte og beskyttede vandområder.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding ikke vil medføre påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser eller vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster eller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det vurderes også, at arealet kan udlægges som graveområde uden væsentlig negativ påvirkning af omkringliggende, søer og moser og uden af forringe tilstanden eller forhindre målopfyldelse i målsatte vandområder.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Kulturarv

Indenfor det miljøvurderede areal er der registeret to beskyttede sten- og jorddiger, et fortidsmindebeskyttelsesareal omkring en rundhøj samt et ikke-fredet fortidsminde fra oldtiden.

Digerne har både kulturhistorisk og naturmæssig betydning, og enhver påvirkning kræver dispensation fra Kolding Kommune. For den fredede rundhøj gælder særlige beskyttelsesregler, og indvinding af råstoffer inden for beskyttelseszonen kræver dispensation fra både naturbeskyttelsesloven og museumsloven. Der kan enten søges om dispensation i forbindelse med en råstofansøgning til råstofindvinding i beskyttelseszonen og nedlæggelse af digerne, eller der kan holdes en graveafstand til disse. For ikke-fredede fortidsminder kræves ikke dispensation, men der kan ske dialog med det lokale museum om eventuelle arkæologiske undersøgelser.

Den nordlige del af området berører et udpeget kulturmiljø med gravhøje, men det vurderes, at råstofindvinding kan gennemføres uden at kompromittere kulturmiljøets overordnede værdi.

Landskab

Det miljøvurderede arealligger i overgangen mellem et småkuperet landbrugslandslandskabet og de stejle dalskrænter ved å- og erosionsdalene, som er udpeget som bevaringsværdigt landskab og større sammenhængende landskab i Kommuneplan 2025-2036. En mindre del mod øst er desuden udpeget som område med geologiske bevaringsværdier. Landskabet er mod syd præget af åer med tæt bevoksning og mindre markflader, i den flade, smalle dalbund med deldefinerede dalsider, hvilket giver det høj oplevelsesværdi og gør det sårbart over for visuelle og fysiske ændringer. Mod nord har landskabet en mere åben karakter i form af middelstore markflader og sporadisk bevoksning langs vejene og markerne.

Råstofindvinding inden for det bevaringsværdige landskab vurderes at medføre negativ påvirkning. Denne del af landskabet vurderes i særlig grad sårbar over for en fysisk og/eller visuel påvirkning, der fjerner, begrænser eller forstyrrer oplevelsen af de bærende karaktertræk, herunder især landskabets terrænformer samt rumlige og visuelle karaktertræk.

Med afsæt i landskabets karakter og udpegede landskabsinteresser og geologiske interesser, vurderes råstofindvinding uforeneligt med hensynet til at bevare og om muligt styrke landskabets karakter og oplevelsesværdi i de dele af det potentielle graveområde, der ligger inden for udpegningen af bevaringsværdigt landskab og geologisk bevaringsværdi.

I den øvrige del af det potentielle graveområde, der ligger inden for udpegningen af større sammenhængende landskab, vurderes påvirkningen som moderat negativ under indvinding, og ikke-væsentlig efter endt råstofindvinding. Efterbehandling efter endt råstofindvinding kan bidrage til at genskabe et overvejende jævnt til småbakket terræn, der bidrager til landskabets i dag overvejende enkle karakter, eller de afgravede områder kan bidrage til det småkuperede terræn.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal er beliggende i med spredt bebyggelse, herunder boliger i umiddelbar nærhed af arealet. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer at en væsentlig negativ påvirkning af det bevaringsværdige landskab ikke kan undgås, hvis der indvindes råstoffer inden for udpegningen. Det er desuden Regionsrådets vurdering, at denne negative påvirkning overstiger råstofinteressen. Derfor udlægges denne del af arealet ikke som graveområde. Med denne afgræsning undgås også en direkte påvirkning af §3-beskyttet natur, det enen beskyttede dige, økologiske forbindelser og de målsatte vandløb.

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

På den del af arealet, der foreslås udlagt som graveområde, vurderes råstofressourcen at være omkring 1.800.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus. Arealet er beliggende med gode adgangsmuligheder til Esbjergmotorvejen. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i Trekantområdet.

Middelfart Kommune

I Middelfart Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

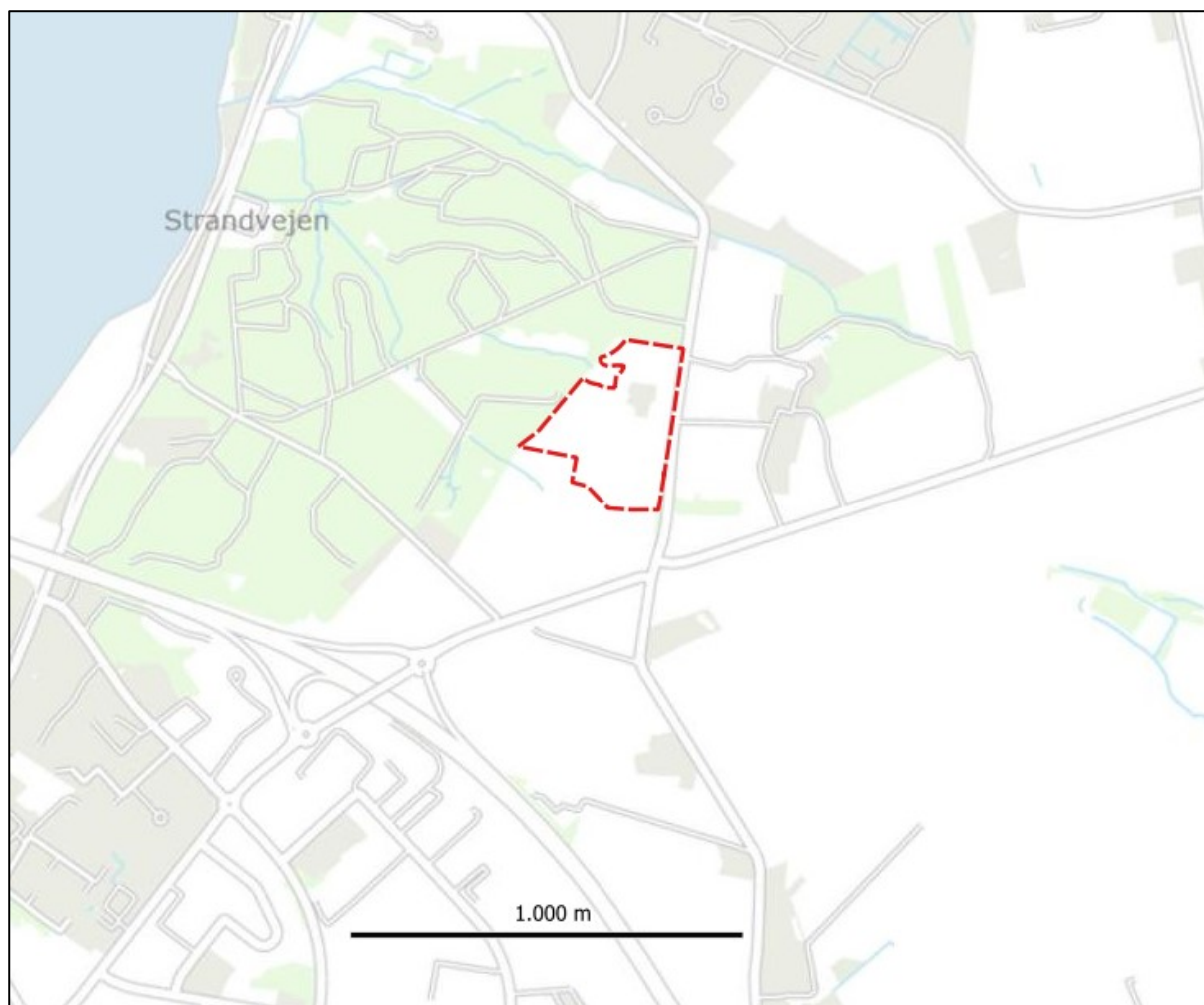
Områdenavn	Bemærkninger
Vejlby	Nyt graveområde for sand, grus og sten

Vejlby: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Middelfart kommune

Region Syddanmark har taget initiativ til undersøgelse af udlæg af et areal ved Vejlby i Middelfart kommune som graveområde for sand, grus og sten. Det undersøgte areal er på 10 ha, og er i Råstofplan 2020 en del af i råstofinteresseområdet Vejlby.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 19.

Figur 19. Regionsrådets forslag til graveområde.

Det miljøvurderede areal indgår i et middelskala landbrugslandskab med skiftevis store åbne landskabsrum med lange kig til halvåbne landskabsrum, der afgrænses af levende hegn og flere spredtliggende grupper af træer. Mod vest afgrænses arealet af et tæt skovbryn, der markerer en tydelig overgang mellem det åbne landbrugslandskab mod øst og den tætte Staurby Skov mod vest. Nærmeste kyst er mod Lillebælt i en afstand af ca. 1 km. Dog indgår arealet i et landbrugslandskab uden fysisk eller visuel kontakt til kystlandskabet.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 400.000 m³, hvoraf 264.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur

Inden for det miljøvurderede areal findes en § 3-beskyttet sø, samt en meget lille del af et § 3-beskyttet overdrev (70 m²). Af luftfotos ser det ud til, at sammenfaldet er med registreringen af overdrevet, men ikke nødvendigvis med den natur der skal beskyttes. I overdrevet, men uden for arealet, findes også en § 3-beskyttet sø. Derudover omkranser arealet en § 3-beskyttet mose på tre sider.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de § 3-beskyttede naturtyper hos Middelfart kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til naturtyperne, så det ikke påvirkes.

Grundvand

Det miljøvurderede areal har sammenfald med to målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. Dertil overlapper hele arealet med NFI og indsatsområde mod nitrat samt indvindingsopland til et vandværk. Ydermere findes to vandværksboringer inden for 10 meter, og endnu to vandværksboringer inden for 150 meter. Boringerne er alle tilknyttet BNBO, som strækker sig 6,5 ha ind i arealet.

Ingen af boringerne er inden for arealet, og de resterende miljøemner omhandler primært nitrat og pesticider. Der vil således ikke være en direkte fysisk påvirkning ved råstofindvinding. For at sikre, at der ikke sker en påvirkning/tilstandsændring af miljøemnerne, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der findes et beskyttet sten- og jorddige langs den vestlige og nordlige afgrænsning af det miljøvurderede areal. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af det beskyttede dige hos Middelfart kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til diget, så det ikke påvirkes.

Infrastruktur

Hele det miljøvurderede areal ligger indenfor en statslig arealreservation for naturgastransmissionsnet. Arealreservationen kan give visse begrænsninger for råstofindvinding, herunder mulighed udnyttelse eller fuld udnyttelse af råstofressourcen. Dette afhænger af, om arealreservationen forventes udnyttet inden for eller tæt op ad arealet.

Støv og støj

Der er en ejendom indenfor selve det miljøvurderede areal, yderligere fem ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det regions-rådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 400.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus og til betonsand. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i lokalområdet og på Fyn.

Nordfyns Kommune

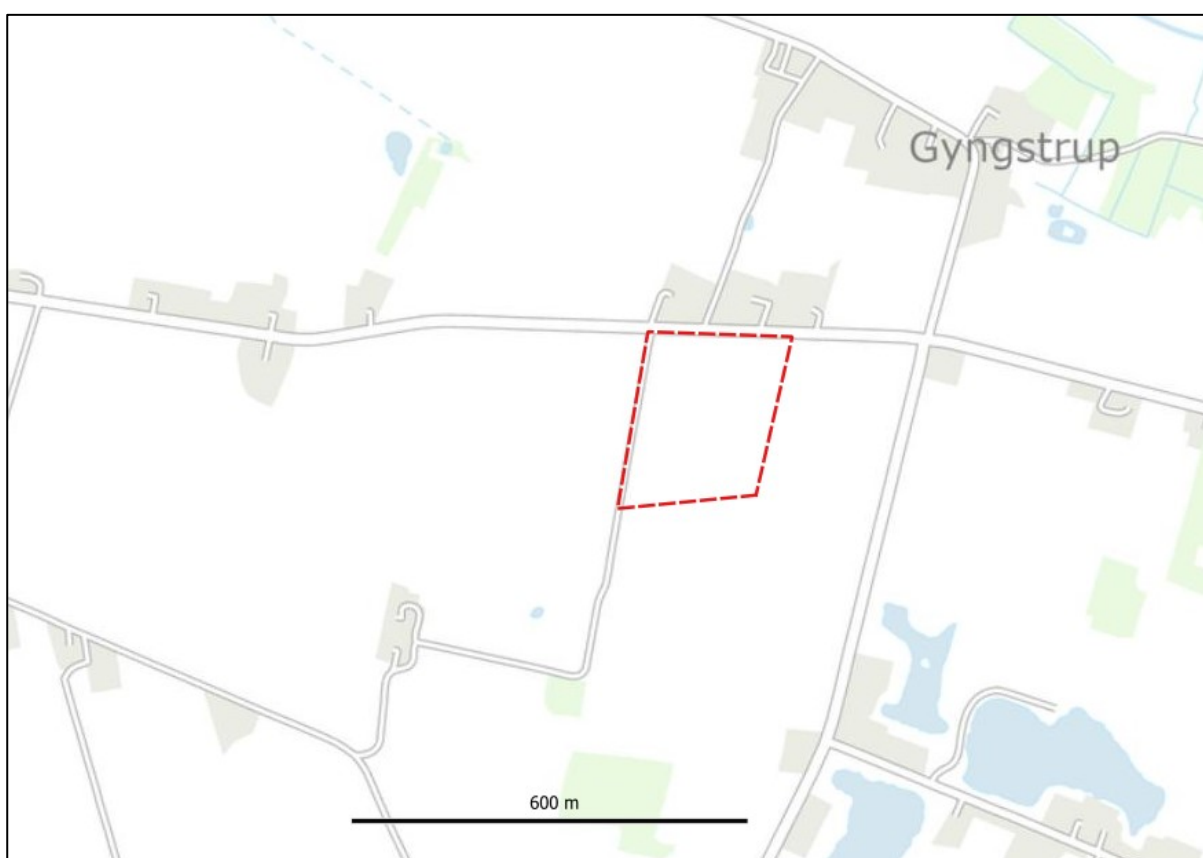
I Nordfyns Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

Områdenavn	Bemærkninger
Krogsbølle	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten
Melby	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten
Melby Nord	Nyt graveområde for sand, grus og sten

Krogsbølle: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Nordfyns kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Krogsbølle som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 5 ha og ligger i forlængelse af to eksisterende råstofgraveområder, Krogsbølle og Gyngstrup. Det ønskede areal er derfor en udvidelse af eksisterende graveområder.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 20.

Figur 20. Regionsrådets forslag til graveområde.

Det miljøvurderede areal ved Krogsbølle indgår i et middelskala landbrugslandskab med skiftevis store åbne landskabsrum med lange kig til halvåbne landskabsrum, der afgrænses af levende hegn og flere spredtliggende skove. Der er i det omkringliggende landskab flere søer, hvoraf søerne beliggende sydøst for arealet er skabt som følge af tidligere råstofindvinding.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 200.000 m³, hvoraf hele ressourcen befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

Grundvandsforekomster

Det miljøvurderede areal har sammenfald med en grundvandsforekomst, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der findes et beskyttet sten- og jorddige langs den vestlige grænse af arealet, og et beskyttet sten- og jorddige langs den østlige grænse af arealet. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Nordfyns kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger fire ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set fem ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det regions-rådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 200.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus. Der er tale om en begrænset ressource, men også om et lille areal, der vil kunne udnyttes i sammenhæng med det eksisterende graveområde. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i lokalområdet.

Melby: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Nordfyns kommune

Region Syddanmark har taget initiativ til at udlægge et areal ved Melby som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 3 ha, og arealet er i Råstofplan 2020 en del af interesseområdet Melby. Dertil grænser arealet op til det eksisterende graveområde Melby, som er ca. 10,5 ha stort. Areal er derfor en udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 21.

Figur 21. Regionsrådets forslag til graveområde

Det miljøvurderede areal indgår i et intensivt dyrket landbrugslandskab i middel til stor skala. Landskabsrummene inddeles af få, men markante levende hegn, spredtliggende bevoksning og mindre skovstykker. Landskabskarakteren fremstår generelt åbent med forholdsvis transparente landskabsrum, der giver mulighed for udsyn over landskabet. Umiddelbart vest for arealet opleves landskabet mere lukket, grundet bebyggelse og bevoksning omkring landsbyen Melby. Der er i det

omkringliggende landskab få mindre søer og vandløb, herunder Kragelund Møllebæk øst for arealet, der løber i en tydeligt defineret ådal. Omkring arealet afspejler landskabets karakter og terrænformer spor efter tidligere råstofindvinding.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 246.000 m³, hvoraf 93.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

Målsat grundvandsforekomst

Det miljøvurderede areal har sammenfald med en målsat grundvandsforekomst, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis alle råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger tre ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set 14 ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det regions-rådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 246.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus og muligvis til betonsand. Der er tale om en begrænset ressource, men også om et lille areal, der vil kunne udnyttes i sammenhæng med det eksisterende graveområde. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning.

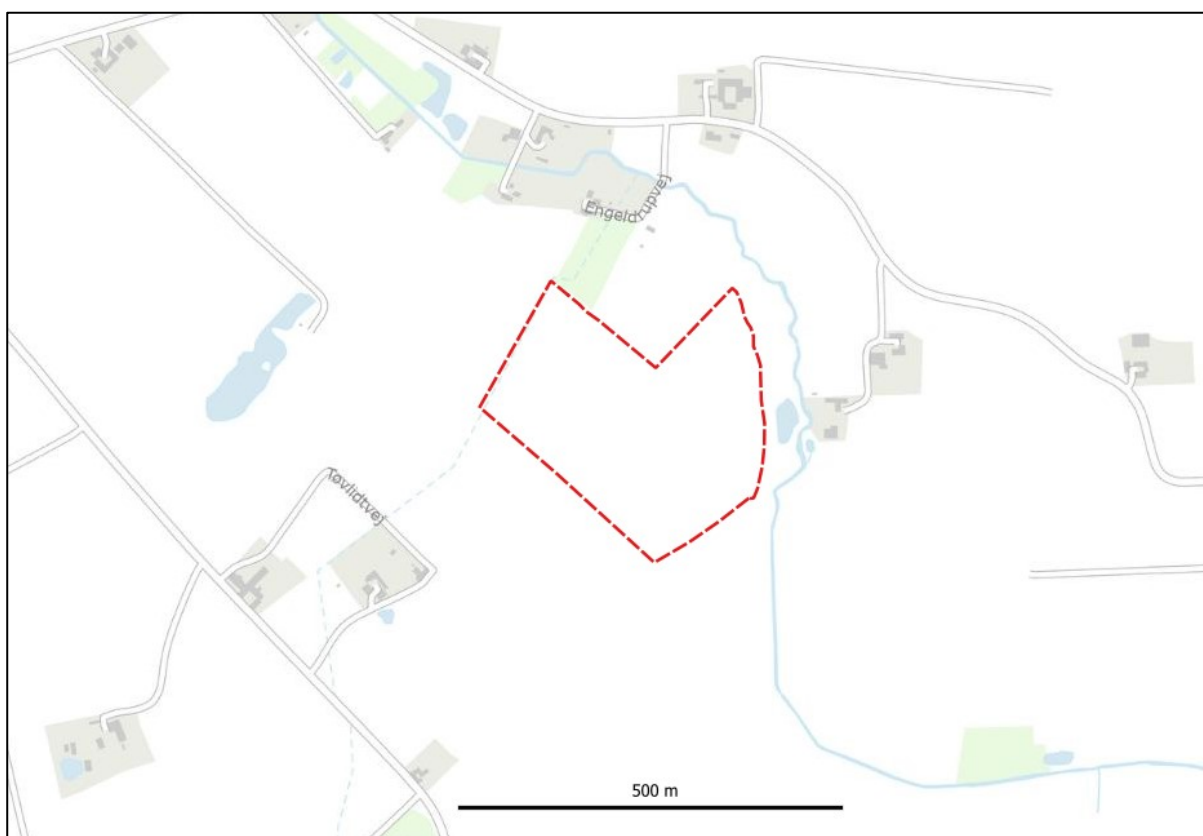
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i lokalområdet og på Fyn.

Melby Nord: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Nordfyns kommune

Region Syddanmark har taget initiativ til undersøgelse af udlæg af et areal ved Melby Nord i Nordfyns kommune som graveområde for sand, grus og sten. Det undersøgte areal er på 9 ha, og er i Råstofplan 2020 beliggende i en del af råstofinteresseområdet Melby.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at en del af det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, er reduceret i forhold til det miljøvurderede areal og udgør 8 ha. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 22.

Figur 22. Regionsrådets forslag til graveområde.

Det miljøvurderede areal indgår i et intensivt dyrket landbrugslandskab i middel til stor skala. Landskabsrummene inddeles af få gennemgående levende hegn og spredtliggende bevoksning og skovstykker. Landskabskarakteren fremstår åbent med forholdsvis store, transparente landskabsrum, der giver mulighed for udsyn over landskabet. Beplantningen omkring søer og langs veje bryder dog

flere steder de store markflader og langs Kragelund møllebæk opleves landskabet mere lukket, grundet bevoksning langs vandløbet. Der er i det omkringliggende landskab flere småsøer og vandløb, og både inden for arealet og i nabomatriklen nord for, samt i landskabet nordvest for arealet afspejler landskabets karakter og terrænformer spor efter tidligere råstofindvinding, der også har skabt flere af de omkringliggende søer.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 270.000 m³. Ressourcen er beliggende over grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur

Der er ingen § 3-beskyttede naturtyper inden for det miljøvurderede areal, men der ligger en eng samt to søer inden for 50 meter af arealet, som potentielt kan blive påvirket af reduceret vand- og forøget sedimenttilførsel. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de § 3-beskyttede naturtyper hos Nordfyns kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til naturtyperne, så de ikke påvirkes.

Målsat vandløb og målsat grundvandsforekomst

Det målsatte vandløb Kragelund Møllebæk tæter på den østlige del af det miljøvurderede areal. Vandløbet kan påvirkes i form af sedimenttilførsel, som kan forringe tilstanden af vandløbet. For at sikre at der ikke sker en forringelse af vandløbet, skal der være foranstaltninger mod sedimenttilførsel. Det kan f.eks. være, at der ikke må opføres jordvolde ud mod vandløbet.

Det miljøvurderede areal har sammenfald med en målsat grundvandsforekomst, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Bevaringsværdige landskaber

Hele det miljøvurderede areal er beliggende i et område udpeget som *bevaringsværdige landskaber*. Den bærende landskabskarakter i udpegningen knytter sig til ådalen, hvis skrænter overlapper med den østlige del af det miljøvurderede areal. Påvirkningen kan reduceres, hvis det miljøvurderede areal reduceres, så skrænten til ådalen ikke er omfattet.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger to ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set 12 ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at råstofgravning inden for den del af det miljøvurderede areal, der udgøres af skrænten mod ådalen, vil medføre en væsentlig negativ påvirkning på det bevaringsværdige landskab.

Regionsrådet vurderer, at denne interesse overstiger råstofinteressen, hvorfor den del af det miljøvurderede areal, der udgøres af skrænten mod ådalen, ikke udlægges som graveområde.

Reduktionen betyder også at der er større afstand til beskyttet våd natur.

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 270.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus samt evt. tilslag til beton.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Nyborg Kommune

I Nyborg Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

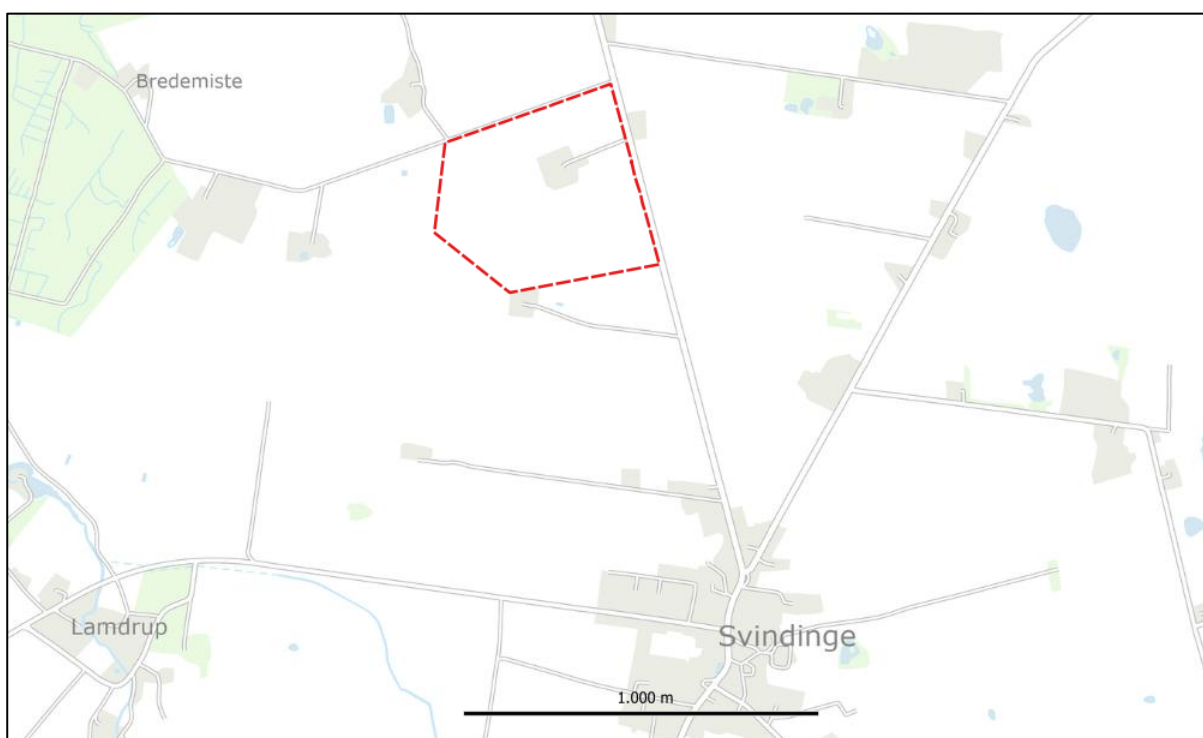
Områdenavn	Bemærkninger
Svindinge	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten

Svindinge: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Nyborg kommune

Region Syddanmark har taget initiativ til undersøgelse af udlæg af et areal ved Svindinge i Nyborg kommune som graveområde for sand, grus og sten. Det undersøgte areal er på 25,5 ha, og er i Råstofplan 2020 beliggende i råstofinteresseområde Svindinge. Dertil grænser arealet op til det nuværende råstofgraveområde Svindinge, der er ca. 235 ha stort. Arealet er derfor en udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 23.

Figur 23. Regionsrådets forslag til graveområde.

I området er landskabets rumlige karakter præget af at være et storskala landbrugslandskab med et let bølgende terræn som brydes få steder af de relativt få levende hegn og diger. Skovene og det bølgede terræn afgrænser de overordnede landskabsrum, som underinddeles af levende hegn og diger i store transparent afgrænsede rum. Arealet er generelt åbent, men afgrænses rumligt af transparent beplantningsbælte mod nord, syd, og øst.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være på mindst 3.149.000 m³, hvoraf 920.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur og

Der ligger ingen § 3-beskyttede naturtyper inden for det miljøvurderede areal, men inden for 200 meter af arealet ligger der to § 3-beskyttede søer. Vandstanden i søerne kan potentielt påvirkes ved råstofindvinding under grundvandsspejlet. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de § 3-beskyttede søer hos Nyborg Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til søerne eller på anden måde sikres at søerne ikke påvirkes af grundvandssænkning.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er beskyttede sten- og jorddiger langs størstedelen af kanten af det miljøvurderede areal. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Nyborg kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne.

Støv og støj

Der er en ejendom indenfor selve det miljøvurderede areal, og yderligere fire ejendomme i en afstand af 150 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det regions-rådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 3.149.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus samt muligvis til betonformål. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Odense Kommune

I Odense Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

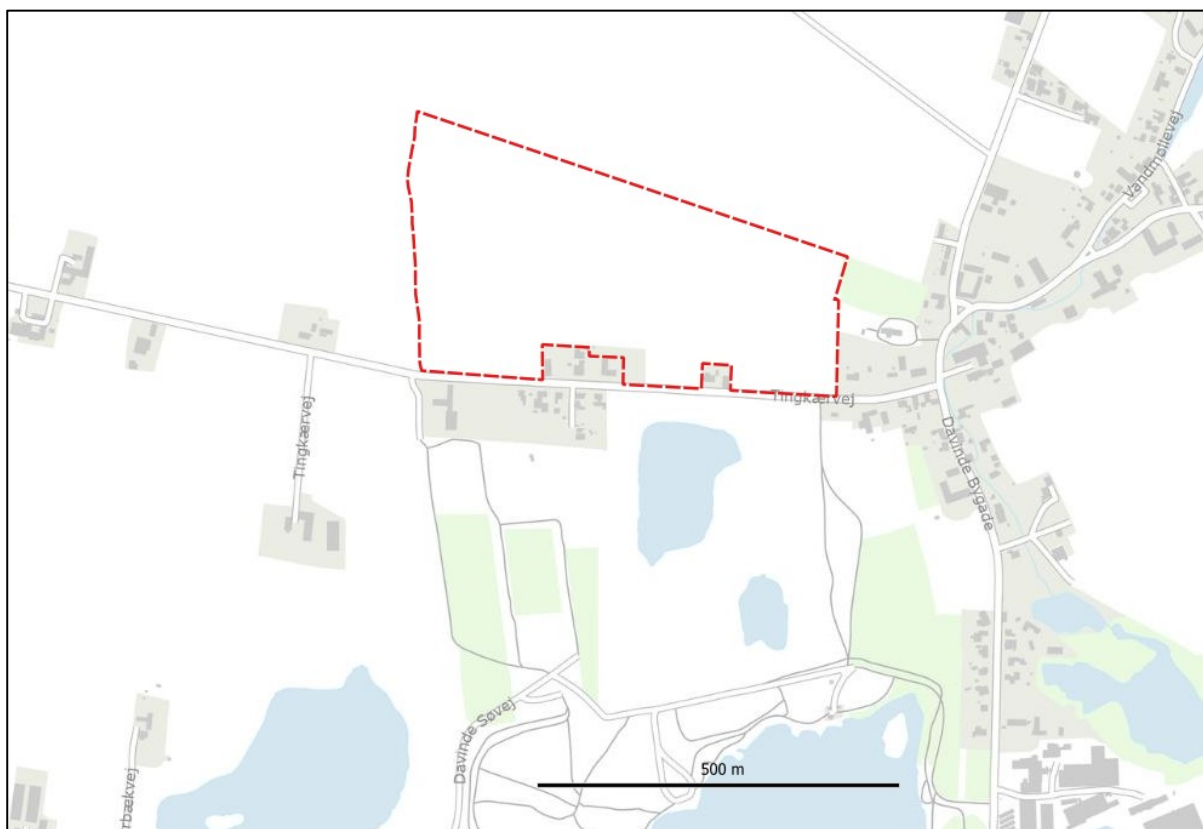
Områdenavn	Bemærkninger
Davinde	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten
Volderslev	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten

Davinde: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Odense kommune

Region Syddanmark har taget initiativ til undersøgelse af udlæg af et areal ved Davinde i Odense kommune som graveområde for sand, grus og sten. Det undersøgte areal er på 16 ha, og er i Råstofplan 2020 delvist beliggende i råstofinteresseområde Davinde. Dertil grænser arealet op til det flerdelt råstofgraveområde, Tarup-Davinde, på i alt 388 ha. Arealet er derfor en udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 24.

Figur 24. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 2.400.000 m³, hvoraf 1.200.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Det miljøvurderede areal ved Davinde indgår i et middelskala landbrugslandskab, der afgrænses af flere levende hegn og diger og spredtliggende middelstore skovstykker. Syd for arealet bærer landskabets karakter stærkt præg af råstofindvinding og landskabet fremstår som en mosaik af mindre og større søer. Landskabet omkring det miljøvurderede areal afspejler markinddelingen med diger og levende hegn de kulturhistoriske landskabsspor med en delvis stjerneudskiftning, der udspringer fra byen Davinde.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

Målsatte grundvandsforekomster

Det miljøvurderede areal har sammenfald med to målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Landskab

Landskabet omkring det miljøvurderede areal fremstår sammensat af forskellige elementer. Dels findes der den klassiske stjerneudskiftning af marker fra byen Davinde, men samtidigt bærer området præg af tekniske anlæg, såsom råstofindvinding, højspændingsledninger, solceller, vindmøller, og mod vest også motorvejen.

Det vurderes, at råstofindvinding i det potentielle graveområde vil medføre en væsentlig påvirkning af de bærende landskabsstrukturer helt lokalt, men en mindre påvirkning på landskabskarakteren i forhold til det øvrige sydlige landskab, da dette under eksisterende forhold bærer præg af tidligere råstofindvinding.

På trods af landskabets sammensatte karakter, vurderes påvirkningen fra det miljøvurderede areal at være moderat til væsentlig. Grunden hertil er bl.a. stjerneudskiftningen, men også pga. forholdsvis mange kan opleve den visuelle påvirkning fra deres ejendomme og fra vejen.

Påvirkningen kan reduceres ved at tilrettelægge driften, herunder eventuelle støjvolde, og den endelige visuelle påvirkning kan reduceres ved at efterbehandlingen tilpasses det omkringværende landskab.

Beskyttede sten- og jorddiger

Langs den nordlige og vestlige grænse til det miljøvurderede areal findes to beskyttede sten- og jorddiger. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Odense kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Støv og støj

Det miljøvurderede areal grænser op til byen Davinde. Der er ingen ejendomme indenfor selve arealet, men der ligger 17 ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set 50 ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det regions-rådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 2.400.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus samt til betonsand. Arealet er beliggende tæt på Odense, hvor der er et stort råstofbehov. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning.

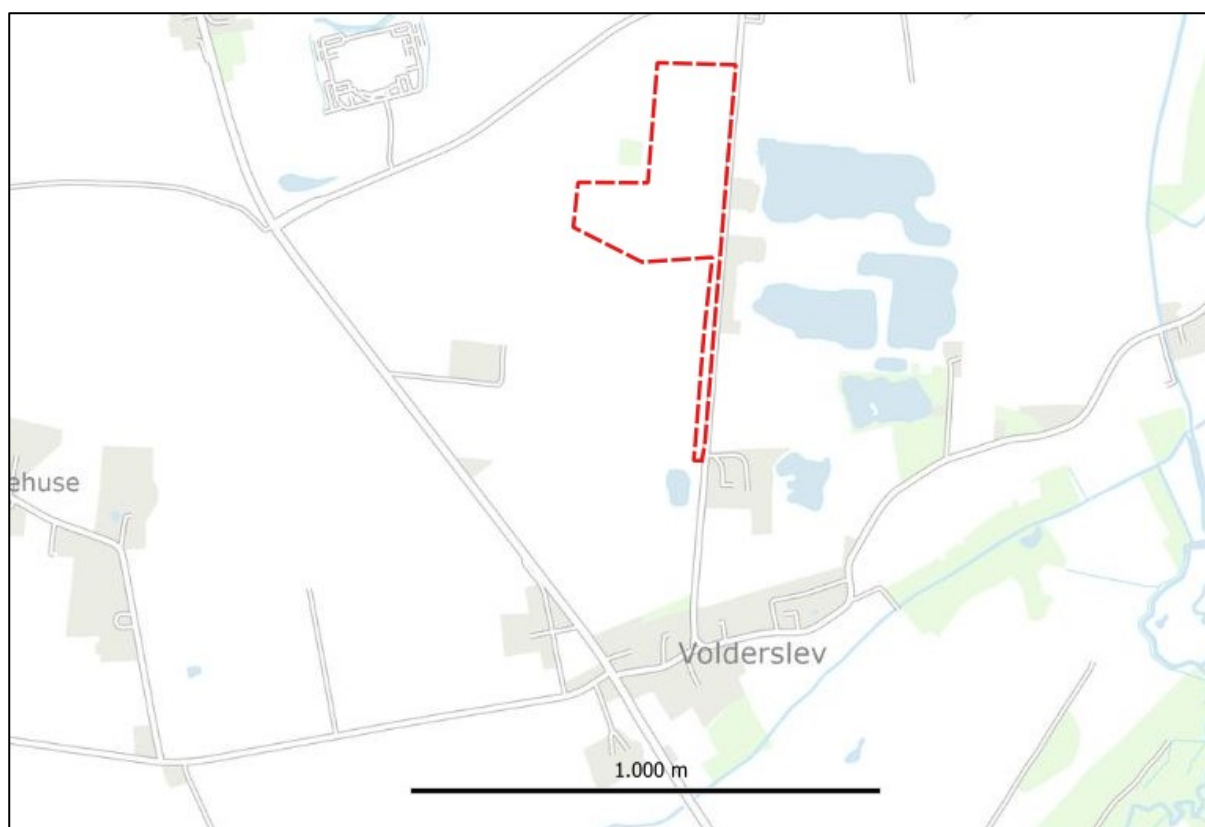
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Volderslev: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Odense kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Volderslev som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 10 ha og ligger i forlængelse af et eksisterende råstofgraveområde, Volderslev, på 36 ha. Det ønskede areal er således en mindre udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 25.

Figur 25. Regionsrådets forslag til graveområde.

Det miljøvurderede areal indgår i et middelskala landbrugslandskab med transparente landskabsrum med lange kig til halvåbne landskabsrum, der afgrænses af levende hegn og flere spredtliggende mindre skove. Der er i det omkringliggende landskab flere vandløb og søer, hvoraf søerne beliggende øst for arealet er skabt som følge af tidligere råstofindvinding. Landskabet i og omkring arealet

fremstår som en overvejende flad moræneflade, mens landskabet nord og syd for arealet fremstår mere kuperet, særligt omkring tunnel- og smeltevandsfloddalene.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 400.000 m³, hvoraf 260.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

Sø-beskyttelseslinje

Den østlige del af det miljøvurderede areal overlapper 2,1 ha med sø-beskyttelseslinjen. For at kunne indvinde råstoffer inden for sø-beskyttelseslinjen kræver det en dispensation fra Odense kommune. Hvis der ikke kan meddeles en dispensation, kan råstofferne inden for sø-beskyttelseslinjen ikke indvindes.

Grundvandsforekomster, og Nitratfølsomme Indvindingsområder (NFI)

Det miljøvurderede areal har sammenfald med to målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes, og hele området overlapper med NFI, hvorfor råstofindvinding kan øge sårbarheden af grundvandet. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er ingen beskyttede sten- og jorddiger inden for det miljøvurderede areal, men der findes flere diger langs med grænsen til arealet. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Odense kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til diget, så det ikke påvirkes.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger ni ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set 12 ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Andre planer og projekter

Størstedelen af det miljøvurderede areal er omfattet af kommuneplanramme 34.E. 1 – Energivej-Ribjergvej, der udlægger området til erhvervsområde, herunder produktionsvirksomheder samt større lager- og transportvirksomheder og desuden lokalplan nr. 5-706 – Energivej - erhverv, der udlægger området til erhvervsområde. Hvis råstofressourcen skal udnyttes, skal der graves under grundvandsspejlet, hvorfor den forventelige efterbehandling er til gravesø. En gravesø vil reducere det tilgængelige erhvervsområde.

Der er ikke på nuværende tidspunkt taget stilling til, om det vil være muligt at tilføre jord i forbindelse med efterbehandlingen.

Lokalplanen indeholder delområder til hhv. bygninger og til friarealer og naturområder. Det er muligt at lokalplanen vil kunne ændres, således at områder til bygninger flyttes, og det miljøvurderede areal udlægges til friarealer og naturområder som en ramme for efterbehandling.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Regionsrådet ønsker at udlægge graveområdet trods arealudpegningen til erhvervsområde for at imødekomme behovet for råstoffer på Fyn og i Odense. Det fremgår af lokalplanen, at det ikke er hele det udpegede område der skal anvendes til erhverv. Det vil dog kræve en omdisponering af arealerne i lokalplanen, hvis det foreslåede graveområde skal indgå som friarealer og natur.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 400.000 m³. Det forventes at forekomsten kan anvendes til bundsikringsmateriale, stabilt grus og betonsand kl. A. Selvom der isoleret set er tale om en forholdsvist begrænset mængde, vil arealet kunne indvindes i sammenhæng med naboarealet, hvorved der kan opnås en bedre udnyttelse af begge områder. Arealet er placeret i udkanten af Odense, hvor der er et stort råstofbehov.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Svendborg Kommune

I Svendborg Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

Områdenavn	Bemærkninger
Kirkeby Sand	Nyt graveområde for sand, grus og sten
Lundeborg Kwartssand	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten
Skårup	Nyt graveområde for sand, grus og sten

Kirkeby Sand: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Svendborg Kommune

Region Syddanmark har taget initiativ til undersøgelse af udlæg af et areal ved Kirkeby Sand i Svendborg Kommune som graveområde for sand, grus og sten. Det undersøgte areal er på ca. 73 ha. En stor del af arealet er i Råstofplan 2020 beliggende i råstofinteresseområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 26.

Figur 26. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 4.100.000 m³, hvoraf 2.300.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner der kan påvirkes

Naturbeskyttelse

Det potentielle graveområde omfatter to delområder opdelt af et § 3-beskyttet vandløb. Delområderne omfatter primært landbrugsarealer, men der er også et § 3-beskyttet overdrev samt flere små arealer med skov og arealer, som fremstår udyrkede, som potentielt kan falde indenfor § 3-beskyttelsen. I nærområdet findes der flere § 3-beskyttede søer, moser, enge, overdrev og vandløb.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af § 3-beskyttet natur hos Svendborg Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til overdrevet, så det ikke påvirkes.

I og nær det miljøvurderede areal findes både områder udpeget som naturbeskyttelsesinteresser, potentiel naturbeskyttelsesinteresse og økologisk forbindelse. Økologiske forbindelser bidrager til, at dyr og planter kan sprede sig i landskabet og naturbeskyttelsesinteresser er områder med høj naturværdi. Udlægning af arealet til graveområde strider ikke mod disse udpegninger, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne fungere som spredningskorridor for dyr og planter og opretholde naturværdi.

Havørn forekommer regelmæssigt på Fyn og der foreligger én registrering inden for det potentielle graveområde samt flere i nærområdet. Rørhøg er ligeledes udbredt i området med nærmeste registrering ca. 200 meter syd for det potentielle graveområde, mens hvepsevåge er registreret både inden for det potentielle graveområde og i nærområdet. Det vurderes dog, at det potentielle graveområde ikke udgør vigtige yngle-eller rasteområder for fuglearterne. Derudover er der det eneste kendskab til øvrige registreringer af fredede og beskyttede arter, herunder bilag IV-arter, inden for det potentielle graveområde, er en hasselmus fundet i en form for ynglekasse; men områdets skovbevoksning, læhegn, overdrev, beskyttede sten- og jorddiger, udyrkede arealer samt nærområdets naturområder kan potentielt være levested for mere sjældne, sårbare eller på anden vis beskyttede arter.

Det vurderes, at udpegningen af det potentielle graveområde ikke vil forhindre, at de beskyttede arter fortsat kan leve og færdes i området.

Det kan ikke på forhånd siges hvornår råstofindvinding på arealet kan blive aktuelt og naturen i det potentielle graveområde ændre sig over tid. Nye levesteder kan opstå, mens andre kan forsvinde eller blive mindre egnede. Det betyder, at både sårbare, truede og beskyttede arter kan indfinde sig i området i fremtiden, ligesom eksisterende potentielle levesteder kan ændre karakter. Hvis der på et senere tidspunkt søges om tilladelse til råstofindvinding, vil der blive foretaget en konkret vurdering af det ansøgte projekt i forhold til om der kan ske påvirkning af planter og dyr, herunder arter med særlig beskyttelse. En tilladelse kan kun gives, hvis det kan dokumenteres, at beskyttede arter ikke skades.

Grundvand og overfladevand

Det potentielle graveområde ligger helt eller delvist inden for områder med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomt indvindingsområde, indsatsområde og indvindingsopland til almen vandforsyning. Nitratsårbarheden overfor grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster vil ikke ændres som følge af råstofindvinding, da der ikke fjernes beskyttende jordlag. Sårbarheden overfor nedsivende pesticider til grundvandet vil øges når mulden fjernes under råstofindvinding, men der vil ikke blive anvendt pesticider under råstofindvindingen. Efter endt råstofindvinding vil muldlaget enten blive lagt tilbage, hvis området skal bruges til jordbrugsdrift, eller det vil blive efterbehandlet til naturområde som ikke vil få tilført pesticider.

Det miljøvurderede areal har sammenfald med flere målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Der er ikke målsatte eller beskyttede overfladevande inden for selve det potentielle graveområde, men der findes der flere beskyttede søer og moser i nærheden, samt et målsat vandløb (Hørup Å). Disse naturområder kan være afhængige af grundvandstilførsel, og råstofindvinding kan potentielt påvirke deres hydrologiske balance og vandkvalitet. Vurderinger konkluderer dog, at udlægning af det miljøvurderede areal i råstofplanen ikke vil have væsentlig negativ effekt på vandtilførslen eller forårsage betydelig risiko for grundvands- og overfladevandsforurening.

Direkte udledninger fra råstofindvinding til nærliggende vandløb eller beskyttede områder forventes ikke, men der kan opstå påvirkninger via overfladeafstrømning under kraftig nedbør, hvilket potentielt kan medføre forringelse af vandkvaliteten. Ved en eventuel råstoftilladelse kan der stilles krav, der forebygger udledning til målsatte og beskyttede vandområder.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding ikke vil medføre påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser eller vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster eller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det vurderes også, at arealet kan udlægges som graveområde uden væsentlig negativ påvirkning af omkringliggende, søer og moser og uden af forringe tilstanden eller forhindre målopfyldelse i målsatte vandområder.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Det potentielle graveområde afgrænses mod øst og vest af beskyttede sten- og jorddiger, og der ligger også et beskyttet dige inden for området.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Svendborg Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Landskab

Det potentielle graveområde ligger i et overvejende bølget terræn ved Stenstrup Issø i overgangen til et dødislandskab. Arealet er omfattet af geologiske udpegninger i form af geologisk bevaringsværdigt område, værdifuldt geologisk område og nationalt geologisk interesseområde.

Landskabet er kendetegnet ved de kulturbetingede strukturer og relaterer sig til henholdsvis opdyrkning og råstofindvinding, men de geomorfologiske strukturer vidner stadig om istidens dynamik.

Indvinding inden for det potentielle graveområde vurderes ikke at medføre en væsentlig påvirkning på de landskabelige og geologiske forhold. Efter endt råstofindvinding vurderes påvirkningen på de landskabelige og geologiske forhold og værdier ikke være væsentlig, da efterbehandlingen af det potentielle graveområde kan tilpasses den karakter og struktur, som allerede præger området med de mange aktive og efterbehandlede råstofgrave. Selvom den efterbehandlede terrænform er kunstigt skab, kan en målrettet efterbehandling efterligne de øvrige efterbehandlede graveområder, der stedvis kendetegner issøen, og på den måde indpasses i landskabets karakter.

Med afsæt i landskabets karakter, vurderes en realisering af planen at medføre en *ikke-væsentlig* påvirkning på landskabets visuelle forhold eller de geologiske interesser. Råstofindvinding er ikke et fremmed fænomen i det omkringliggende landskab, samtidig med at landskabet fremstår som visuelt robust og er ikke sårbart over for råstofindvinding. På større afstande vil påvirkningen på de visuelle forhold generelt være mindre til ubetydelig.

Det potentielle graveområde er ikke omfattet af landskabelige udpegninger, men er omfattet af åbeskyttelseslinje, som tillige varetager et landskabshensyn. For at kunne indvinde råstoffer inden for å-beskyttelseslinjen kræver det en dispensation fra Svendborg Kommune. Hvis der ikke kan meddeles en dispensation, kan råstofferne inden for å-beskyttelseslinjen ikke indvindes.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal er beliggende i et område med spredt bebyggelse, herunder boliger i umiddelbar nærhed af arealet. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 4.100.000 m³ der kan anvendes til bundsikringsmateriale og stabilt grus samt evt. betonsand og tilslag til beton. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning. Arealet er beliggende i kort afstand fra Svendborg Motorvejen.

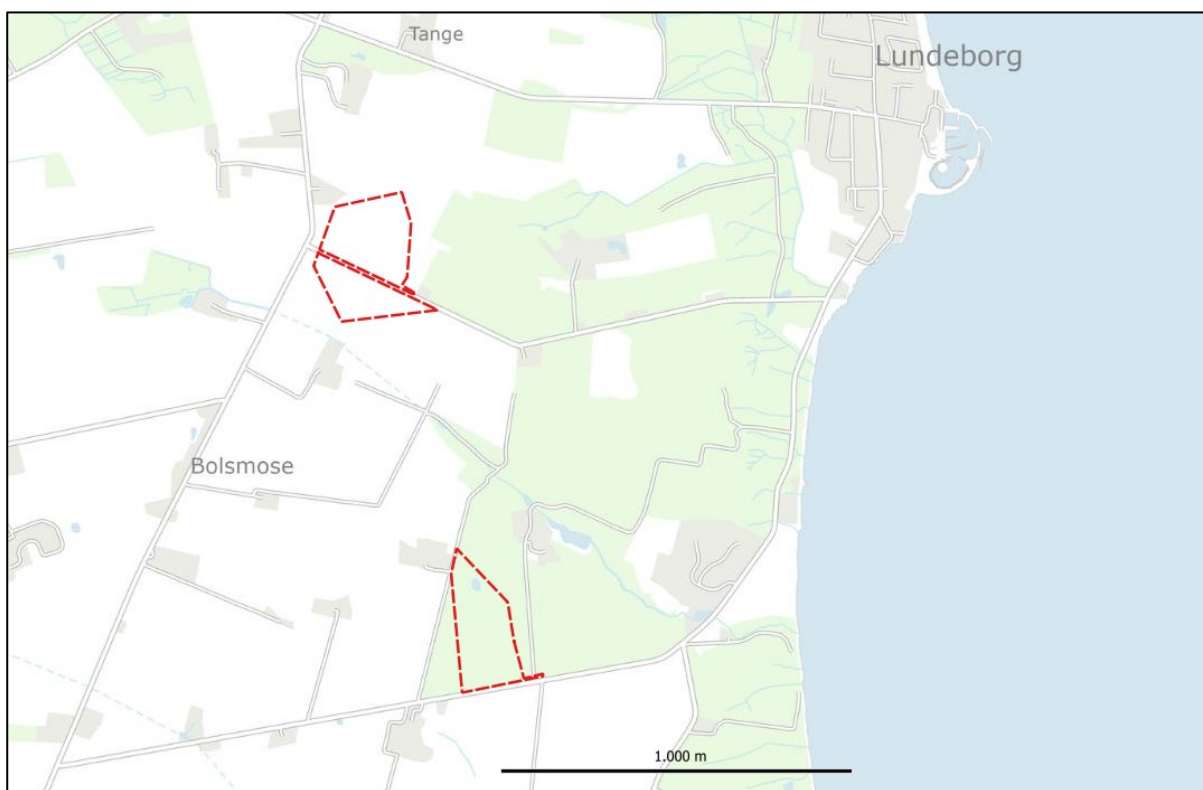
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Lundeborg Kwartssand: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Svendborg kommune

Region Syddanmark har taget initiativ til undersøgelse af udlæg af et areal ved Lundeborg som graveområde for sand, grus og sten. Det miljøvurderede består af to delarealer på i alt 13 ha. Arealerne er i Råstofplan 2020 beliggende indenfor et råstofinteresseområde. De to arealer ligger i forlængelse af det eksisterende råstofgraveområde, Lundeborg Kwartssand, der er ca. 35 ha stort. Arealet er derfor en mindre udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det foreslåede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 27.

Figur 27. Regionsrådets forslag til graveområde.

Det miljøvurderede areal er beliggende i et kystnært mellemskala landbrugslandskab med tydelig overgang mellem det mere åbne dyrkede agerland med middelstore markflader, der inddeles af levende hegn og mindre skovstykker og de mere tætte østlige bevoksede skov- og plantagearealer, herunder også frugtplantager. Landskabet opleves enkelt og er tydeligt defineret af

landbrugslandskabet, skov og kysten. Arealet grænser op til veje, dyrkede marker, bevoksning og indenfor selve arealet består det sydlige delområde under eksisterende forhold af juletræsplantage, mens det nordlige delområde består af agerbrug.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 1.950.000 m³, hvoraf 1.365.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur

I det sydlige delområde ligger en § 3-beskyttet mose på omkring 0,2 ha. Mosen kan påvirkes direkte ved bortgravning, og indirekte ved at bortgrave søens topografiske opland. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af søen hos Svendborg kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til søen, så det ikke påvirkes.

Målsat grundvandsforekomst

Det miljøvurderede areal har sammenfald med en målsat grundvandsforekomst, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der findes to beskyttede sten- og jorddiger i det nordlige delområde, samt et beskyttet sten- og jorddige langs grænsen til det sydlige delområde. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Svendborg kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Arealanvendelse

I det sydlige hjørne af det sydlige delområde findes en del af en adgangsvej til en ejendom. Vejen er den eneste adgangsvej til ejendommen. For at mindske påvirkningen kan vejen omlægges. Hvis vejen ikke omlægges, skal der holdes graveafstand til vejen, således den ikke påvirkes.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger 4 ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set 14 ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 1.950.000 m³. Råstofferne udgøres hovedsageligt af interglacialt kvartssand, også benævnt det ”hvide Sand”, der overvejende består af finkornet sand, dog ses stedvist mellem- til grovkornet sand, og vurderes at egne sig til især støbesand i jernindustrien, som filtersand, til produktion af hvid cement, til glasproduktion, til fremstilling af kvalitetsbeton, sand til sandblæsning samt til en række andre specialprodukter.

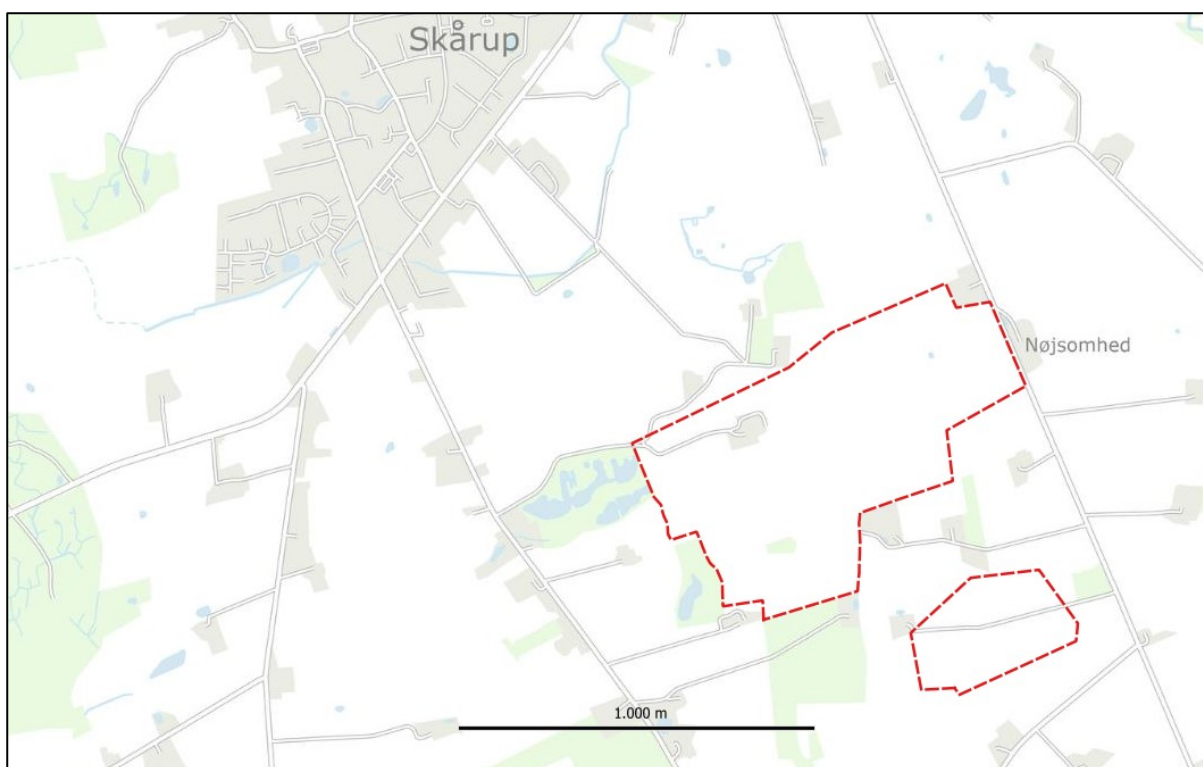
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Skårup: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Svendborg kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Skårup som graveområde for sand, grus og sten. Region Syddanmark har desuden taget initiativ til undersøgelse af udlæg af et areal, der i Råstofplan 2020 er udlagt som interesseområder. Arealet er delt i to delområder på i alt på 63 ha, omfatter interesseområdet Skårup.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 28.

Figur 28. Regionsrådets forslag til graveområde.

Det miljøvurderede areal indgår i et middelskala landbrugslandskab, der afgrænses af flere levende hegn og spredtliggende mindre skove. Der er i det omkringliggende landskab flere mindre søer og vandløb, og mod nordøst løber den markante Vejstrup Å tunneldal fra Lundemose og ud til kysten. Landskabet omkring arealet fremstår som en let bølget moræneflade, mens landskabet syd for arealet fremstår mere stejlt skrånende ned mod kysten, der løber syd og sydøst for arealet i nærmeste

afstand af 1,4 km. Til trods for den kystnære placering ligger arealet i et landbrugslandskab uden fysisk eller visuel kontakt til den del af landskabet, der karakteriserer kystlandskabet.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 6.560.000 m³, hvoraf 2.730.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur, og naturbeskyttelsesinteresser

Inden for det miljøvurderede areal ligger der en § 3-beskyttet sø (500 m²). Dertil overlapper arealet delvist med to § 3-beskyttede moser, Store Stevning (overlap på 300 m²) og Lille Stevning (overlap på 200 m²). Søen og moserne kan påvirkes direkte ved bortgravning, og naturtyperne kan muligvis påvirkes indirekte ved gravning under grundvandsspejlet, hvis der sker en større grundvandssænkning. Store Stevning er også udpeget til *områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser* i kommuneplanen. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af den § 3-beskyttede sø og moserne hos Svendborg kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til naturområderne, så de ikke påvirkes direkte og eventuelt stilles vilkår for at sikre mod indirekte påvirkning.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Målsat grundvandsforekomst, og nitratfølsomme indvindingsområder (NFI)

Det miljøvurderede areal har sammenfald med en målsat grundvandsforekomst, hvor tilstanden potentielt kan forringes. Dertil er hele det sydlige delområde (ca. 9,8 ha) omfattet af NFI. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

I og omkring det nordlige delområde findes flere beskyttede sten- og jorddiger. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Svendborg kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Arealanvendelse

I det miljøvurderede areal findes en adgangsvej til en beboelsesejendom. Vejen er den eneste adgangsvej til ejendommen. For at mindske påvirkningen kan vejen omlægges. Hvis vejen ikke omlægges, skal der holdes graveafstand til vejen, således den ikke påvirkes.

Støv og støj

Der er en ejendom indenfor selve det miljøvurderede areal, og yderligere 16 ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 6.560.000 m³. Det forventes at forekomsten kan anvendes til bundsikringsmateriale, oparbejdes til stabilt grus, evt som tilslag til asfalt samt som betonsand klasse E.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Tønder Kommune

I Tønder Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

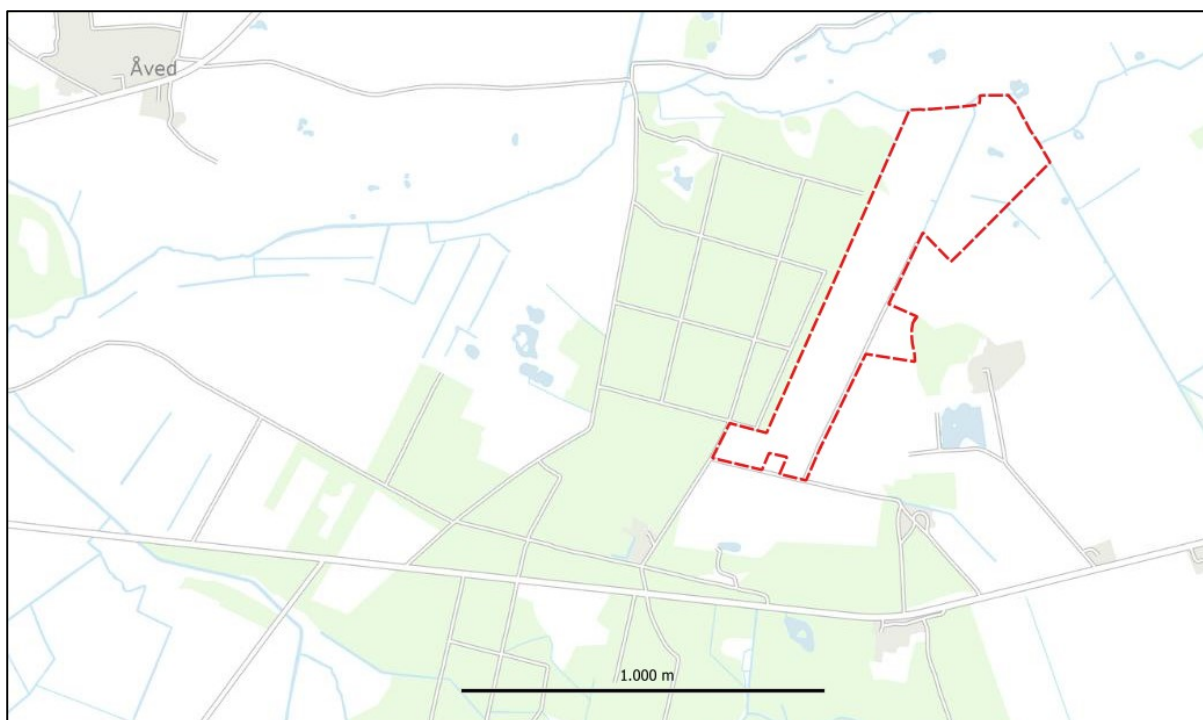
Områdenavn	Bemærkninger
Øster Gasse	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten

Øster Gasse: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Tønder kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Øster Gasse som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 28 ha, og arealet grænser arealet op til det eksisterende graveområde Rønmøvej, som er ca. 10 ha stort. Det ønskede areal er derfor en udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 29.

Figur 29. Regionsrådets forslag til graveområde.

Det miljøvurderede areal indgår i et middelskala landskab præget af dyrkede marker og store plantageområder. Landskabskarakteren fremstår med veldefinerede, skiftevis store åbne landskabsrum med lange kig til lukkede landskabsrum, der afgrænses af levende hegn og flere spredtliggende grupper af træer og skovområder. Mod vest afgrænses arealet af et tæt skovbryn, der markerer en tydelig overgang mellem det åbne landbrugslandskab mod øst og den tætte plantageskov mod vest. Landskabsrummet afgrænses tydeligt mod øst af Renbæk Plantage. I landskabet er der

flere drængrøfter og vandløb, herunder den større Renbæk mod nord samt mange områder med moser og enge.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 1.120.000 m³ over grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur, særlige naturbeskyttelsesinteresser, og økologisk forbindelse

Inden for det miljøvurderede areal findes en § 3-beskyttet sø, et vandløb, og arealet overlapper med en eng (ca. 1000 m²). Engen og vandløbet er også omfattet af udpegningerne *særlige naturbeskyttelsesinteresser* og *økologisk forbindelse*. Dertil findes der to § 3-beskyttede søer inden for en afstand på 40 meter fra arealet, og en eng 5 meter fra arealet. Naturtyperne inden for arealet kan påvirkes direkte ved bortgravning. Naturtyperne inden for og uden for arealet kan påvirkes ved sedimenttilførsel med overfladevand ved terrænændringer. Udpegningerne, *særlige naturbeskyttelsesinteresser* og *økologisk forbindelse*, vil påvirkes under drift af en råstofgrav, men efterbehandling af områderne til natur kan mindske påvirkningerne på længere sigt.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de § 3-beskyttede naturtyper hos Tønder kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til naturtyperne, så det ikke påvirkes.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Fredskov

Det miljøvurderede areal overlapper 200 m² med et område udpeget som fredskov. Det fremgår af luftfotos, at bevoksningen i realiteten er udenfor det miljøvurderede areal. Det vurderes at der ved gravning kan være et mindre, udpeget areal der påvirkes, men at påvirkning på den eksisterende fredskov vil være begrænset.

Hvis der i forbindelse med et konkret projekt ønskes at fælde træer inden for udpegningen, skal søges om dispensation efter skovloven.

Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til fredskoven.

Målsatte grundvandsforekomster

Det miljøvurderede areal har sammenfald med to målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Inde i det miljøvurderede areal findes tre beskyttede sten- og jorddiger, der løber langs den sydligste del af arealet. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Tønder kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, og der ligger en ejendom inden for en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 1.120.000 m³. Det forventes at forekomsten kan anvendes til bundsikringsmateriale.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i den sydvestlige del af Sønderjylland.

Varde Kommune

I Varde Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområde i Råstofplan 5:

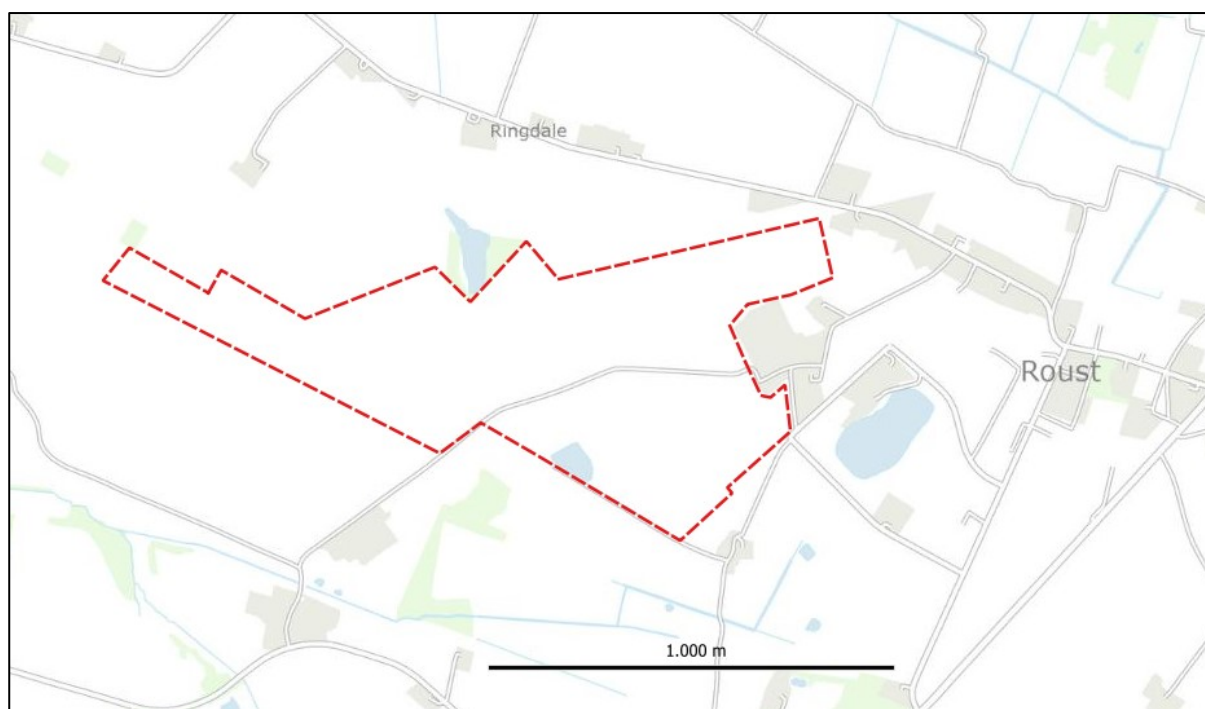
Områdenavn	Bemærkninger
Roust	Nyt graveområde for sand, grus og sten

Roust: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Varde kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Roust som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 62 ha, og arealet omfatter størstedelen af et interesseområde der indgår i Råstofplan 2020.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 30.

Figur 30. Regionsrådets forslag til graveområde.

Det miljøvurderede areal indgår i et middelskala landbrugslandskab. Landskabsrummene inddeles af flere levende hegn og spredtliggende bevoksning og skovstykker. Landskabskarakteren nord og nordøst for det potentielle graveområde adskiller sig fra det øvrige landskab, med mange vandløb, søer, moser og engarealer og fremstår generelt mere bevokset. Vest og sydvest for arealet løber Skærbæk i et mere naturpræget landskab langs vandløbet, og mod øst er landskabets karakter præget af by og industri. Landskabet sydvest for arealet afspejler landskabets karakter og terrænformer med spor efter råstofindvinding.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 10.230.000 m³, hvoraf 7.161.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur

Inden for det miljøvurderede areal findes en § 3-beskyttet sø og mose. Dertil findes endnu en § 3-beskyttet sø og mose 5 meter uden for arealet. Der kan ske direkte påvirkning ved gravning i naturarealerne og indirekte påvirkning ved ændring af det topografiske opland,

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de § 3-beskyttede naturtyper hos Varde kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til naturtyperne og/eller andre vilkår, så det sikres at de ikke påvirkes.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Målsatte grundvandsforekomster

Det miljøvurderede areal har sammenfald med tre målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis hele råstofressourcen på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er derfor i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Muligheden for at efterbehandle med en åben søflade vil dog også være afhængig af vurderinger af flysikkerhed på grund af nærheden til Esbjerg Lufthavn. Det skyldes, at åbne søflader kan tiltrække fugle, der kan udgøre en risiko for flysikkerheden

Bevaringsværdige landskaber

En del af den vestlige og sydvestlige del af det miljøvurderede areal er beliggende indenfor områder, der er udpeget som bevaringsværdigt landskab. Udpegningen omhandler overgangslandskaber, der knytter sig til ådalslandskabet langs Skærbæk mod syd. En mindre del (ca. 900m²) er indenfor den del af det bevaringsværdige landskab, der knytter sig til selve ådalslandskabet.

De bærende landskabselementer, der knytter sig til landskabsudpegningerne, består særligt af ådalens dalsider og de terrænformer, der viser landskabets dannelse samt landskabets uforstyrrede og sammenhængende karakter.

Landskabets karakter vurderes at blive moderat til væsentligt påvirket ved råstofgravning. Grundet det lavereliggende terræn i dallandskabet vil det potentielle graveområde dog ikke have en lige så stor påvirkning, som var det tale om et højt anlæg. Der vil dog stadig opleves en forringelse af oplevelsen af overgangen fra det flade, åbne landbrugslandskab til det skrånende, mere uforstyrrede

ådalsskabskab, og det samme gælder for overgangsskabskabet, der er udpeget for at sikre, at nye anlæg, der kan opleves fra dallandskabet, tilpasses landskabets karakter.

Da landskabet under eksisterende forhold bærer præg af tidligere råstofindvinding, vil den landskabelige påvirkning ikke være lige på stor, som hvis der var tale om et uforstyrret landskab, idet råstofindvinding er en del af landskabets karakter. Dermed vurderes påvirkningen af landskabskarakteren at være moderat.

Samlet set vurderes det, at landskabspåvirkningen vil være moderat til væsentlig. Påvirkningen vil delvist kunne afhjælpes ved at afskærme det potentielle graveområde mod omgivelserne mest muligt, fx med beplantning, herunder ved at bevare og etablere hegn.

Beskyttede sten- og jorddiger

Inde i det miljøvurderede areal findes et beskyttet sten- og jorddige, og der findes tre beskyttede diger langs kanten af arealet. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Varde kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Fredede fortidsminder

På kanten af den sydvestlige del af det miljøvurderede areal findes et fredet fortidsminde samt fortidsmindebeskyttelseszone på 100 meters radius af fortidsmindet. Det vil kræve en dispensation fra Slots- og Kulturstyrelsen at påvirke det fredede fortidsminde, og det vil kræve en dispensation fra Varde kommune at indvinde råstoffer inden for beskyttelseslinjen. Hvis der ikke kan opnås dispensation, kan råstofferne i og omkring fortidsmindet ikke udnyttes, og der skal holdes graveafstand til beskyttelseslinjen.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger seks ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set 30 ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almindelige vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse.

Påvirkningen af det bevaringsværdige landskab kan reduceres gennem tilrettelæggelse af indvinding og efterbehandling, herunder etablering af beplantning og tilpasning til det omkringliggende landskab. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor

også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 10.230.000 m³. Det forventes at forekomsten kan anvendes til bundsikringsmateriale og nogle steder kunne oparbejdes til stabilt grus.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i den Varde-Esbjergområdet i Sydvestjylland.

Vejen Kommune

I Vejen Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

Områdenavn	Bemærkninger
Fæsted - Fæsted Engvej	Nyt graveområde for sand, grus og sten
Fæsted - Kamstrupvej	Nyt graveområde for sand, grus og sten
Veerst	Nyt graveområde for sand, grus og sten

Fæsted Engvej: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Vejen kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Fæsted Engvej som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 12 ha.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 31.

Figur 31. Regionsrådets forslag til graveområde.

Det miljøvurderede areal indgår i et middelskala landbrugslandskab med veldefinerede middelstørrelse landskabsrum der inddeles af langstrakte levende hegn og afgrænses af Fæsted Plantage mod nord. Der er i det omkringliggende landskab få småsøer og flere vandløb, herunder Hjortvad Å mod nord og Fladså mod syd. Landskabskarakteren fremstår åbent med forholdsvis transparente landskabsrum, og et forholdsvis fladt terræn, hvilket giver mulighed for udsyn over landskabet. Hele arealet ligger på kanten af den sydvestlige del af Rødding Bakkeø. Landskabet i og omkring arealet fremstår overvejende fladt til let bølget, mens det omgivende landskab består af flade hedesletter, der ligger lavere i terrænet.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 960.000 m³, hvoraf 499.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur, naturbeskyttelsesinteresser, og økologisk forbindelse

Inden for det miljøvurderede areal ligger der en § 3-beskyttet sø på ca. 100 m², der også er udpeget i kommuneplanen som et *område med særlige naturbeskyttelsesinteresser* samt som *økologisk forbindelse*. Søen kan påvirkes direkte ved bortgravning. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af den § 3-beskyttede sø hos Vejen kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til søen, så den ikke påvirkes.

Det er Regionsrådets vurdering, at en fremtidig efterbehandling til natur vil reducere påvirkningen, og øge områdets naturværdi, hvilket vil bidrage til kommunens udpegning som økologisk forbindelse.

Målsatte grundvandsforekomster

Det miljøvurderede areal har sammenfald med tre målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandler arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis hele råstofressourcen på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er derfor i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Infrastruktur/forsyningsledninger

Inden for det miljøvurderede areal findes to højspændingsmaster samt en gennemløbende højspændingsledning. Masterne og et servitutareal langs traceet kan give begrænsninger for råstofindvinding, herunder muligheden for fuld udnyttelse af råstofressourcen, da ledningsejer skal have adgang til masterne og ledningerne.

Det betyder at ledningsejer skal inddrages ved en senere behandling af en ansøgning om råstofgravning, således at de nødvendige hensyn til ledningerne varetages.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger to ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set fire ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages

tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 960.000 m³. Det forventes at forekomsten kan anvendes til bundsikringsmateriale og muligvis stabilt grus.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i den sydvestlige del af Jylland.

Fæsted - Kamstrupvej: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Vejen kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Fæsted - Kamstrupvej som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 10 ha.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 32.

Figur 32. Regionsrådets forslag til graveområde.

Det miljøvurderede areal indgår i et middelskala landbrugslandskab med veldefinerede middel landskabsrum der inddeles af langstrakte levende hegn samt mindre skovstykker og mod nord afgrænses landskabet af Fæsted Plantage. Der er i det omkringliggende landskab få småsøer og flere vandløb, hvoraf de større er Hjortvad Å mod nord og Fladså mod syd. Landskabskarakteren fremstår åbent med forholdsvis transparente landskabsrum, og et forholdsvis fladt terræn, hvilket giver mulighed for udsyn over landskabet. Hele arealet ligger på kanten af den sydvestlige del af Rødding

Bakkeø. Landskabet i og omkring arealet fremstår overvejende fladt til let bølget, mens det omgivende landskab består af flade hedesletter der ligger lavere i terrænet.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 1.000.000 m³, hvoraf 420.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur

5 meter øst for det miljøvurderede areal løber et § 3-beskyttet vandløb, Vestergårdsbæk. Vandløbet er grundvandsfødt, og den eneste påvirkning kan være i form af sedimenttilførsel fra arealet. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af det § 3-beskyttede vandløb hos Vejen kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der enten holdes graveafstand til vandløbet, eller etableres foranstaltninger mod sedimenttilførsel. Det kan f.eks. være, at der ikke må opføres jordvolde ud mod vandløbet.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Målsatte grundvandsforekomster

Det miljøvurderede areal har sammenfald med to målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis hele råstofressourcen på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er derfor i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Inde i det miljøvurderede areal findes et beskyttede sten- og jorddige. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Vejen kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger to ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set fire ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold

der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 1.000.000 m³. Det forventes at forekomsten kan anvendes til bundsikringsmateriale og muligvis stabilt grus.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i den sydvestlige del af Jylland.

Veerst: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Vejen Kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Veerst som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 19 ha. I Råstofplan 2020 er hovedparten af arealet udlagt som interesseområde

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 33.

Figur 33. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 1.200.000 m³, hvoraf 600.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner der kan påvirkes

Naturbeskyttelse

Det potentielle graveområde omfatter primært dyrkede arealer og rummer ingen naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. I nærområdet ligger dog flere § 3-beskyttede naturområder, herunder søer, moser og vandløb, samt en større eng nord for området. Det nærmeste naturareal er 15 meter fra området.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af § 3-beskyttet natur hos Vejen Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til overdrevet, så det ikke påvirkes.

Den vestlige del af det potentielle graveområde er udpeget som økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser samt potentiel økologisk forbindelse. Økologiske forbindelser bidrager til, at dyr og planter kan sprede sig i landskabet og naturbeskyttelsesinteresser er områder med høj naturværdi. Udlægning af arealet til potentielt graveområde strider ikke mod disse udpegninger, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne fungere som spredningskorridor for dyr og planter og opretholde naturværdi.

Fredskov

En mindre del (ca. 2,7 ha) af arealet mod vest er udpeget som fredskov. På baggrund af luftfotos vurderes det, at det areal, der i praksis er skovbevokset, udgør ca. 1,7 ha. Råstofindvinding på denne del af arealet forudsætter derfor tilladelse efter skovloven og eventuelle krav om erstatningsskov.

Grundvand og overfladevand

Det miljøvurderede areal ligger inden for indvindingsopland til alment vandværk (Veerst Vandværk) men ikke inden for områder med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomt indvindingsområde eller indsatsområde for nitrat. Nitratsårbarheden overfor grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster vil ikke ændres som følge af råstofindvinding, da der ikke fjernes beskyttende jordlag. Sårbarheden overfor nedsivende pesticider til grundvandet vil øges når mulden fjernes under råstofindvinding, men der vil ikke blive anvendt pesticider under råstofindvindingen. Efter endt råstofindvinding vil muldlaget enten blive lagt tilbage, hvis området skal bruges til jordbrugsdrift, eller det vil blive efterbehandlet til naturområde som ikke vil få tilført pesticider.

Det miljøvurderede areal har sammenfald med flere målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Den nærmeste målsatte vandforekomst er et vandløb beliggende 350 meter øst for det potentielle graveområde. Vandløbet kan være afhængige af grundvandstilførsel, og råstofindvinding kan potentielt påvirke deres hydrologiske balance og vandkvalitet. Vurderinger konkluderer dog, at udlægning af det miljøvurderede areal i råstofplanen ikke vil have væsentlig negativ effekt på vandtilførslen eller forårsage betydelig risiko for grundvands- og overfladevandsforurening.

Direkte udledninger fra råstofindvinding til nærliggende vandløb eller beskyttede områder forventes ikke, men der kan opstå påvirkninger via overfladeafstrømning under kraftig nedbør, hvilket potentielt kan medføre forringelse af vandkvaliteten. Der vurderes dog ikke at være væsentlig risiko for større påvirkninger, blandt andet på grund af afstand og naturlige barrierer. Ved en eventuel råstoftilladelse kan der stilles krav, der forebygger udledning til målsatte og beskyttede vandområder.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding ikke vil medføre påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser eller vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster eller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det vurderes også, at arealet kan udlægges som graveområde uden væsentlig negativ påvirkning af omkringliggende, søer og moser og uden af forringe tilstanden eller forhindre målopfyldelse i målsatte vandområder.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Kulturarv

I kanten af det miljøvurderede areal findes beskyttede sten- og jorddiger. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Vejen Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Veerst Kirke ligger tæt på graveområdet, og selvom kirkebyggelinjen går ind over området, vurderes råstofindvinding ikke at være i strid med denne, da der ikke opføres høje bygninger. En fredning beskytter kirkens omgivelser, men denne ligger uden for selve graveområdet. Hele området er desuden udpeget som kirkeomgivelser i kommuneplanen, hvilket betyder, at der skal tages særlige hensyn til kirkens landskabelige placering.

Det vurderes, at der kan tages disse hensyn gennem tilrettelæggelse og drift af råstofgraven og den efterfølgende efterbehandling.

Landskab

Det potentielle graveområde ligger i et småbakket dødislandskab med karakteristiske dødishuller og -lavninger og er omfattet af udpegning til bevaringsværdigt landskab i Vejen Kommuneplan 2025. Landskabet er præget af en mosaik af en velbevaret markstruktur, gamle skove, krat, læhegn, moser og vandhuller, hvilket giver det en høj oplevelsesværdi og gør det sårbart over for visuelle og fysiske ændringer.

Råstofindvinding inden for det bevaringsværdige landskab vurderes at medføre moderat negativ påvirkning. Det vurderes ikke nødvendigt at afværge for denne påvirkning, eftersom påvirkningen kun midlertidigt i råstofindvindingsfasen vedrører landskabsværdien, som i høj grad knytter sig til landskabet uforstyrrede karakter og kulturhistoriske struktur. Efter endt råstofindvinding vurderes påvirkningen mindre. Efterbehandling kan bidrage til at genskabe eller styrke landskabets karakter.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal er beliggende i med spredt bebyggelse, herunder boliger i umiddelbar nærhed af arealet. Arealet ligger ca. 800 meter nord for landsbyen Veerst og som nabo til Veerst Kirke. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

På baggrund af de tilgængelige geologiske oplysninger, er det Regionsrådet vurdering, at der er den højeste råstofinteresse i den vestlige del af arealet. Det er også her, der er et mindre areal registreret som fredskov. Hvis skoven fældes og arealet udnyttes til råstofgravning, skal der som udgangspunkt tilplantes et nyt skovareal, der ser større end det der ryddes.

Regionsrådet vurderer at råstofinteressen overstiger fredskovsinteressen på dette areal. Erstatningsskoven kan eksempelvis etableres som en del af efterbehandlingen og medvirke til at der kommer et større, sammenhængende skovareal.

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 1.200.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning. Arealet er beliggende tæt på tracéet for den kommende Midtjyske Motorvej, hvor der forventes et stort råstofbehov.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i Trekantområdet og det sydvestlige Jylland.

Vejle Kommune

I Vejle Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

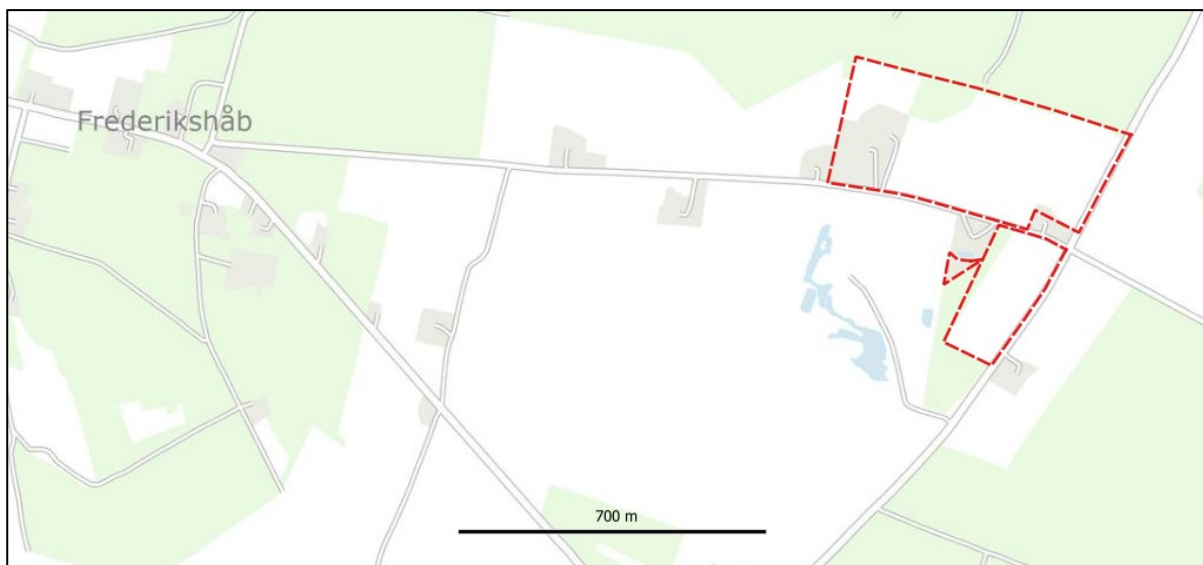
Områdenavn	Bemærkninger
Frederikshåb	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten
Sødober	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten

Frederikshåb: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Vejle Kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Frederikshåb som graveområde for sand, grus og sten. Desuden har Region Syddanmark taget initiativ til at udvide det eksisterende graveområde. Arealerne er adskilt af Springbjergvej, men vurderes samlet. Arealet er på ca. 21 ha, og arealet ligger i umiddelbar nærhed til det eksisterende graveområde på ca. 19 ha.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at en del af det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, er i forhold til det miljøvurderede areal tilpasset for at undgå væsentlig påvirkning på et fredskovsareal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 34.

Figur 34. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 2.700.000 m³. Ressourcen befinder sig over grundvandsspejlet.

Miljøemner der kan påvirkes

Naturbeskyttelse

Det potentielle graveområde omfatter primært dyrkede arealer og rummer ingen naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. I nærområdet findes dog flere § 3-beskyttede naturtyper, herunder flere søer, en mose, hedeområder og et beskyttet vandløb.

Det vurderes på planniveau, at beskyttede søer, heder og overdrev i nærområdet ikke vil blive påvirket. Dog kan en mulig påvirkning af enkelte moser, der er afhængige af grundvand, ikke helt kan udelukkes, da dette vil afhænge af den konkrete indvinding samt udformning.

Der kan søges om dispensation til påvirkning af § 3-beskyttet natur hos Vejle Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til overdrevet, så det ikke påvirkes.

Dele af det potentielle graveområde er udpeget som økologisk forbindelse og naturbeskyttelsesområde samt potentiel økologisk forbindelse. Økologiske forbindelser bidrager til, at dyr og planter kan sprede sig i landskabet og naturbeskyttelsesinteresser er områder med høj naturværdi. Udlægning af arealet til potentielt graveområde strider ikke mod disse udpegninger, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne fungere som spredningskorridor for dyr og planter og opretholde naturværdi.

Fredskov

En mindre del (ca. 0,9 ha) af arealet mod vest er udpeget som fredskov. På baggrund af luftfotos vurderes det, at det areal, der i praksis er skovbevokset, udgør ca. 0,7 ha. Det ser ikke ud til, at skovarealet hænger direkte sammen med skoven på nabomatriklen. Råstofindvinding på denne del af arealet forudsætter derfor tilladelse efter skovloven og eventuelle krav om erstatningsskov.

Grundvand og overfladevand

Det potentielle graveområde ligger delvist i område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomt indvindingsområde og indsatsområde med hensyn til nitrat. Nitratsårbarheden overfor grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster vil ikke ændres som følge af råstofindvinding, da der ikke fjernes beskyttende jordlag. Sårbarheden overfor nedsivende pesticider til grundvandet vil øges når mulden fjernes under råstofindvinding, men der vil ikke blive anvendt pesticider under råstofindvindingen. Efter endt råstofindvinding vil muldlaget enten blive lagt tilbage, hvis området skal bruges til jordbrugsdrift, eller det vil blive efterbehandlet til naturområde som ikke vil få tilført pesticider.

Det miljøvurderede areal har sammenfald med flere målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider.

Syd for Springbjergvej, tæt på det potentielle graveområde, ligger en beskyttet sø, og ca. 900 meter øst for området findes det målsatte vandløb Bindeballe Bæk. Det vurderes, at området kan udlægges i råstofplanen uden væsentlig påvirkning på de grundvandsafhængige naturområder, og at risikoen for forurening af overfladevand via grundvandet er begrænset. Selvom en råstofindvinding ikke medfører direkte udledninger til disse områder, kan vandkvaliteten påvirkes indirekte via regnafstrømning eller ændringer i eventuelt tilstrømmende grundvandes kemiske tilstand. Da der ikke vurderes at forekomme forurening af grundvandet, vurderes der ikke at være risiko for forurening af overfladevand i søer, moser og vandløb som følge af en råstofindvinding i det potentielle graveområde.

Ved en eventuel råstoftilladelse kan der stilles krav, der forebygger udledning til målsatte og beskyttede vandområder.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding ikke vil medføre påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser eller vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster eller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det vurderes også, at arealet kan udlægges som graveområde uden væsentlig negativ påvirkning af omkringliggende, søer og moser og uden af forringe tilstanden eller forhindre målopfyldelse i målsatte vandområder.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Kulturarv

Området omkring det potentielle graveområde er karakteriseret ved en høj koncentration af kulturhistoriske elementer. I det nordvestlige hjørne er der et mindre overlap med en beskyttelseszone, men der er ikke beskyttede fortidsminder inden for arealet. Der er også registreret to ikke-fredede fortidsminder inden for graveområdet samt ét lige uden for, beliggende mellem den nordlige og sydlige del af arealet.

Det vil kræve en dispensation fra museumsloven at indvinde råstoffer inden for beskyttelseslinjen. Hvis der ikke kan opnås dispensation, kan råstofferne inden for beskyttelseslinjen ikke udnyttes, og der skal holdes graveafstand til beskyttelseslinjen.

Gravning ved ikke-fredede fortidsminder kræver ikke dispensation, men skal ske dialog med det lokale museum om eventuelle arkæologiske undersøgelser.

Landskab

Det potentielle graveområde ligger i et overvejende jævnt til småbakket hede- og plantagelandskab med en mindre grad af dødisrelief og omfatter arealer udpeget som bevaringsværdigt landskab i Vejle Kommuneplan 2025. Landskabet er præget af en variation af mindre arealer med dyrkede marker med en indrammende, nord-syd gående læhegnsstruktur og spredte gårde, hvilket giver det en uforstyrret karakter uden eller stedvist med en begrænset visuel påvirkning fra tekniske anlæg og aktiv råstofindvinding.

Det er særligt den kulturhistoriske fortælling med anvendelsen af heden, samt tilplantningen af plantagerne, der ligger til grund for de udpegede landskabsinteresser.

Der er i dag råstofindvinding i nærområdet. Dermed er råstofindvinding i det omkringliggende landskab ikke et fremmed fænomen, om end det påvirker opfattelsen af landskabets naturlige terræn.

Der vil være en begrænset visuel påvirkning uden for nærområdet ved råstofgravning. Påvirkningen vurderes at være mindre negativ. Landskabet er med udpegningen tillagt en høj landskabsværdi og generelt er præget af en uforstyrret karakter med begrænset visuel påvirkning, og råstofindvinding vil medføre en visuel påvirkning af især de nære omgivelser. Fra større afstande vurderes påvirkningen ubetydelig. Samlet set vurderes landskabet inden for udpegningen af bevaringsværdigt landskab at kunne udgøre en *ikke væsentlig påvirkning* under råstofindvinding.

Det vurderes ikke nødvendigt at afværge for denne påvirkning, eftersom påvirkningen kun midlertidigt i indvindingsfasen vedrører landskabsværdien, som i høj grad knytter sig til landskabet uforstyrrede karakter.

Efter endt råstofindvinding vurderes landskabet *ikke-væsentligt påvirket*, da efterbehandling af det potentielle graveområde enten kan efterbehandles som et overvejende jævnt til småbakket terræn, der bidrager til landskabets i dag let sammensatte karakter, eller med de afgravede områder kan bidrage til landskabets oplevelsesværdi, og på den måde indpasses i landskabets karakter.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal er beliggende i et område med spredt bebyggelse, herunder boliger i umiddelbar nærhed af arealet. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

På baggrund af de tilgængelige geologiske oplysninger, er det Regionsrådet vurdering, at der er en høj råstofinteresse i den del af arealet, hvor et mindre areal er registreret som fredskov. Hvis skoven fældes og arealet udnyttes til råstofgravning, skal der som udgangspunkt tilplantes et nyt skovareal, der ser større end det der ryddes.

Regionsrådet vurderer at råstofinteressen overstiger fredskovsinteressen på dette areal. Erstatningsskoven kan eksempelvis etableres som en del af efterbehandlingen og medvirke til at der kommer et større, sammenhængende skovareal.

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 2.700.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning.

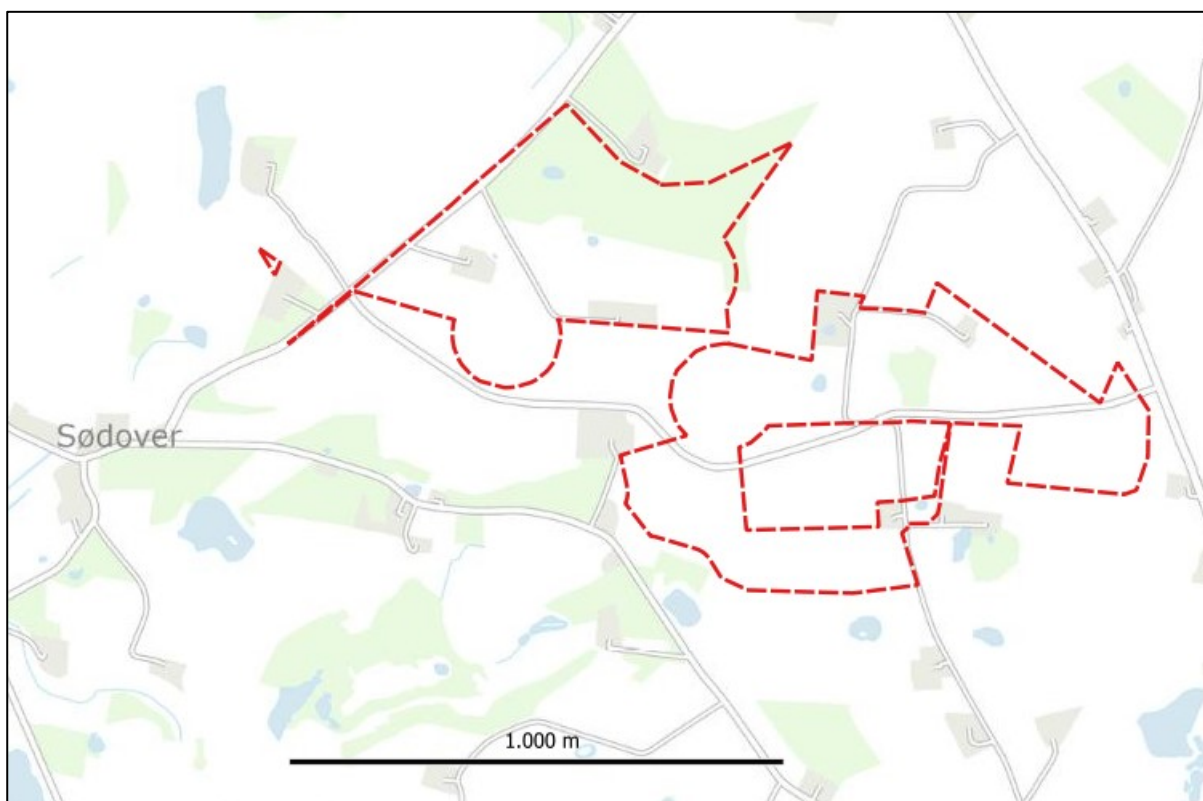
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i Trekantområdet.

Sødover: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Vejle Kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Sødover som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 68 ha. I råstofplan 2020 er en del af arealet interesseområde. Området grænser op til eksisterende graveområder Sødover, som i alt er ca. 78 ha stort. Det ønskede areal er således en udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at en del af det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, er i forhold til det miljøvurderede areal tilpasset for at undgå væsentlig påvirkning på landskabet. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 35. Arealet Regionsrådet foreslår udlagt er ca. 55 ha.

Figur 35. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 8.000.000 m³, hvoraf 3.500.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Miljøemner der kan påvirkes

Naturbeskyttelse

Det potentielle graveområde omfatter primært dyrkede arealer, men rummer også flere søer og én mose omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. I nærområdet findes desuden flere beskyttede naturtyper herunder søer, moser, overdrev og engarealer samt et § 3-beskyttet vandløb.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af § 3-beskyttet natur hos Vejle Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til overdrevet, så det ikke påvirkes.

I og nær det miljøvurderede areal findes både områder udpeget som naturbeskyttelsesinteresser, potentiel naturbeskyttelsesinteresse og økologisk forbindelse. Økologiske forbindelser bidrager til, at dyr og planter kan sprede sig i landskabet og naturbeskyttelsesinteresser er områder med høj naturværdi. Udlægning af arealet til graveområde strider ikke mod disse udpegninger, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne fungere som spredningskorridor for dyr og planter og opretholde naturværdi.

Grundvand og overfladevand

Det potentielle graveområde ligger i område med drikkevandsinteresser, nitratfølsomt indvindingsområde og indsatsområde med hensyn til nitrat. Nitratsårbarheden overfor grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster vil ikke ændres som følge af råstofindvinding, da der ikke fjernes beskyttende jordlag. Sårbarheden overfor nedsivende pesticider til grundvandet vil øges når mulden fjernes under råstofindvinding, men der vil ikke blive anvendt pesticider under råstofindvindingen. Efter endt råstofindvinding vil muldlaget enten blive lagt tilbage, hvis området skal bruges til jordbrugsdrift, eller det vil blive efterbehandlet til naturområde som ikke vil få tilført pesticider.

Det miljøvurderede areal har sammenfald med flere målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider.

Der er flere søer og en mose i det potentielle graveområde og der ligger vandløb tæt på, som muligvis er afhængige af vand fra opstrømmende grundvand. Herudover er der målsatte vandløb og søer inden for en afstand af 1 km. Selvom en råstofindvinding ikke medfører direkte udledninger til disse områder, kan vandkvaliteten påvirkes indirekte via regnafstrømning eller ændringer i eventuelt tilstrømmende grundvandes kemiske tilstand. Da der ikke vurderes at forekomme forurening af grundvandet, vurderes der ikke at være risiko for forurening af overfladevand i søer, moser og vandløb som følge af en råstofindvinding i det potentielle graveområde.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding ikke vil medføre påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser eller vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster eller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det vurderes også, at arealet kan udlægges som graveområde uden væsentlig negativ

påvirkning af omkringliggende, søer og moser og uden af forringe tilstanden eller forhindre målopfyldelse i målsatte vandområder.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Kulturarv

Inden for det potentielle graveområde findes tre fortidsminder i form af rundhøje samt to beskyttede sten- og jorddiger, og et yderligere sten- og jorddige findes i skel ind til det potentielle graveområdes afgrænsning.

Disse kulturarvselementer er beskyttet og enhver påvirkning kræver dispensation fra kommunen. Det gælder også ved et ønske om gravning inden for beskyttelseszoner omkring jordfaste fortidsminder. Hvis der ikke opnås dispensation, skal der holdes afstand.

Landskab

Det potentielle graveområde ligger i et højtliggende terræn mellem Grejs Ådal og Vejle Ådal og omfatter arealer udpeget som bevaringsværdigt landskab og større sammenhængende landskab i Vejle Kommuneplan 2025. Landskabet er præget af kuperet terræn, småsøer, skovbevoksning og spredt bebyggelse, hvilket giver det høj oplevelsesværdi og gør det sårbart over for visuelle og fysiske ændringer.

Inden for den del af landskabet, der er udpeget som bevaringsværdigt landskab både øst og vest for det potentielle graveområde, er landskabet især kendetegnet ved det kuperede terræn. I landskabet vest og sydvest for det potentielle graveområde ses desuden mange små søer. Det giver landskabet en overvejende lukket karakter, hvor relationen til det omgivende landskab er begrænset af terræn og bevoksning. Samtidig skaber det en landskabelig variation, der bidrager væsentligt til landskabets oplevelsesværdi.

Med afsæt i landskabets karakter og de udpegede landskabsinteresser vurderes råstofindvinding i det bevaringsværdige landskab som ikke foreneligt med målsætningen for udpegning af områderne, herunder hensynet til at bevare og om muligt styrke det bevaringsværdige landskabs karakter og oplevelsesværdi. Påvirkningen ved en realisering af indvinding i disse områder vurderes at være væsentligt negativ.

I den øvrige del af det potentielle graveområde, der ligger inden for udpegningen af større sammenhængende landskab, vurderes påvirkningen som moderat negativ under råstofindvinding, men mindre efter endt råstofindvinding. Efterbehandling efter endt råstofindvinding i det sammenhængende landskab kan bidrage til at genskabe eller styrke landskabets karakter.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal er beliggende i med spredt bebyggelse, herunder boliger i umiddelbar nærhed af arealet. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer at en væsentlig negativ påvirkning af det bevaringsværdige landskab ikke kan undgås, hvis der indvindes råstoffer inden for udpegningen. Det er desuden Regionsrådets vurdering, at denne negative påvirkning overstiger råstofinteressen. Derfor udlægges denne del af arealet ikke som graveområde. Med denne afgræsning undgås også en direkte påvirkning af to §3-beskyttede søer, et beskyttet dige og økologiske forbindelser.

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

På den del af arealet, der foreslås udlagt som graveområde, vurderes råstofressourcen at være omkring 4.800.000 m³ der kan anvendes til bundsikringsmateriale og stabilt grus og muligvis tilslag til asfalt og beton. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i Trekantområdet.

Aabenraa Kommune

I Aabenraa Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

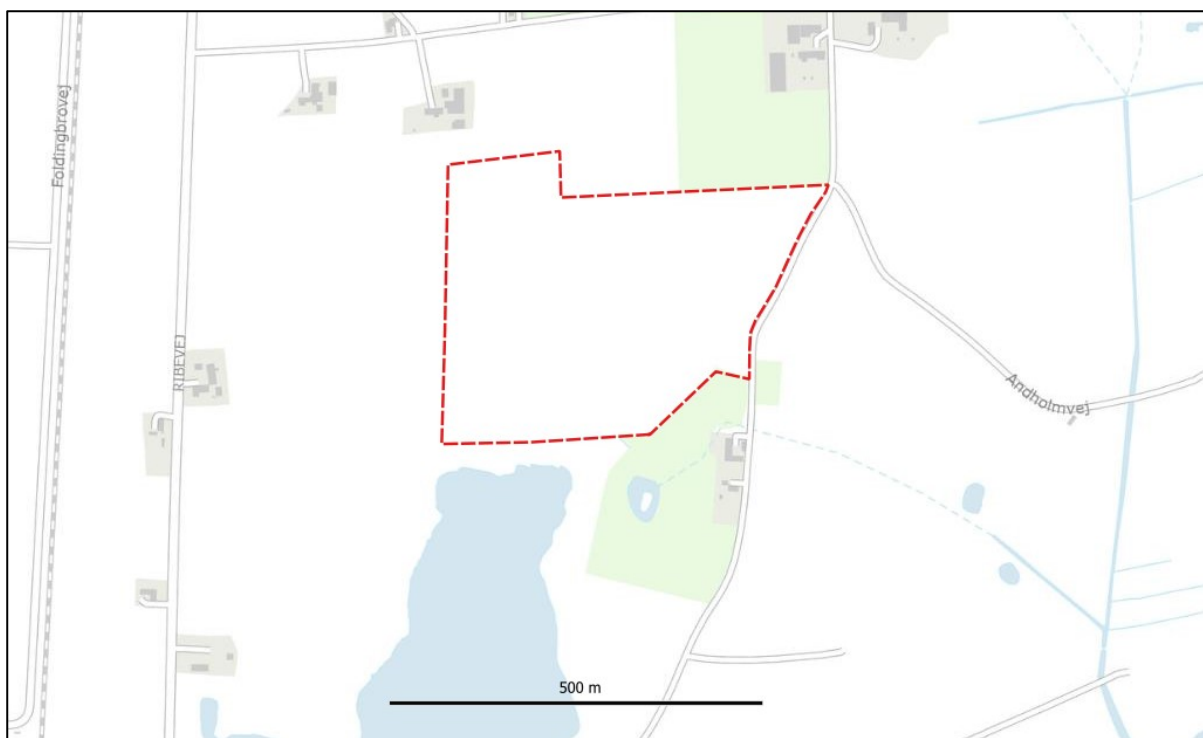
Områdenavn	Bemærkninger
Andholm	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten
Hønsnap	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten
Kollund	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten
Lovtrup	Nyt graveområde for sand, grus og sten
Mjøs	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten
Sdr. Hostrup	Nyt graveområde for sand, grus og sten
Uge Nord	Udvidelse af graveområde for sand, grus og sten
Årtoft Mark	Nyt graveområde for sand, grus og sten

Andholm: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Aabenraa kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Andholm som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 14 ha, og arealet grænser op til et flerdelt råstofgraveområde, Andholm, på 391 ha. Det ønskede areal er derfor en mindre udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 36.

Figur 36. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er ikke dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være omkring 770.000 m³, hvoraf 385.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Landskab

Det miljøvurderede areal indgår i et mellemskala landbrugslandskab med veldefinerede landskabsrum, der inddeles af levende hegn, som skiftevis afgrænser udsigtsmulighederne og styrer de stedvise lange kig over tidligere gravesøer og markarealerne. Landskabet er generelt kendetegnet

ved store områder med moser og småsøer, vandløb og dræningskanaler. Landskabet indenfor arealet fremstår fladt og terrænet hælder svagt mod syd. Arealet ligger lige i overgangen mellem det flade slettelandskab mod vest og det mere bakkede morænelandskab mod øst. I umiddelbar nærhed til arealet forløber et strøg af randmorænebakker, mens Genner Ås løber sydøst for arealet fra Rødebro og mod østkysten.

Da landskabet under eksisterende forhold i øvrigt er præget af spor fra råstofindvinding, vil påvirkningen ikke være lige så stor, som var der tale om et uforstyrret landskab. En eventuel visuel påvirkning af landskabet i graveperioden vil afhænge af graveplanen, herunder eventuelle støjvolde, og den endelige visuelle påvirkning af landskabet vil afhænge af efterbehandlingsplanen. Det vurderes samlet set, at råstofindvinding i det miljøvurderede areal grundet landskabets øvrige præg af råstofindvinding ikke vil ændre oplevelsen af landskabet væsentligt og dermed kun vil medføre en mindre påvirkning af landskabskarakteren.

Det miljøvurderede areal er beliggende indenfor en udpegning af bevaringsværdige- og større sammenhængende landskaber, der særligt knytter sig til lavbundslandskabet og overgangen til skove og moser mod øst. Der vil stedvis være indkig fra Hærvejsruten på Andholmvej øst for det potentielle graveområde, men et eksisterende levende hegn vil begrænse indkigget, hvis det bevares. Længere mod syd er Hærvejsruten også karakteriseret ved at gå gennem de åbne vider af nuværende og tidligere råstofgraveområder, så påvirkningen vurderes at være mindre. Det vurderes, at hovedtrækkene i de udpegede landskaber bevares, og at det potentielle graveområde med mulig gravesø vil indpasse sig i landskabskarakteren og give Hærvejsruten et oplevelsesrigt landskab at bevæge sig ned langs. Det miljøvurderede areal vurderes kun at medføre en mindre påvirkning af de bevaringsværdige og større sammenhængende landskaber.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

Grundvandsforhold, og målsatte grundvandsforekomster

Inden for det miljøvurderede areal findes et grundvandsmagasin, der har begrænset geologisk beskyttelse. Råstofindvinding på arealet kan medføre en yderligere reduktion af beskyttelsen. Dertil har arealet sammenfald med to målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. For at sikre beskyttelsen af grundvandsmagasinet samt at tilstanden af grundvandsforekomsterne ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Fredede fortidsminder

En lille del af det miljøvurderede areal overlapper 450 m² med beskyttelseslinjen til en rundhøj beliggende ca. 95 m nord for arealet. Det vil kræve en dispensation fra Aabenraa kommune at indvinde

råstoffer inden for beskyttelseslinjen. Hvis der ikke kan opnås dispensation, kan råstofferne inden for beskyttelseslinjen ikke udnyttes, og der skal holdes graveafstand til beskyttelseslinjen.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger to ejendomme indenfor en afstand af 100 meter fra arealet, og samlet set 11 ejendomme i en afstand af 300 meter fra arealet. Det forventes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj, eller at man vander materialestakke og interne køreveje mod støvemission.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det regions-rådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 770.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og stabilt grus.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i lokalområdet.

Hønssnap: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Aabenraa kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Hønssnap som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 4 ha, og arealet ligger i forlængelse af graveområdet Hønssnap på 47,5 ha. Det ønskede areal er derfor en mindre udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 37.

Figur 37. Regionsrådets forslag til graveområde.

Der er ikke boringer inden for det miljøvurderede areal. Arealet grænser op til en aktiv råstofgrav i samme geologiske formation. Regionen vurderer på baggrund af den aktive råstofgravning, herunder gravedybden på naboarealet og boringer i lokalområdet at råstofmægtigheden er ca. 430.000 m³.

Landskab

Det miljøvurderede areal indgår i et middelskala landbrugslandskab med skiftevis store åbne landskabsrum med lange kig til halvåbne landskabsrum, der afgrænses af levende hegn, og mere lukkede landskabsrum i de tætte plantager og kystskovene længere mod syd. Mod vest og nord afgrænses arealet af Kelstrup plantage, der markerer en tydelig overgang mellem det åbne landbrugslandskab mod øst og syd og den tætte nåleskovsplantage nordvest for. Landskabet præges også af flere moseområder og mindre naturområder med søer og enge. Mod nordøst grænser arealet op til en aktiv råstofgrav.

Samlet set vil landskabskarakteren lokalt, som følge af råstofindvinding, fortsat fremstå forstyrret og præget af tekniske anlæg i indvindingsperioden, hvilket særligt opleves fra grusvejene i udkanten af Kelstrup Plantage og delvist fra Hønsnap, der dog ligger bag mellemliggende terræn og et afskærmende dige omkring den igangværende grusgrav, der gør den visuelle sammenhæng ret begrænset.

Det miljøvurderede areal fremstår generelt skjult bag Kelstrup Plantage fra vest og nord og bag mellemliggende lokale højderyg mod syd og øst. Efter endt indvinding vil området fremstå med tydelige ændringer af det oprindelige terræn og potentielt en gravesø i ca. 18 meter dybde under nuværende terræn, svarende til grundvandsspejlet. En potentiel gravesø vil dog indgå naturligt i landskabets karakter med mange moser og små søer.

Da landskabet under eksisterende forhold i øvrigt er præget af spor fra råstofindvinding, vil påvirkningen ikke være lige så stor, som var der tale om et uforstyrret landskab. En eventuel visuel påvirkning af landskabet i graveperioden vil afhænge af graveplanen, herunder eventuelle støjvolde, og den endelige visuelle påvirkning af landskabet vil afhænge af efterbehandlingsplanen. Det vurderes samlet set, at råstofindvinding i det potentielle graveområde grundet den afskærmede placering ikke vil ændre oplevelsen af landskabet væsentligt og dermed kun vil medføre en mindre påvirkning af landskabskarakteren.

Det miljøvurderede areal er beliggende indenfor en udpegning af bevaringsværdige- og større sammenhængende landskaber, der særligt knytter sig til landskabets variationen mellem plantager, hegn, moser og dyrkede marker. Det vurderes, at hovedtrækkene i de udpegede landskaber bevares og da det potentielle graveområde ligger afskærmet, vurderes det kun at medføre en mindre påvirkning af de bevaringsværdige og større sammenhængende landskaber.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur og naturbeskyttelsesinteresser

En mindre del (ca. 0,11 ha) af det miljøvurderede areal overlapper med en §3-beskyttet sø, som også er udpeget som *område med særlig naturbeskyttelsesinteresse* samt *økologisk forbindelse*. Dertil grænser arealet op til en § 3-beskyttet mose. Søen kan påvirkes direkte ved bortgravning, samt indirekte ved bortgravning af topografisk opland. Søen og mosen kan også påvirkes ved sedimenttilførsel. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af den § 3-

beskyttede sø og mose hos Aabenraa kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der enten holdes graveafstand til naturtyperne eller opstilles foranstaltninger mod påvirkning i forbindelse med sagsbehandlingen af et konkret projekt.

Målsatte grundvandsforekomster, og nitratfølsomme indvindingsområder (NFI)

Det miljøvurderede areal har sammenfald med to målsatte grundvandsforekomster, hvor tilstanden potentielt kan forringes. Dertil overlapper hele arealet med NFI. For at sikre, at tilstanden ikke forringes, kan man efter endt råstofindvinding efterbehandle arealerne uden brug af gødning og pesticider. Hvis råstofferne på arealet skal udnyttes, skal der indvindes under grundvandsspejlet. Den forventede efterbehandling er i vidt omfang til sø, hvor man i almindelig praksis ikke anvender gødning og pesticider.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Langs den sydlige, vestlige, og nordlige grænse af arealet løber der beskyttede sten- og jorddiger. Det nordlige dige løber også ind gennem det miljøvurderede areal. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Aabenraa kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 430.000 m³. Det forventes at forekomsten kan anvendes til bundsikringsmateriale og stabilt grus.

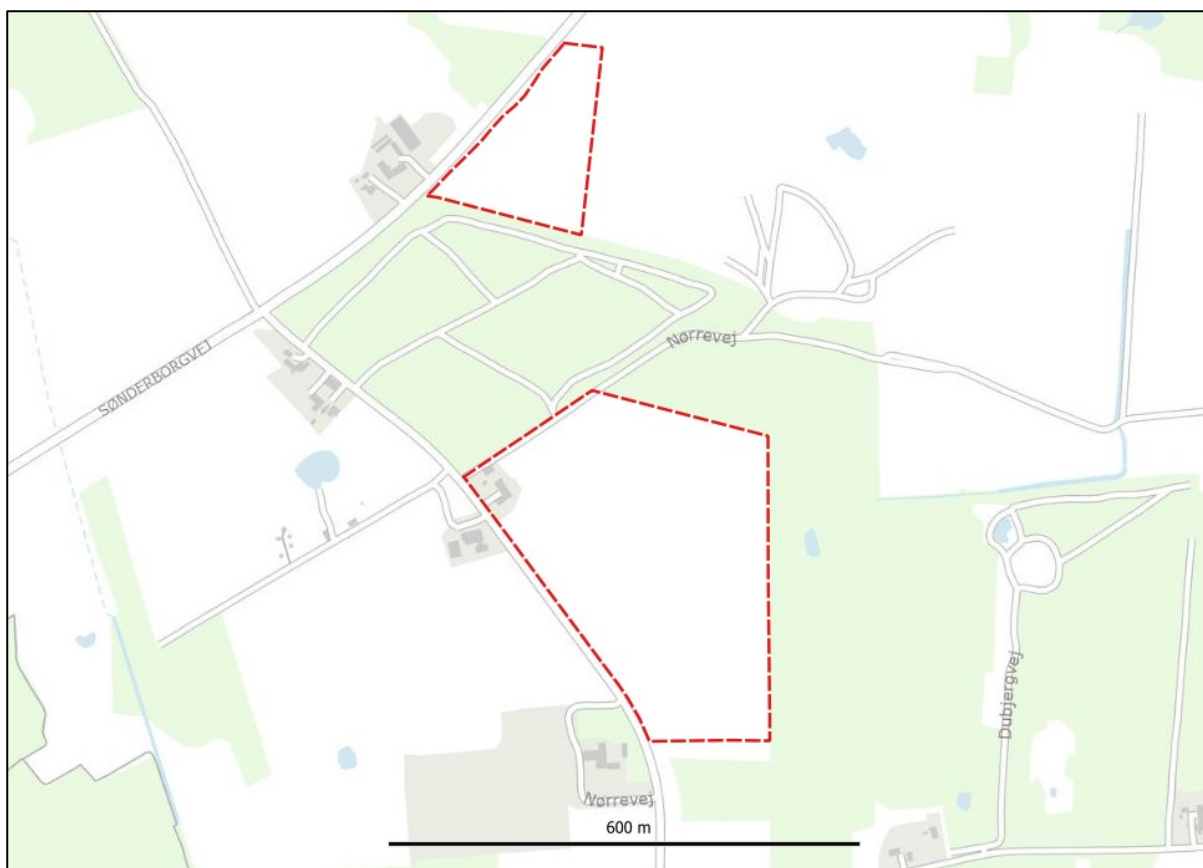
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i Sønderjylland.

Kollund: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Aabenraa kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Kollund som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er todelt på i alt 14,4 ha, og arealerne grænser op til det eksisterende graveområde Kollund, som er ca. 17,5 ha stort. Det ønskede areal er derfor en større udvidelse af et eksisterende graveområde.

Region Syddanmark har udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det foreslåede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 38.

Figur 38. Regionsrådets forslag til nyt graveområde

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmængtigheden vurderes at være omkring 2.370.000 m³, hvoraf 204.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Landskab

Landskabets rumlige karakter er præget af at være landbrug med marker, der rumligt afgrænses af bebyggelse, beplantningsbælter, plantager og kystskove. Det skaber en rumlig indramning af arealerne, der de fleste steder er kendetegnet ved en middelstor skala. Det sydlige areal afgrænses rumligt af en plantage mod nord, syd og øst. Mod vest er landskabet åbent, men udsynet brydes stedvist af et transparent beplantningshegn. Det nordlige areal afgrænses rumligt af en plantage mod syd, men er åbent ud mod Sønderborgvej og den tidligere, inaktive grusgrav. Den grønne kile afgrænser området, og der er ikke rumlig forbindelse til kysten. Fordelingen af bebyggelse, marker, hegn og øvrige landskabselementer i området bevirker, at området får en sammensat karakter.

Arealerne er beliggende inden for det bevaringsværdige landskab og større sammenhængende landskab, Flensborg Fjord Kystlandskab. På baggrund af den relative korte afstand til kysten på 1,5 km, og at kystlandskabet er et bærende element i landskabsskabskarakterområdet, vurderes sårbarheden overfor et potentielt graveområde generelt som høj. Da det potentielle grusgravområde afgrænses rumligt af skov, bebyggelse og beplantningsbælter, vurderes påvirkningen af kystlandskabet at være begrænset til nærområdet. Her vil de mange landskabselementer i området medvirke til, at graveområdet kan være delvist eller næsten helt skjult, når man opholder sig i området længere fra arealet. Råstofindvindingen vil ikke kunne ses fra strandkanten og vil ikke svække eller begrænse nogle udsigtsmuligheder eller indkig fra kysten.

Samlet set vurderes det at landskabspåvirkningen vil være begrænset til moderat.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

Beskyttede sten- og jorddiger

Det nordlige delareal af det miljøvurderede areal afgrænses af to beskyttede sten- og jorddiger hhv. mod nord og mod syd. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Aabenraa kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Målsatte vandløb

Inden for 1 km fra graveområdet findes ét målsat vandløb med vandområde ID o3271. Vandløbet er stærkt modificeret, har moderat økologisk potentiale og god kemisk tilstand, og miljømålet er godt økologisk potentiale og god kemisk tilstand. På planniveau vurderes planen ikke i sig selv at være i konflikt med vandområdeplanerne, da risikoen for påvirkning vurderes lille. Det kan dog ikke på dette planniveau afvises, at råstofindvinding inden for dele af det potentielle graveområde kan påvirke det målsatte vandløb gennem grundvandssænkning, ændrede strømningsforhold, terræændringer inden for vandløbets topografiske opland eller sedimenttilførsel.

Da vandløbet er målsat, er det ikke muligt at meddele en dispensation til påvirkning af vandløbet.

I forbindelse med en konkret tilladelse skal det derfor godtgøres, at vandløbets opland er tilstrækkeligt robust. Hvis ikke kan det blive nødvendigt at friholde arealer nær vandløbet fra indvinding eller fastsætte en tilstrækkelig afstand til vandløbet, så påvirkning undgås. Dette vil kunne rummes i de almindelige vilkår om en kommende råstofgravs indretning og drift.

Støv og støj

Der er ingen ejendomme indenfor selve det miljøvurderede areal, men der ligger ti ejendomme indenfor en afstand af 150 meter fra arealet. Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af jordvolde mod støj, eller at man vander materialestakke og interne køreveje mod støvemission.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 2.370.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale kvalitet I og II, stabilt grus, samt fyldsand. Ressourcen vurderes derfor at have værdi for den samlede forsyning.

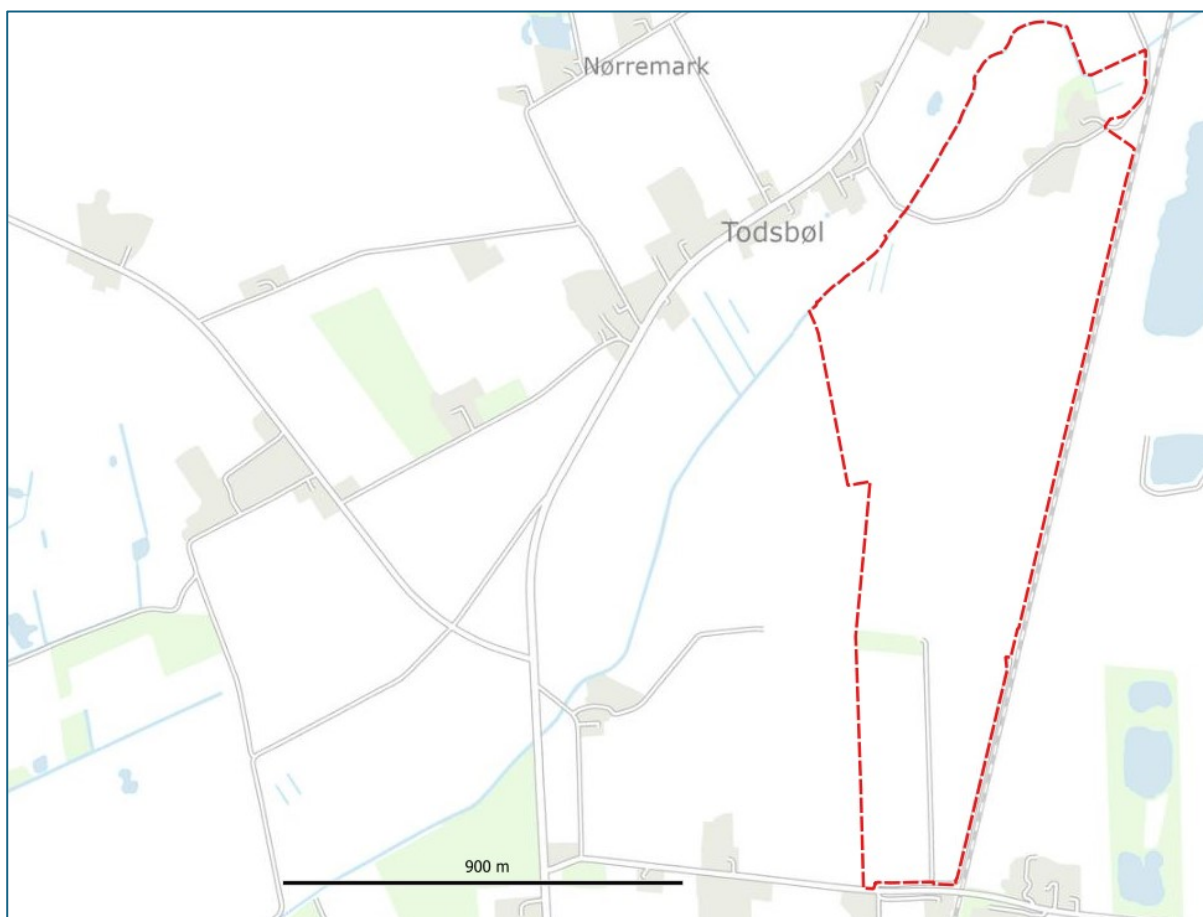
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i Sønderjylland.

Lovtrup: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Aabenraa Kommune

Under indkaldelsen af idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Lovtrup som graveområde for sand, grus og sten. Arealet udgør 77,4 ha.

Region Syddanmark har udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 39.

Figur 39. Regionsrådets forslag til nyt graveområde.

Råstofressourcen vurderes samlet set at på 14.200.000 m³, heraf 12.300.000 m³ under grundvandsspejlet.

Miljøemner der kan blive påvirket

Naturbeskyttelse

Det miljøvurderede areal udgøres primært af landbrugsarealer. I nærområdet findes dog flere naturtyper som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, herunder flere søer, moser og engområder samt et § 3-beskyttet vandløb langs det potentielle graveområdes nordlige grænse.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af § 3-beskyttet natur hos Aabenraa Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand så naturtyperne ikke påvirkes.

Den nordlige del af det potentielle graveområde overlapper med et område, der er udpeget som økologisk forbindelse langs det § 3-beskyttede vandløb. Økologiske forbindelser bidrager til, at dyr og planter kan sprede sig i landskabet. Udlægning af arealet til potentielt graveområde strider ikke mod disse udpegninger, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne fungere som spredningskorridor for dyr og planter.

Samlet vurderes det, at det miljøvurderede areal ved Lovtrup kan udlægges i råstofplanen uden væsentlig påvirkning af beskyttede naturtyper og økologiske forbindelser.

Grundvand, drikkevand og overfladevand

Det potentielle graveområde ligger ikke inden for områder med særlige drikkevandsinteresser, indvindingsoplande til almen vandforsyning, nitrutfølsomt indvindingsområde, indsatsområde eller boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Nitratsårbarheden overfor grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster vil ikke ændres som følge af råstofindvinding, da der ikke fjernes beskyttende jordlag. Sårbarheden overfor nedsivende pesticider til grundvandet vil øges når mulden fjernes under råstofindvinding, men der vil ikke blive anvendt pesticider under råstofindvindingen. Efter endt råstofindvinding vil muldlaget enten blive lagt tilbage, hvis området skal bruges til jordbrugsdrift, eller det vil blive efterbehandlet til naturområde som ikke vil få tilført pesticider.

Der er ingen vandløb eller søer inden for det potentielle graveområde, som er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven eller er målsat i vandområdeplanerne. Det miljøvurderede areal grænser dog op til Porså mod nord og ligger tæt på Uge Bæk mod syd samt flere målsatte søer og § 3-beskyttede naturområder i nærområdet. De beskyttede naturområder og målsatte vandforekomster kan være afhængige af grundvandstilførsel, og sænkning af grundvandsspejlet som følge af råstofindvinding kan påvirke deres hydrologiske balance. Der vurderes dog ikke at være væsentlig risiko for større påvirkninger. Ved en eventuel råstofstilladelse kan der stilles krav, der forebygger udledning til målsatte og beskyttede vandområder.

Boringer til almene og private vandforsyninger være afhængige af, at grundvandsspejlet står ved eller over det filter i boringen, hvorfra der bliver indvundet vand, for at der kan indvindes tilstrækkeligt med vand. Grundvandssænkning ved råstofindvinding under grundvandsspejl og vandindvinding til vådsortering vil være lille og meget lokal. Erfaringsmæssigt er det muligt at tilpasse råstof- og vandindvindingen således, at der ikke vil være en påvirkning på de grundvandsafhængige naturområder og vandindvindingsboringer.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding kun vil medføre små påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser og vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster, ej heller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det potentielle graveområde kan udlægges uden væsentlig påvirkning på grundvand, drikkevand og vandafhængig natur.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Landskab

Det miljøvurderede areal ligger i et overvejende fladt terræn på Tinglev Hedeslette og er ikke omfattet af landskabelige eller geologiske udpegninger. Landskabet er præget af dyrkede marker, mindre landsbysamfund og spredte husmandssteder. Et særligt karakteristisk træk ved området er den parallelle hegnsstruktur, som afspejler kulturlandskabets landbrugshistorie.

Indvinding inden for det miljøvurderede areal vurderes ikke at medføre en væsentlig påvirkning på de landskabelige og geologiske forhold. Efter endt råstofindvinding vurderes påvirkningen på de landskabelige og geologiske forhold og værdier ikke være væsentlig, da efterbehandlingen af det potentielle graveområde kan tilpasses den karakter og struktur, som allerede præger området med de mange aktive og efterbehandlede råstofgrave.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal er placeret øst for landsbyerne Todsøl og nord for Tinglev, og er desuden omgivet af spredt bebyggelse og boliger tæt på. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold

der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 14.200.000 m³. Det forventes at forekomsten kan anvendes til bundsikringsmateriale, fyldsand, stabilt grus, og evt. tilslag til beton og støbesand.

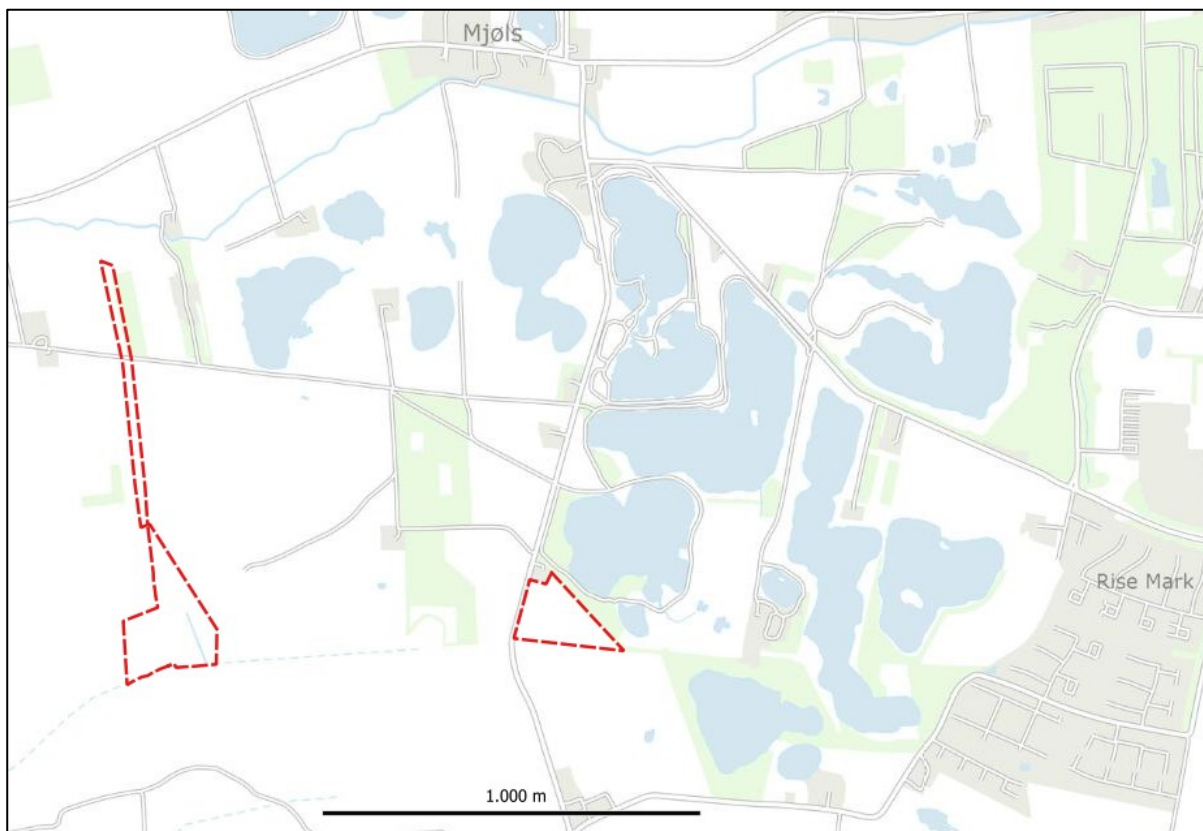
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i Sønderjylland.

Mjølss: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Aabenraa Kommune

Under indkaldelsen af idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge to arealer ved Mjølss som udvidelse til det eksisterende graveområde for sand, grus og sten navngivet Hønkys Nord. Tilsammen udgør de 6,4 ha.

Region Syddanmark har udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 40.

Figur 40. Regionsrådets forslag til nyt graveområde.

Råstofressourcen vurderes samlet set at være på 1.200.000 m³, heraf 1.000.000 m³ under grundvandsspejlet.

Miljøemner der kan blive påvirket

Naturbeskyttelse

Det miljøvurderede areal omfatter primært landbrugsarealer. I nærområdet findes der dog flere naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, herunder flere søer, moser, enge og vandløb.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af § 3-beskyttet natur hos Aabenraa Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand så naturtyperne ikke påvirkes.

En stor del af det miljøvurderede areal overlapper med et område, som er udpeget som en økologisk forbindelse. Økologiske forbindelser bidrager til, at dyr og planter kan sprede sig i landskabet. Udlægning af arealet til potentielt graveområde strider ikke mod disse udpegninger, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne fungere som spredningskorridor for dyr og planter.

Samlet vurderes det, at det miljøvurderede areal kan udlægges i råstofplanen uden væsentlig påvirkning af beskyttede naturtyper og økologiske forbindelser.

Grundvand, drikkevand og overfladevand

Det miljøvurderede areal ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser, nitratsfølsomt indvindingsområde og indsatsområde for nitrat. Nitratsårbarheden overfor grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster vil ikke ændres som følge af råstofindvinding, da der ikke fjernes beskyttende jordlag. Sårbarheden overfor nedsivende pesticider til grundvandet vil øges når mulden fjernes under råstofindvinding, men der vil ikke blive anvendt pesticider under råstofindvindingen. Efter endt råstofindvinding vil muldlaget enten blive lagt tilbage, hvis området skal bruges til jordbrugsdrift, eller det vil blive efterbehandlet til naturområde som ikke vil få tilført pesticider.

Der er ikke målsatte eller beskyttede overfladevande inden for selve det miljøvurderede areal, men der findes flere beskyttede søer og moser i nærheden, samt et målsat vandløb (Rødå) og to målsatte søer tæt på det miljøvurderede areal. Disse naturområder kan være afhængige af grundvandstilførsel, og råstofindvinding kan potentielt påvirke deres hydrologiske balance og vandkvalitet. Direkte udledninger fra råstofindvinding til nærliggende vandløb eller beskyttede områder forventes ikke, men der kan opstå påvirkninger via overfladeafstrømning under kraftig nedbør, hvilket potentielt kan medføre forringelse af vandkvaliteten. Der vurderes dog ikke at være væsentlig risiko for større påvirkninger, blandt andet på grund af afstand og naturlige barrierer. Ved en eventuel råstoftilladelse kan der stilles krav, der forebygger udledning til målsatte og beskyttede vandområder.

Boringer til almene og private vandforsyninger være afhængige af, at grundvandsspejlet står ved eller over det filter i boringen, hvorfra der bliver indvundet vand, for at der kan indvindes tilstrækkeligt med vand. Grundvandssænkning ved råstofindvinding under grundvandsspejl og vandindvinding til vådsortering vil være lille og meget lokal. Erfaringsmæssigt er det muligt at tilpasse råstof- og vandindvindingen således, at der ikke vil være en påvirkning på de grundvandsafhængige naturområder og vandindvindingsboringer.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding kun vil medføre små påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser og vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster, ej heller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det potentielle graveområde kan udlægges uden væsentlig påvirkning på grundvand, drikkevand og vandafhængig natur.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Landskab

Det miljøvurderede areal ligger i et overvejende fladt terræn på Tinglev Hedeslette og er ikke omfattet af landskabelige eller geologiske udpegninger. Landskabet er kendetegnet ved de kulturbetingede strukturer fra opdyrkning af heden, samt ved tidligere råstofindvinding.

Indvinding inden for det miljøvurderede areal vurderes ikke at medføre en væsentlig påvirkning på de landskabelig og geologiske forhold. Efter endt råstofindvinding vurderes påvirkningen på de landskabelige og geologiske forhold og værdier ikke være væsentlig, da efterbehandlingen af det potentielle graveområde kan tilpasses den karakter og struktur, som allerede præger området med de mange aktive og efterbehandlede råstofgrave.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal ligger ca. 900 meter vest for landsbyen Rise Mark og er omgivet af spredt bebyggelse, herunder flere boliger tæt på. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 1.200.000 m³. Det forventes at forekomsten kan anvendes til bundsikringsmateriale, stabilt grus, tilslag til asfalt og beton.

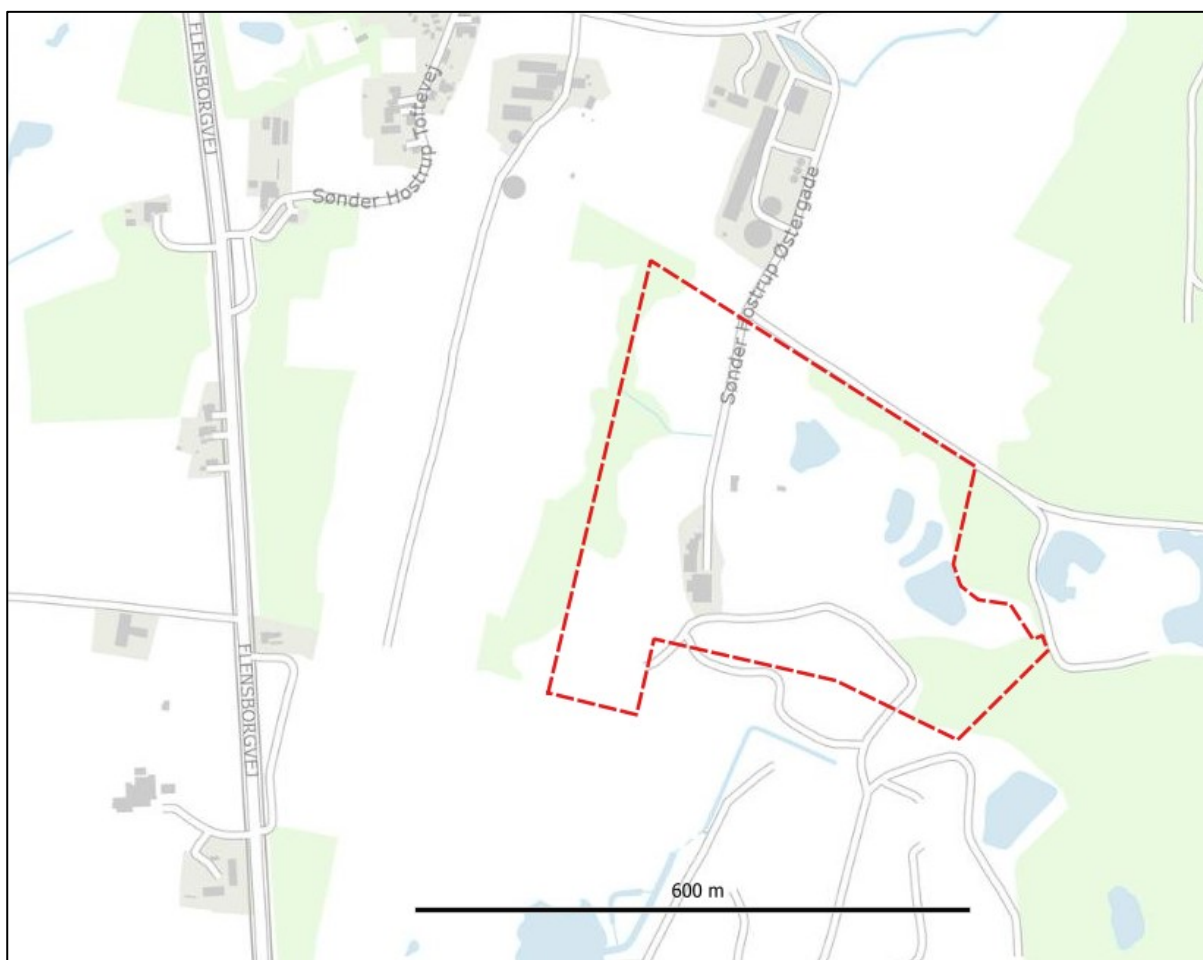
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i Sønderjylland.

Sdr. Hostrup: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Aabenraa kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Sdr. Hostrup som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er på 15,1 ha.

Region Syddanmark har udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det foreslåede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 41.

Figur 41. Regionsrådets forslag til nyt graveområde

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret, og råstofmægtigheden vurderes at være mindst 2.633.000 m³, hvoraf 711.000 m³ befinder sig under grundvandsspejlet.

Landskab

Landskabet ved det miljøvurderede areal er kendetegnet ved at være et mosaiklandskab med et varieret udtryk, idet landskabet indeholder mange forskellige landskabselementer såsom bebyggelse, veje, søer, krat, mose, marker og hegn. Flere steder bliver landskabet afgrænset af skovbryn, hegn og det bakkede terræn, som overvejende inddeler landskabet i små landskabsrum, der varierer i form, størrelse og orientering. Stedvist er der lange kig på tværs af landskabsrum. Landskabsrummet ved arealet er i dag afgrænset af krattet mod nordøst, samt eksisterende beplantning mod syd og sydvest. Mod nord er arealet rumligt afgrænset af et beplantningsbælte. Det eksisterende graveområde er dermed kun synligt i det helt nære område grundet terræn og beplantning.

En mindre del af det potentielle graveområde er inden for arealer udpeget som bevaringsværdigt landskab og større sammenhængende landskab.

Det bevaringsværdige landskab og større sammenhængende landskab er Hostrup sø- og mosaiklandskab. På baggrund af landskabskarakteren vurderes sårbarheden af det udpegede landskab overfor et potentielt graveområde som lav. Landskabet er en tidligere grusgrav med fortsatte råstofaktiviteter og ny råstofindvinding, vurderes dermed ikke at forringe landskabets karakter eller forringe de visuelle, kulturhistoriske eller oplevelsesmæssige værdier yderligere. På baggrund af dette, vurderes intensiteten som lav. Det eksisterende terræn og beplantning skaber afskærmning af landskabsrummet, og på den baggrund vurderes påvirkningens geografiske udbredelse at være begrænset til nærområdet. Da råstofindvinding ikke er et teknisk anlæg, skovrejsning, byudvikling eller ny bebyggelse vurderes et potentielt graveområde ikke at være modstridende med udpegningen. Råstofindvindingen vil ikke være permanent, men forventes at finde sted i en tidsperiode på flere år. Varigheden af påvirkningen vil derfor være lang. Den samlede sandsynlige påvirkning vurderes at være begrænset.

Miljøemner med væsentlig påvirkning

§ 3-beskyttet natur

Der er intet § 3-beskyttet natur indenfor det miljøvurderede areal, men der findes et overdrev langs den vestlige afgrænsning af arealet, samt et område umiddelbart øst for arealet, hvor der findes en mose, som også indeholder et overdrev og en sø. Overdrevene vil ikke påvirkes, men de våde naturtyper kan potentielt påvirkes af en grundvandssænkning.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de to § 3-beskyttede naturtyper hos Aabenraa kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til naturtyperne, så det ikke påvirkes.

Målsat vandløb

Det målsatte vandløb Rudbæk løber nord for det miljøvurderede areal. Vandløbet kan potentielt påvirkes via grundvandssænkning, som kan forringe tilstanden af vandløbet. For at sikre at der ikke sker en forringelse af vandløbet, kan der være behov for foranstaltninger mod grundvandssænkning. Det kan f.eks. være, at der skal holdes yderligere afstand til vandløbet, eller at graveplanen skal tilrettes, således der ikke sker en egentlig grundvandssænkning.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, vil det skulle sikres, at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 2.633.000 m³ der kan anvendes til vej- og anlægsmaterialer som bundsikringsmateriale og oparbejdning til stabilt grus.

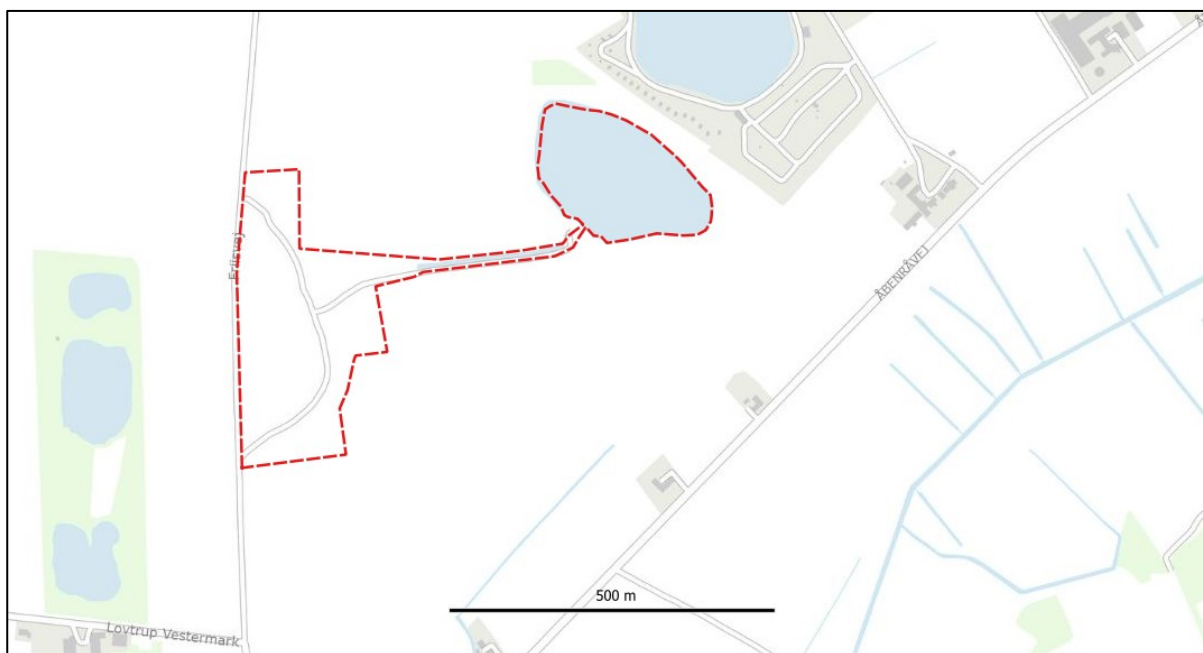
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i Sønderjylland.

Uge Nord: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Aabenraa Kommune

Under indkaldelsen af idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal på 11,7 ha., der ligger umiddelbart øst for det eksisterende graveområde ved Uge Nord i Råstofplan 2020. Der er i dag en gældende tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af sand, grus og sten på den vestlige del af det miljøvurderede areal, der udløber den 31. december 2026.

Region Syddanmark har udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 42.

Figur 42. Regionsrådets forslag til nyt graveområde.

Råstofressourcen vurderes samlet set at være på 1.300.000 m³, heraf 1.000.000 m³ under grundvandsspejlet.

Miljøemner der kan blive påvirket

Landskab

Det miljøvurderede areal ved Uge Nord ligger i et overvejende fladt terræn på Tinglev Hedeslette og er ikke omfattet af landskabelige eller geologiske udpegninger. Landskabet er kendetegnet ved de kulturbetingede strukturer fra opdyrkning af heden, samt ved tidligere råstofindvinding.

Indvinding inden for det miljøvurderede areal vurderes at medføre en ikke-væsentlig påvirkning på de landskabelig og geologiske forhold. Efter endt råstofindvinding vurderes påvirkningen på de landskabelige og geologiske forhold og værdier at være ikke-væsentlig, da efterbehandlingen af det potentielle graveområde kan tilpasses den karakter og struktur, som allerede præger området med de mange aktive og efterbehandlede råstofgrave.

Naturbeskyttelse

Det potentielle graveområde omfatter en gravesø, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. I nærområdet findes desuden omkringliggende § 3-beskyttede gravesøer samt et § 3-beskyttet vandløb.

Råstofindvinding kan i nogle tilfælde påvirke grundvandet lokalt. Hvis indvindingen sker under grundvandsspejlet, kan der opstå sænkninger i grundvandet. Erfaringer fra andre råstofgrave viser dog, at sådanne sænkninger typisk er små, lokale og midlertidige. Det vurderes dog, at de § 3-beskyttede enge og søer i nærområdet, herunder også gravesøer, ikke vil blive påvirket af eventuelle grundvandssænkninger.

Behovet for særlige foranstaltninger vil dog bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Det miljøvurderede areal er udpeget som potentielle økologiske forbindelser og potentielt naturinteresser. Økologiske forbindelser bidrager til, at dyr og planter kan sprede sig i landskabet og naturbeskyttelsesinteresser er områder med høj naturværdi. Udlægning af arealet til potentielt graveområde strider ikke mod disse udpegninger, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne fungere som spredningskorridor for dyr og planter og opretholde naturværdi.

Samlet vurderes det, at det miljøvurderede areal ved Uge Nord kan udlægges i råstofplanen uden væsentlig påvirkning af beskyttede naturtyper, økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser.

Grundvand, drikkevand og overfladevand

Det miljøvurderede areal ligger ikke inden for områder med særlige drikkevandsinteresser, indvindingsoplande til almen vandforsyning, nitratfølsomt indvindingsområde, indsatsområde eller boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).

Nitratsårbarheden overfor grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster vil ikke ændres som følge af råstofindvinding, da der ikke fjernes beskyttende jordlag. Sårbarheden overfor nedsivende pesticider til grundvandet vil øges når mulden fjernes under råstofindvinding, men der vil ikke blive anvendt pesticider under råstofindvindingen. Efter endt råstofindvinding vil muldlaget enten blive lagt tilbage, hvis området skal bruges til jordbrugsdrift, eller det vil blive efterbehandlet til naturområde som ikke vil få tilført pesticider.

Søer, vandløb og andre vandafhængige naturtyper, kan være afhængige af en høj grundvandsstand. Dertil kan boringer til almene og private vandforsyninger være afhængige af, at grundvandsspejlet står ved eller over det filter i boringen, hvorfra der bliver indvundet vand, for at der kan indvindes

tilstrækkeligt med vand. Grundvandssænkning ved råstofindvinding under grundvandsspejl og vandindvinding til vådsortering vil være lille og meget lokal. Erfaringsmæssigt er det muligt at tilpasse råstof- og vandindvindingen således, at der ikke vil være en påvirkning på de grundvandsafhængige naturområder og vandindvindingsboringer.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding kun vil medføre små påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser og vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster, ej heller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det potentielle graveområde kan udlægges uden væsentlig påvirkning på grundvand, drikkevand og vandafhængig natur.

Det miljøvurderede areal ligger i et internationalt vandområdedistrikt og omfatter et graveområde og en tidligere råstofsø, der bruges til afledning af vaskevand via et filtreringssystem. Området er omgivet af flere beskyttede og målsatte søer og vandløb. De nærliggende søer og vandløb kan i forskellige grad være afhængige af grundvandstilførsel, og en eventuel råstofindvinding kan påvirke deres hydrologi. Dog konkluderes det, at det potentielle graveområde kan udlægges uden væsentlige negative påvirkninger på de grundvandsafhængige naturområder, da vandkvaliteten forventes at kunne opretholdes gennem vilkår om afværgeforanstaltninger. Diffus afstrømning med sedimenttransport udgør en vis risiko for vandmiljøet, men kommunen kan stille krav om opsamling og afskærmning for at undgå forringelse af tilstanden. Afledning af vaskevand til den beskyttede sø inden for graveområdet vurderes ikke at ændre søens nuværende tilstand, da den har været anvendt til dette formål i årtier.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Samlet vurderes det muligt at udlægge graveområdet i råstofplanen uden at forringe tilstanden eller forhindre opfyldelse af miljømål for de nærliggende målsatte vandløb, søer og uden at påvirke øvrige overfladevandsområder væsentligt.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal ligger 300 meter fra beboelse. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation,

skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 1.300.000 m³. Det forventes at forekomsten kan anvendes til bundsikringsmateriale, stabilt grus, muligvis tilslag til asfalt og beton.

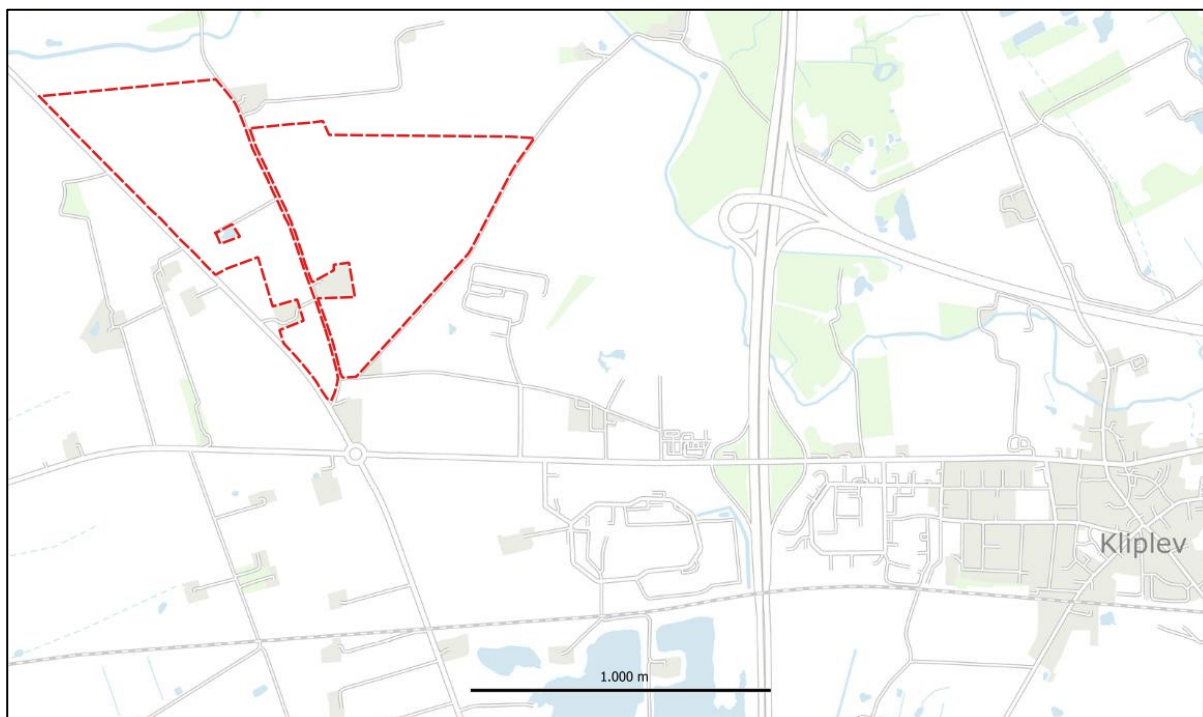
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i Sønderjylland.

Årtoft Mark: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Aabenraa Kommune

Under indkaldelsen af idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Årtoft Mark som graveområde for sand, grus og sten. Arealet er todelt og er tilsammen på 74,1 ha.

Region Syddanmark har udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for sand, grus og sten. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 43.

Figur 43. Regionsrådets forslag til nyt graveområde.

Råstofressourcen vurderes samlet set at på 5.800.000 m³, heraf 3.200.000 m³ under grundvandsspejlet.

Miljøemner der kan blive påvirket

Landskab

Det miljøvurderede areal ved Årtoft Mark ligger i et overvejende fladt terræn på Tinglev Hedeslette og er ikke omfattet af landskabelige eller geologiske udpegninger. Landskabet er kendetegnet ved de kulturbetingede strukturer fra opdyrkning af heden, samt ved tidligere råstofindvinding.

Indvinding inden for det miljøvurderede areal vurderes ikke at medføre en væsentlig påvirkning på de landskabelig og geologiske forhold. Efter endt råstofindvinding vurderes påvirkningen på de landskabelige og geologiske forhold og værdier at være ikke-væsentlig, da efterbehandlingen af det potentielle graveområde kan efterligne det stedvis dødisprægede landskab, der flere steder kendetegner hedesletten, og på den måde indpasses i landskabets karakter.

Naturbeskyttelse

Det miljøvurderede areal omfatter primært landbrugsarealer, men omgrænser også en mose og en sø, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. I nærområdet findes desuden flere § 3-beskyttede søer, engområder, overdrev samt et § 3-beskyttet vandløb.

Søen og mosen kan påvirkes direkte ved bortgravning, og naturtyperne kan muligvis påvirkes indirekte ved gravning under grundvandsspejlet, hvis der sker en større grundvandssænkning. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af den § 3-beskyttede sø og mose hos Aabenraa Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til naturområderne.

En lille del af det miljøvurderede areal overlapper med et område, der er udpeget som økologisk forbindelse langs et § 3-beskyttet vandløb. Økologiske forbindelser bidrager til, at dyr og planter kan sprede sig i landskabet. Udlægning af arealet til potentielt graveområde strider ikke mod denne udpegning, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne fungere som spredningskorridor for dyr og planter og dermed opretholde naturværdien.

Samlet vurderes det, at det potentielle graveområde Årtoft Mark kan udlægges i råstofplanen uden væsentlig påvirkning af beskyttede naturtyper og økologiske forbindelser.

Grundvand, drikkevand og overfladevand

Det miljøvurderede areal ligger ikke inden for områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) eller indvindingsopland til almen vandforsyning. Nitratsårbarheden overfor grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster vil ikke ændres som følge af råstofindvinding, da der ikke fjernes beskyttende jordlag. Sårbarheden overfor nedsivende pesticider til grundvandet vil øges når mulden fjernes under råstofindvinding, men der vil ikke blive anvendt pesticider under råstofindvindingen. Efter endt råstofindvinding vil muldlaget enten blive lagt tilbage, hvis området skal bruges til jordbrugsdrift, eller det vil blive efterbehandlet til naturområde.

Søer, vandløb og andre vandafhængige naturtyper, kan være afhængige af en høj grundvandsstand. Dertil kan boringer til almene og private vandforsyninger være afhængige af, at grundvandsspejlet står

ved eller over det filter i boringen, hvorfra der bliver indvundet vand, for at der kan indvindes tilstrækkeligt med vand.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding kun vil medføre små påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser og vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster, ej heller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det potentielle graveområde kan udlægges uden væsentlig påvirkning på grundvand, drikkevand og vandafhængig natur.

Søen og mosen, der befinder sig inden for det miljøvurderede areal, er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven. Forslaget til det nye graveområde er udlagt rundt om disse så de ikke indgår som en del af forslaget. Nærmeste målsatte vandløb ligger 120 meter nord for graveområdet. Vandforekomsterne kan være afhængige af grundvand, men det vurderes, at udlægningen af graveområdet i råstofplanen ikke vil påvirke deres hydrologiske balance væsentligt, og risikoen for forurening af grund- og overfladevand er begrænset. Råstofindvinding medfører ikke direkte udledning til nærliggende vandområder, men der kan ske påvirkning via overfladeafstrømning under nedbør, hvilket kan påvirke vandkvaliteten. Pesticidanvendelse er ikke relevant under indvindingen, men kan blive aktuel ved efterbehandling til landbrug, hvor risikoen dog vurderes som lav ved etablering af muldrag og beplantning. Eventuel forurening med brændstof vurderes som lille og kan forebygges med vilkår i råstofftilladelsen. Samlet set kan graveområdet udlægges uden risiko for forringelse af tilstanden eller hindre målopfyldelse i de målsatte vandløb, søer og uden at påvirke de beskyttede vandforekomster væsentligt.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Kulturarv

Der er flere kulturarvsinteresser i og omkring det miljøvurderede areal, herunder fredede områder og fortidsminder. Det miljøvurderede areal ligger også inden for et værdifuldt kulturmiljø. Råstofindvinding inden for og i nærheden af disse kræver dispensation.

Oksevejen som opdeler det potentielle graveområde i to og en 100 meter bred bræmme på begge sider af vejen er fredet, hvilket medfører, at det miljøvurderede areal delvist overlapper med det fredede areal. Den fredede strækning som går fra Hjordkær til Bommerlund Plantage udgør ca. 10 km af Hærvejen i Sønderjylland og har siden 1959 været fredet for at bevare vejens landskabelige og kulturhistoriske karakter. Ifølge fredningsbestemmelserne må der inden for den 100 meter brede bræmme ikke opføres bebyggelse, ligesom der ikke må foretages beplantning. Arealerne kan fortsat anvendes til almindelig landbrugsdrift. Det fremgår af kendelsen, at formålet med fredningen af Oksenvejen er at sikre vejen som en væsentlig del af landets kulturarv. Vejen skal derfor fastholdes i den tilstand den havde på fredningstidspunktet.

Råstofindvinding i det fredede område kræver derfor dispensation. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til det fredede areal.

De fredede områder og fortidsminder udgør kun en mindre del af det samlede potentielle graveområde. Hvis der ikke opnås dispensation til råstofindvinding inden for de fredede arealer og beskyttelseslinjer, vil det stadig være muligt at udpege og udnytte betydelige dele af graveområdet uden at beskadige fredninger eller fortidsminder.

Samlet vurderes det, at det potentielle graveområde Årtoft Mark kan udlægges i råstofplanen uden væsentlig påvirkning af kulturarvsinteresser.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal ligger ca. 1,5 km nordvest for Kliplev og er omgivet af spredt bebyggelse, herunder flere boliger tæt på. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 5.800.000 m³. Det forventes at forekomsten kan anvendes til bundsikringsmateriale, stabilt grus, muligvis tilslag til asfalt og beton.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen i Sønderjylland.

Graveområder for ler

Forslag til nye graveområder, der ikke medtages i Råstofplan 5

Svendborg Kommune

I Svendborg Kommune foreslås følgende arealer udlagt *ikke* som graveområde i Råstofplan 5:

Områdenavn	Bemærkninger
Snarup	Nyt graveområde for rødbrændende ler

Snarup: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Svendborg Kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Heldagergård i Svendborg Kommune som et graveområde for rødbrændende ler. Arealet er på ca. 6 ha og er beliggende ca. 3 km nordvest for Stenstrup.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal *ikke* skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for rødbrændende ler.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret. Den samlede mængde rødbrændende ler er anslået til 40.000 m³. Tykkelsen på lerlaget er ca. 0,7 meter og findes i en dybde fra under muldlaget til ca. 1 m under terræn.

Rødbrændende ler indvindes ned til 1-2 meter under terræn. Leret bliver rødt under brænding, fordi kalken i leret er udvasket med regnvandet.

Rødbrændende ler indvindes ved at skrabe muldjorden til side og fjerne de øverste par meter ler, hvorefter mulden lægges tilbage. Indvindingen sker typisk i etaper á 2-3 ha over et par uger til få måneder om sommeren og reetableres løbende til landbrugsmæssig drift. Når indvindingen er overstået, vil det ofte være vanskeligt at se, at den har fundet sted.

Påvirkningen af omgivelserne ved indvinding af rødbrændende ler vil derfor typisk være mindre end ved indvinding af andre råstof typer

Miljøemner der kan blive påvirket

Landskab og geologiske interesser

Hele det miljøvurderede areal er udpeget som bevaringsværdigt landskab. Disse udpegninger tillægger landskabet en høj bevaringsværdi, da udpegningerne varetager en national interesse.

Hele det miljøvurderede areal er omfattet som værdifuldt geologisk område og geologiske bevaringsværdier i kommuneplanen og nationalt geologisk interesseområde. Udpegningen knytter sig til et større område med flere delområder af forskellig betydning, herunder Snarup Bakker, som er issøbakker i og syd for det miljøvurderede areal. Disse udpegninger tillægger landskabet en høj geologisk bevaringsværdi, da udpegningerne varetager en national interesse.

Det miljøvurderede areal ligger i et højtliggende terræn på en issøbakke i et dødislandskab. Det omkringliggende landskabs terræn syd for det miljøvurderede areal er karakteriseret af flere issøbakker, der hæver sig i det bakkede terræn med flere lavere beliggende moseområder nedenfor bakkerne og hvor Hundstrup Å forløber syd og øst for det miljøvurderede areal. Det miljøvurderede

areal udgøres af issøbakken Lungemosebjerg, der er karakteriseret ved stejle skrænter hele vejen rundt, hvor terrænforskellene er op til 20 meter mellem toppen af issøbakken og det omkringliggende terræn. Imellem de mange issøbakker ligger flere moseområder, hvorimellem Hundstrup Å forløber, syd og øst for det miljøvurderede areal.

Det udpegede bevaringsværdige landskab, såvel indenfor og syd for det miljøvurderede areal, er landskabet især kendetegnet ved det bakkede terræn med de mange issøbakker med stejle skrænter og skovområder og øvrige bevoksninger. Det giver landskabet en overvejende lukket karakter, hvor relationen til det omgivende landskab er begrænset af terræn og bevoksning, men også en landskabelig variation, der i høj grad bidrager til landskabets særlige visuelle oplevelsesværdi. Fra højdepunkter i landskabet er der i højere grad udsigter på tværs af landskabet og i nogen grad relation til det omgivende landskab. Den rumlige karakter bidrager til, at landskabet har en overvejende uforstyrret karakter uden eller stedvist med en begrænset visuel påvirkning fra tekniske anlæg. Denne del af landskabet vurderes i særlig grad sårbar over for en fysisk og/eller visuel påvirkning, der fjerner, begrænser eller forstyrrer oplevelsen af de bærende karaktertræk, herunder især landskabets terrænformer samt rumlige og visuelle karaktertræk.

Med afsæt i landskabets karakter, den forventede råstofgravning og udpegede landskabsinteresser, vurderes en realisering af planen med udlægning af det miljøvurderede areal at medføre en *ikke-væsentlig påvirkning* af det bevaringsværdige landskab. Det er begrundet i, at selvom landskabet er tillagt en høj landskabsværdi og er sårbart over for fysiske og visuelle påvirkninger, vil råstofindvinding af rødbrændende ler ned til 0,7 meter under nuværende terræn ikke medføre en fysisk og visuel påvirkning, der fjerner, begrænser eller forstyrrer oplevelsen af de bærende karaktertræk, herunder især landskabets klart strukturerede karakter, samt rumlige og visuelle karaktertræk.

Udpegning af værdifuldt geologisk område, geologiske bevaringsværdier og Nationalt Geologisk Interesseområde, som omfatter hele det miljøvurderede areal, vurderes at få en *ikke-væsentlig påvirkning* af de landskabsgeologiske/morfologiske værdier (det vil sige i forhold til oplevelsen af landskabets jordoverflade), af tilsvarende årsager som ovenfor for bevaringsværdige landskaber, ved råstofindvinding af rødbrændende ler ned til 0,7 meter under nuværende terræn.

Med hensyn til de bevaringsværdige jordlag (stratigrafisk og sedimentologiske interesser) i udpegning af værdifuldt geologisk område, geologiske bevaringsværdier og Nationalt Geologisk Interesseområde, er issøbakken en grusbakke med en kappe af det 0,7 m ler, der ønskes indvundet. Landskabets geologiske interesse er især knyttet til den geologiske opbygning og dannelseshistorie.

De Nationale Geologiske Interesseområder er præsenteret for offentligheden i bogserien Geologisk Set, der for det miljøvurderede areal har beskrivelsen (Miljøministeriet og Geografforlaget, 2002): "*Ved Snarup bør der kun tillades lergravning i de bakker, som blev udpeget til dette formål i en rapport udført af Skov- Og Naturstyrelsen i 1987*". Denne rapport fra Miljøministeriet, det daværende Skov- og Naturstyrelsen, er en vurdering foretaget af Aarhus Universitet om de geologiske værdier af issøbakkerne ved Snarup. Det miljøvurderede areals bakke er her betegnet Lungemosebjerg og beskrevet som (Miljøministeriet og Aarhus Universitet, 1987):

"Dødislandskaberne omkring Snarup må således regnes for enestående, og de indtager derfor pladsen som geologiske interessefelt af højeste klasse. Af det ovenstående skulle det være fremgået, at der knytter sig store bevaringsmæssige interesser til Snarup dødisområde."

"Den fortsatte indvinding af ler lægger derfor op til en konflikt, da de landskabelige interesser går på total bevarelse for eftertiden af landskaber, som må anses for umistelige "dokumenter" over de begivenheder, hvorunder landskaberne blev skabt."

Lungemosebjerg er nævnt som en bakke, der "under alle omstændigheder bør friholdes for råstofgravning".

Det er tillige særligt landskabets geologiske strukturer og oplevelsen heraf, der ligger til grund for de Svendborg Kommunes udpegede landskabs- og geologiinteresser.

Ved råstofindvinding og fjernelse af lerkappen ændres den geologiske formation så bakken ikke længere afspejler dens dannelseshistorie, hvorved der ved forskning, undervisning, turisme og ressourceundersøgelser. Bakkerne ved Snarup er en sjælden landskabstype i Danmark og har derfor stor betydning for forskning og undervisning.

Samlet set vurderes det, at råstofgravning på arealet vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af de geologiske lag der årsagen til at området er udpeget som værdifuld geologisk område, geologiske bevaringsværdier og Nationalt Geologisk Interesseområde. Det vurderes også, at det ikke vil være muligt at afbøde den negative påvirkning.

Naturbeskyttelse

Det miljøvurderede areal omfatter primært dyrkede arealer. I nærområdet findes desuden flere beskyttede naturtyper, herunder flere søer, moser og engområder samt et § 3-beskyttet vandløb langs det miljøvurderede areals nordlige grænse.

Søer, vandløb og andre vandafhængige, beskyttede naturtyper vil ikke blive påvirket af ændringer i grundvandsstanden da der ikke råstofindvinding under grundvandsspejl eller indvinding af vand i forbindelse med råstofindvindingen, og indvinding af op til 0,7 m rødbrændende ler vil ikke medføre markante terrænændringer, der vil påvirke området.

Næsten hele det miljøvurderede areal er udpeget til potentiel økologisk forbindelse, der bidrager til, at dyr og planter kan sprede sig i landskabet. Udlægning af arealet til potentielt graveområde strider ikke mod disse udpegninger, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne fungere som spredningskorridor for dyr og planter og opretholde naturværdi.

Samlet vurderes det, at det miljøvurderede areal kan udlægges i råstofplanen uden væsentlig påvirkning af beskyttede naturtyper, økologiske forbindelser og spredningskorridorer.

Grundvand og overfladevand

Det miljøvurderede areal ligger ikke inden for områder med drikkevandsinteresser, nitrutfølsomt indvindingsområde og indsatsområde med hensyn til nitrat. Det miljøvurderede areal er beliggende over målsatte grundvandsforekomster.

Der vil kun ske indvinding over grundvandsspejl, og indvindingen vil ikke resultere i markante terrænændringer, der vil påvirke grundvands- og overfladestrømningen i området. Der fjernes ikke beskyttende lerlag og mulden lægges tilbage efter endt indvinding. Der vil ikke være behov for grundvandssænkning eller egentlig vandindvinding i forbindelse med indvindingen.

Det miljøvurderede areal omkranser en ejendom, hvor der er et kortlagt forurenede areal, der er kortlagt, fordi der er sket udlægning af knust asfalt. En lille del af det kortlagte område ligger inden for det miljøvurderede areal. Det vurderes, at råstofressourcen rødbrændende ler ikke er til stede på det kortlagte areal, og der ikke kan foretages råstofindvinding her. Det miljøvurderede areal uden for det kortlagte areal vurderes ikke at påvirke den kortlagte jordforurening ved råstofindvinding.

Det miljøvurderede areal ligger i et område med flere beskyttede vandhuller, moser og vandløb. Nærmeste målsatte vandløb er Hundstrup Å, ca. 340 meter syd for området. Råstofindvinding vil ikke medføre direkte udledninger til vandløb eller beskyttede naturområder. Risikoen for grundvandsforurening, der kan påvirke overfladevand, vurderes begrænset, og pesticider forventes ikke at udgøre et problem under og efter råstofindvindingen.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding ikke vil medføre påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser eller vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster eller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det vurderes også, at arealet kan udlægges som graveområde uden væsentlig negativ påvirkning af omkringliggende, søer og moser og uden af forringe tilstanden eller forhindre målopfyldelse i målsatte vandområder.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Kulturarv

Det miljøvurderede areal ligger i et kulturmiljø kaldet Stenskov Huse husmandskoloni, som er præget af spredt bebyggelse, lavtliggende jorder, småsøer og moseområder med historisk tørvegravning. Graveområdet er placeret i den vestlige del og kommer ikke til at påvirke tørvemosen Gammellung eller den karakteristiske bebyggelse langs Løgeskov direkte. Råstofindvindingen foregår i korte perioder og med gravning ned til 0,7 m under terrænoverfladen, hvilket gør en visuel påvirkning af kulturmiljøet uvæsentlig.

Desuden grænser det miljøvurderede areal op til beskyttede sten- og jorddiger, som har både historisk og naturmæssig betydning. Digerne beskyttes ved at der stilles krav om at holde indvindingsafstand og skrånings-anlæg til dem. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de

beskyttede diger hos Assens Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Samlet vurderes det, at graveområdet kan udlægges uden væsentlig negativ indvirkning på kulturmiljøet og de beskyttede diger.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal er beliggende tæt på landsbyen Stenskov Huse og i et område med spredt bebyggelse, herunder boliger i umiddelbar nærhed af arealet. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at råstofgravning inden for værdifuldt geologisk område, geologiske bevaringsværdier og Nationalt Geologisk Interesseområde, vil medføre en væsentlig negativ påvirkning.

Ved råstofindvinding og fjernelse af lerkappen ændres den geologiske formation så bakken ikke længere afspejler dens dannelseshistorie, hvorved der ved forskning, undervisning, turisme og ressourceundersøgelser.

Bakkerne ved Snarup er en sjælden landskabstype i Danmark og har derfor stor betydning for forskning og undervisning. Ved udpegningen af de National Geologiske Interesseområder er Lungemosebjerg er nævnt som en bakke, der ”under alle omstændigheder bør friholdes for råstofgravning”.

Det er desuden beskrevet, at indvinding af ler lægger op til en konflikt, da de landskabelige interesser går på total bevarelse for eftertiden af landskaber, som må anses for umistelige ”dokumenter” over de begivenheder, hvorunder landskaberne blev skabt.

Det vurderes, at påvirkningen vil være irreversibel og ikke kan afbødes gennem efterbehandling.

Regionsrådet vurderer, at de geologiske interesser overstiger råstofinteressen, hvorfor arealet ikke udlægges som graveområde.

Forslag til nye graveområder, der medtages i Råstofplan 5

Assens Kommune

I Assens Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

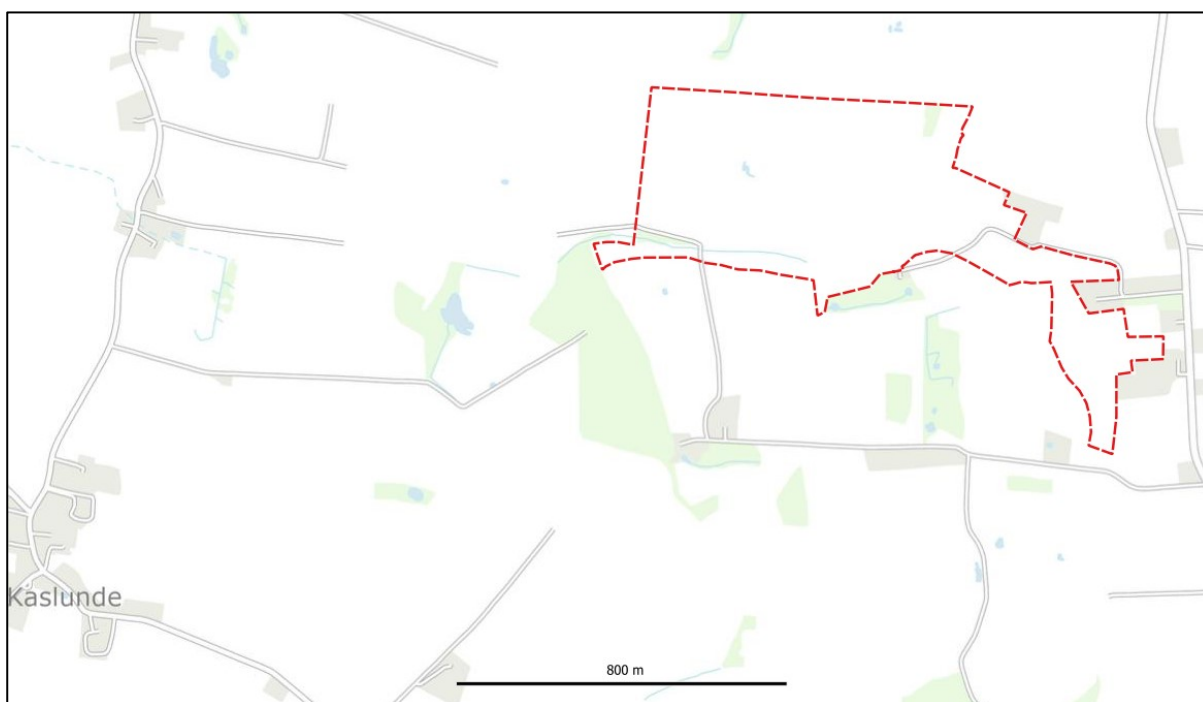
Områdenavn	Bemærkninger
Basselund	Udvidelse af graveområde for rødbrændende ler
Hesle	Nyt graveområde for rødbrændende ler
Vedtofte	Nyt graveområde for rødbrændende ler
Voeshbjerg	Udvidelse af graveområde for rødbrændende ler
Ørsbjerg	Nyt graveområde for rødbrændende ler

Basselund: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Assens kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Basselund i Assens Kommune som et graveområde for rødbrændende ler. Arealet er på 42 ha og ligger mellem stationsbyen Aarup og landsbyen Ørsted i den nordlige del af Assens Kommune. Arealet grænser op til det eksisterende graveområde Basselund. Det ønskede areal er derfor en udvidelse af et eksisterende graveområde

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for rødbrændende ler. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 44.

Figur 44. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret. Den samlede mængde rødbrændende ler er anslået til 330.000 m³ i en dybde fra under muldlaget til ca. 1,1 meter under terræn.

Rødbrændende ler indvindes ned til 1-2 meter under terræn. Leret bliver rødt under brænding, fordi kalken i leret er udvasket med regnvandet.

Rødbændende ler indvindes ved at skrabe muldjorden til side og fjerne de øverste par meter ler, hvorefter mulden lægges tilbage. Indvindingen sker typisk i etaper á 2-3 ha over et par uger til få måneder om sommeren og reetableres løbende til landbrugsmæssig drift. Når indvindingen er overstået, vil det ofte være vanskeligt at se, at den har fundet sted.

Påvirkningen af omgivelserne ved indvinding af rødbændende ler vil derfor typisk være mindre end ved indvinding af andre råstof typer

Miljøemner der kan blive påvirket

Landskab

Det miljøvurderede areal ligger indenfor udpegning for større sammenhængende landskab i Assens kommunes Kommuneplan 2025-2037. Udpegningen for større sammenhængende landskaber omfatter områder med særligt tydelige geologiske strukturer, kulturhistorisk fortælling eller naturpræget karakter, som gør landskaberne særligt karakteristiske og giver en særlig landskabsoplevelse. Inden for udpegningen skal beskyttelse og udvikling af landskabsværdier vægtes, herunder synlighed og oplevelse af landskabernes geologiske og kulturhistoriske træk, særlige naturværdi og værdi som rekreative landskaber.

Det miljøvurderede areal ligger også indenfor en udpegning af værdifuldt geologisk område i kommuneplanen og National Geologisk Interesseområde nr. 126 Vissenbjerg, Udpegningen tillægger landskabet en høj geologisk bevaringsværdi, da udpegningen varetager en national interesse. Kommuneplanen angiver, at ved råstofindvinding skal det vurderes, om geologiske profiler kan og bør bevares.

Det miljøvurderede areal ligger i et højtliggende terræn i et storbakket landbrugslandskab. Landskabet terræn er karakteriseret af den issøbakke (lerfladbakke), som størstedelen af det miljøvurderede areal ligger på og ved kanten af. Det er særligt issøbakken ved det miljøvurderede areal, de øvrige omkringliggende issøbakker i det storbakkede terræn og de visuelle relationer på tværs af landskabet, samt oplevelsen heraf, der ligger til grund for udpegningen af de landskabelige interesser i form af større sammenhængende landskab.

Udpegningen af større sammenhængende landskab knytter sig særligt til de geologiske strukturer og den kulturhistorisk fortælling. Disse er i nogen grad synlige ved det miljøvurderede areal. Udpegningen til større sammenhængende landskab inden for det miljøvurderede areal vurderes i mindre grad sårbart over for ændringer i landskabets terræn.

Med afsæt i landskabets karakter, den forventede råstofgravning og udpegede landskabsinteresser, vurderes en realisering af planen med udlægning af det miljøvurderede areal at medføre en *ikke-væsentlig påvirkning* af det større sammenhængende landskab. Det er begrundet i, at selvom landskabet er tillagt en høj landskabsværdi, vil råstofindvinding af rødbændende ler ned til 1,1 meter under nuværende terræn ikke medføre en fysisk og visuel påvirkning, der fjerner, begrænser eller forstyrrer oplevelsen af de bærende karaktertræk, herunder især landskabets klart strukturerede karakter, samt rumlige og visuelle karaktertræk i det skovdominerede hovedgårdslandskab.

Udpegning af værdifuldt geologisk område og Nationalt Geologisk Interesseområde, som i alt omfatter hele det miljøvurderede areal, vurderes at få en *ikke-væsentlig påvirkning* ved råstofindvinding af rødbrændende ler ned til 1,1 meter under nuværende terræn. Udpegningerne er i mindre grad sårbare over for en fysisk og visuel påvirkning, der fjerner, begrænser eller forstyrrer oplevelsen af de bærende karaktertræk, herunder landskabets terrænformer, geologiske jordlag samt rumlige og visuelle karaktertræk.

Efter endt råstofindvinding vurderes de landskabelige- og geologiske interesser *ikke-væsentligt påvirket*, da efterbehandling af råstofindvinding af rødbrændende ler ned til 1,1 meter under nuværende terræn ikke medføre en fysisk og visuel påvirkning.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal er beliggende i nærheden af smålandsbyer og spredt bebyggelse, herunder boliger i umiddelbar nærhed af arealet. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

§ 3-beskyttet natur

Inden for og omkring det miljøvurderede areal findes moseområder og mindre naturarealer, som helt eller delvist kan være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Råstofindvindingen vil kun foregå over grundvandsspejlet, og de forventede terrænændringer er begrænsede til lerlagets mægtighed. Det vurderes, at udlægningen ikke i sig selv vil medføre væsentlige ændringer i hydrologien, som kan påvirke nærliggende vandafhængige naturtyper.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af §3-beskyttet natur hos Assens Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand eller ska andre tiltag, så de ikke påvirkes.

Grundvand og overfladevand

Det miljøvurderede areal er beliggende over flere målsatte grundvandsforekomster og en lille del ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser.

Der vil kun ske indvinding over grundvandsspejl, og indvindingen vil ikke resultere i markante terrænændringer, der vil påvirke grundvands- og overfladestrømningen i området. Der vil ikke være behov for grundvandssænkning eller egentlig vandindvinding i forbindelse med indvindingen.

Der er et forurenede areal ca. 5 m øst for det miljøvurderede areal. Arealet er kortlagt, fordi der er sket udlægning af slagger, indbygget under en eksisterende drifts- og avlsbygning. Det miljøvurderede areal vurderes ikke at påvirke den kortlagte jordforurening.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding ikke vil medføre påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser eller vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre

forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster eller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det vurderes også, at arealet kan udlægges som graveområde uden væsentlig negativ påvirkning af omkringliggende, søer og moser og uden af forringe tilstanden eller forhindre målopfyldelse i målsatte vandområder.

Behovet for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er registeret beskyttede sten- og jorddiger både indenfor- og langs det miljøvurderede areal. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Assens Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Teknisk infrastruktur – Baltic Pipe

Ca. 100 meter syd for det miljøvurderede areal ligger gasledningen Baltic Pipe. Omkring ledningen er fastlagt en observationszone, defineret som en 2 × 200 meter zone på hver side af ledningen. Ved en eventuel råstoftilladelse skal der redegøres for, hvordan sikkerhedszonen overholdes, og hvordan indvinding og transport indrettes, så der ikke opstår risiko for påvirkning af gasledningen. Projektet skal forelægges Energinet, og der kan fastsættes særlige vilkår vedrørende graveafstande, køreveje, vibrationer og andre forhold, der kan have betydning for anlæggets sikkerhed.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 330.000 m³ rødbrændende ler til teglfremstilling.

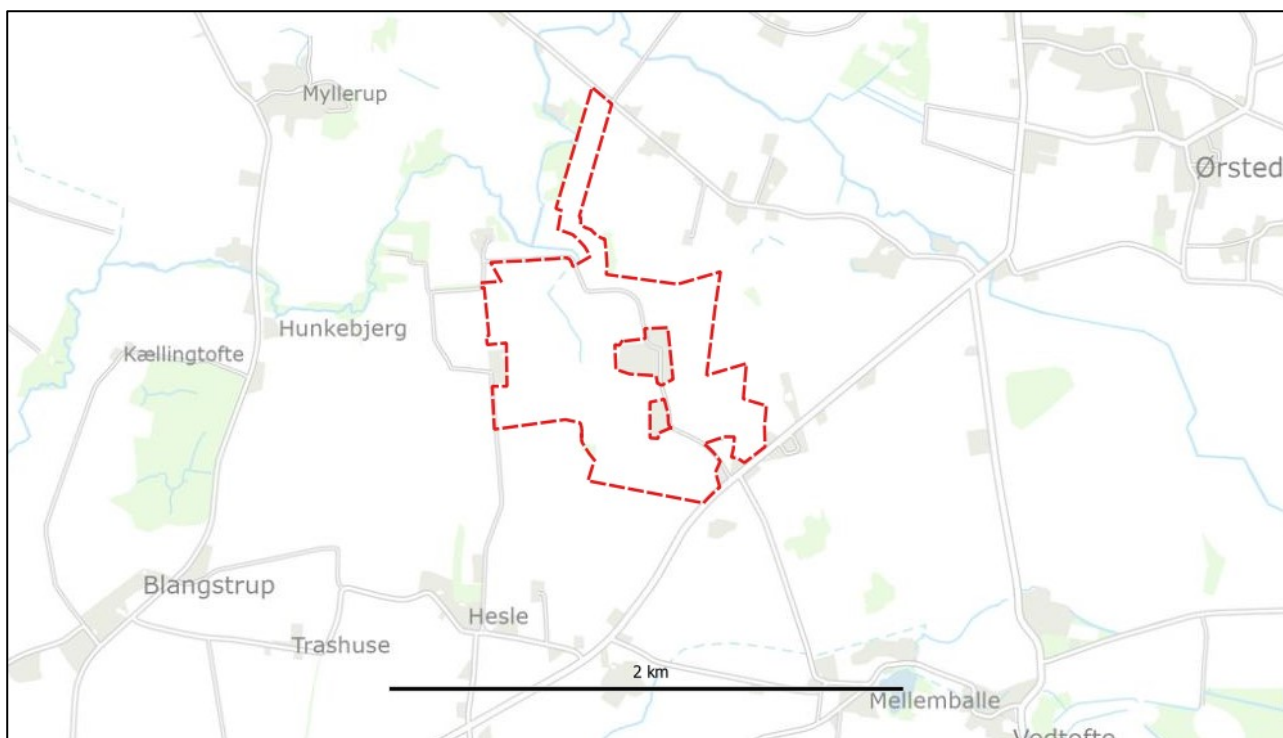
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Hesle: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Assens Kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Hesle i Assens Kommune som et graveområde for rødbrændende ler. Arealet er på 71 ha og ligger mellem landsbyerne Ørsted og Hesle i den nordlige del af Assens Kommune. En mindre del af arealet er i Råstofplan 2020 udlagt som interesseområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for rødbrændende ler. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 45.

Figur 45. Regionsrådet forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret. Den samlede mængde rødbrændende ler er anslået til 600.000 m³ i en dybde fra under muldlaget til ca. 1,1 m under terræn.

Rødbrændende ler indvindes ned til 1-2 meter under terræn. Leret bliver rødt under brænding, fordi kalken i leret er udvasket med regnvandet.

Rødbændende ler indvindes ved at skrabe muldjorden til side og fjerne de øverste par meter ler, hvorefter mulden lægges tilbage. Indvindingen sker typisk i etaper á 2-3 ha over et par uger til få måneder om sommeren og reetableres løbende til landbrugsmæssig drift. Når indvindingen er overstået, vil det ofte være vanskeligt at se, at den har fundet sted.

Påvirkningen af omgivelserne ved indvinding af rødbændende ler vil derfor typisk være mindre end ved indvinding af andre råstof typer.

Miljøemner der kan blive påvirket

Landskab

Det miljøvurderede areal ligger indenfor udpegning for større sammenhængende landskab i Assens kommunes Kommuneplan 2025-2037. Udpegningen for større sammenhængende landskaber omfatter områder med særligt tydelige geologiske strukturer, kulturhistorisk fortælling eller naturpræget karakter, som gør landskaberne særligt karakteristiske og giver en særlig landskabsoplevelse. Inden for udpegningen skal beskyttelse og udvikling af landskabsværdier vægtes, herunder synlighed og oplevelse af landskabernes geologiske og kulturhistoriske træk, særlige naturværdi og værdi som rekreative landskaber.

Det miljøvurderede areal ligger også indenfor en udpegning af værdifuldt geologisk område i kommuneplanen og National Geologisk Interesseområde nr. 126 Vissenbjerg, Udpegningen tillægger landskabet en høj geologisk bevaringsværdi, da udpegningen varetager en national interesse. Kommuneplanen angiver, at ved råstofindvinding skal det vurderes, om geologiske profiler kan og bør bevares.

Udpegningen af større sammenhængende landskab knytter sig særligt til de geologiske strukturer og den kulturhistorisk fortælling. Disse er i nogen grad synlige ved det miljøvurderede areal. Udpegningen til større sammenhængende landskab inden for det miljøvurderede areal vurderes i mindre grad sårbart over for ændringer i landskabets terræn.

Med afsæt i landskabets karakter, den forventede råstofgravning og udpegede landskabsinteresser, vurderes en realisering af planen med udlægning af det miljøvurderede areal at medføre en ikke-væsentlig påvirkning af det større sammenhængende landskab. Det er begrundet i, at selvom landskabet er tillagt en høj landskabsværdi, vil råstofindvinding af rødbændende ler ned til 1,1 meter under nuværende terræn ikke medføre en fysisk og visuel påvirkning, der fjerner, begrænser eller forstyrrer oplevelsen af de bærende karaktertræk, herunder især landskabets klart strukturerede karakter, samt rumlige og visuelle karaktertræk i det skovdominerede hovedgårdslandskab.

Udpegning af værdifuldt geologisk område, geologiske bevaringsværdier og Nationalt Geologisk Interesseområde, som i alt omfatter hele det miljøvurderede areal, vurderes at få en ikke-væsentlig påvirkning ved råstofindvinding af rødbændende ler ned til 1,1 meter under nuværende terræn. Udpegningerne er i mindre grad sårbare over for en fysisk og visuel påvirkning, der fjerner, begrænser eller forstyrrer oplevelsen af de bærende karaktertræk, herunder landskabets terrænformer, geologiske jordlag samt rumlige og visuelle karaktertræk.

Efter endt råstofindvinding vurderes de landskabelige- og geologiske interesser ikke-væsentligt påvirket, da efterbehandling af råstofindvinding af rødbrændende ler ned til 1,1 meter under nuværende terræn ikke medføre en fysisk og visuel påvirkning. Ved efterbehandling lægges mulden tilbage, hvorfor terrænsænkning vil være mindre.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal er beliggende i nærheden af smålandsbyer og spredt bebyggelse, herunder boliger i umiddelbar nærhed af arealet. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

§ 3-beskyttet natur, naturbeskyttelsesinteresser og økologiske forbindelser

Inden for området findes enkelte naturarealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, herunder flere moser, en sø og to vandløb. I nærområdet findes desuden flere områder med beskyttet natur, bl.a. Pugemølle Å.

Søer og andre vandafhængige, beskyttede naturtyper vil ikke blive påvirket af ændringer i grundvandsstanden da der ikke sker råstofindvinding under grundvandsspejl eller indvinding af vand i forbindelse med råstofindvindingen, og indvinding af ca. 1,1 m rødbrændende ler vil ikke medføre markante terræændringer, der vil påvirke området.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af §3-beskyttet natur hos Assens Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand eller ske andre tiltag, så de ikke påvirkes.

I og nær det miljøvurderede areal findes både områder udpeget som naturbeskyttelsesinteresser, potentiel naturbeskyttelsesinteresse og økologisk forbindelse. Økologiske forbindelser bidrager til, at dyr og planter kan sprede sig i landskabet og naturbeskyttelsesinteresser er områder med høj naturværdi. Udlægning af arealet til graveområde strider ikke mod disse udpegninger, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne fungere som spredningskorridor for dyr og planter og opretholde naturværdi.

Grundvand, drikkevand og overfladevand

Hovedparten af det miljøvurderede ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser, men ikke inden for indvindingsopland til almen vandforsyning, nitratfølsomt indvindingsområde eller indsatsområde i forhold til nitrat. Det miljøvurderede areal er desuden beliggende over målsatte grundvandsforekomster.

Der vil kun ske indvinding over grundvandsspejl, og indvindingen vil ikke resultere i markante terræændringer, der vil påvirke grundvands- og overfladestrømningen i området. Der vil ikke være behov for grundvandsænkning eller egentlig vandindvinding i forbindelse med indvindingen.

Det miljøvurderede areal ligger i et område med flere beskyttede vandhuller, moser og målsatte vandløb, hvoraf et målsat vandløb løber igennem det miljøvurderede areal. Råstofindvinding vil ikke medføre direkte udledninger til vandløb eller beskyttede naturområder. Risikoen for grundvandsforurening, der kan påvirke overfladevand, vurderes begrænset, og pesticider forventes ikke at udgøre et problem under og efter råstofindvindingen.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding ikke vil medføre påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser eller vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster eller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det vurderes også, at arealet kan udlægges som graveområde uden væsentlig negativ påvirkning af omkringliggende, søer og moser og uden af forringe tilstanden eller forhindre målopfyldelse i målsatte vandområder.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er registeret beskyttede sten- og jorddiger både indenfor- og langs det miljøvurderede areal. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Assens Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 600.000 m³ rødbrændende ler til teglfremstilling.

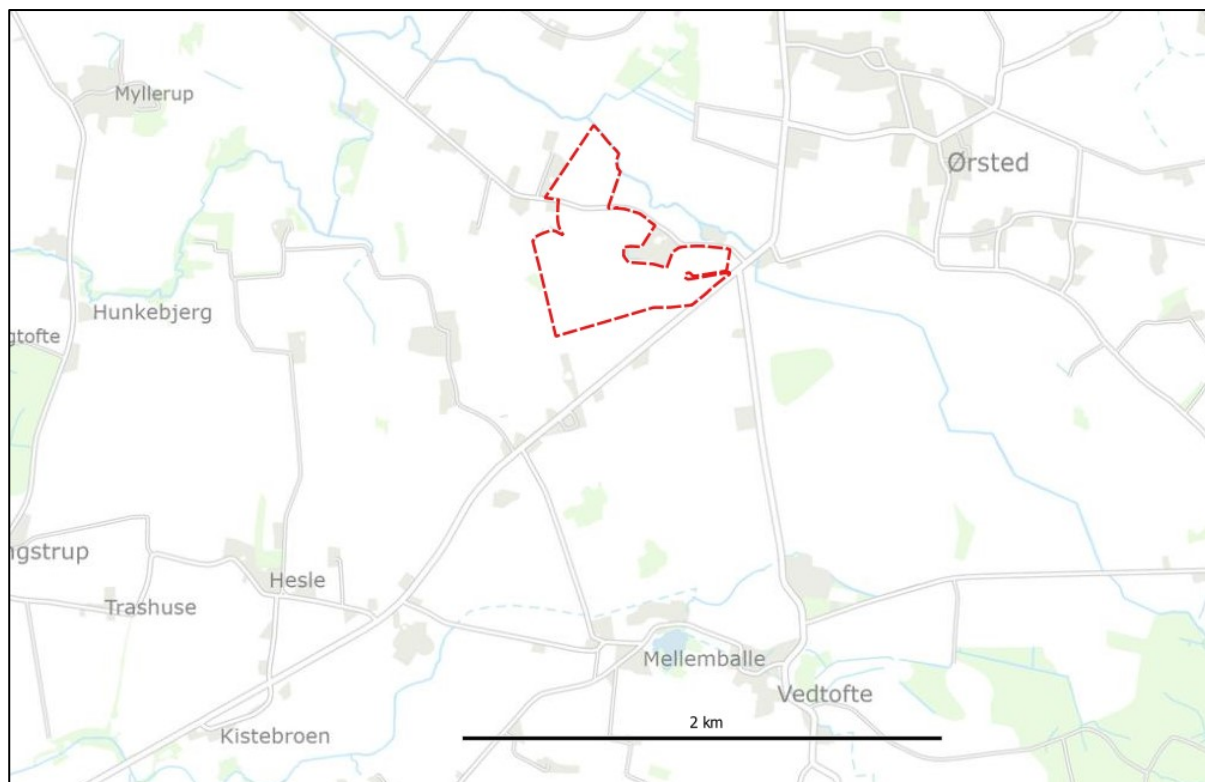
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Vedtofte: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Assens Kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Hesle i Assens Kommune som et graveområde for rødbrændende ler. Arealet er på 32 ha og ligger mellem landsbyerne Ørsted og Hesle i den nordlige del af Assens Kommune.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for rødbrændende ler. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 46.

Figur 46. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret. Den samlede mængde rødbrændende ler er anslået til 235.000 m³ i en dybde fra under muldlaget til ca. 1,5 m under terræn.

Rødbrændende ler indvindes ned til 1-2 meter under terræn. Leret bliver rødt under brænding, fordi kalken i leret er udvasket med regnvandet.

Rødbændende ler indvindes ved at skrabe muldjorden til side og fjerne de øverste par meter ler, hvorefter mulden lægges tilbage. Indvindingen sker typisk i etaper á 2-3 ha over et par uger til få måneder om sommeren og reetableres løbende til landbrugsmæssig drift. Når indvindingen er overstået, vil det ofte være vanskeligt at se, at den har fundet sted.

Påvirkningen af omgivelserne ved indvinding af rødbændende ler vil derfor typisk være mindre end ved indvinding af andre råstof typer.

Miljøemner der kan blive påvirket

Landskab

Det potentielle graveområde ligger i udpræget dødislandskab delvist på en issøbakke. Terrænet fremstår som et bakket landbrugslandskab med fladbakker, issøbakker og større, fremtrædende bakkepartier. Landskabet fremstår i middel skala med en sammensat karakter, der både afspejles i mark- og bebyggelsesstrukturen. Arealanvendelsen domineres af landbrug, mens lavbundsområder typisk fremstår som afgræssede enge og små bevoksninger ligger ved lavninger og stejlt terræn. Området er udpeget som større sammenhængende landskab, værdifuld geologisk område og National Geologisk Interesseområde.

Det miljøvurderede areal ligger indenfor udpegning for større sammenhængende landskab i Assens kommunes Kommuneplan 2025-2037. Udpegningen for større sammenhængende landskaber omfatter områder med særligt tydelige geologiske strukturer, kulturhistorisk fortælling eller naturpræget karakter, som gør landskaberne særligt karakteristiske og giver en særlig landskabsoplevelse. Inden for udpegningen skal beskyttelse og udvikling af landskabsværdier vægtes, herunder synlighed og oplevelse af landskabernes geologiske og kulturhistoriske træk, særlige naturværdi og værdi som rekreative landskaber.

Det miljøvurderede areal ligger også indenfor en udpegning af værdifuldt geologisk område i kommuneplanen og National Geologisk Interesseområde nr. 126 Vissenbjerg, Udpegningen tillægger landskabet en høj geologisk bevaringsværdi, da udpegningen varetager en national interesse. Kommuneplanen angiver, at ved råstofindvinding skal det vurderes, om geologiske profiler kan og bør bevares.

Udpegningen af større sammenhængende landskab knytter sig særligt til de geologiske strukturer og den kulturhistorisk fortælling. Disse er i nogen grad synlige ved det miljøvurderede areal. Udpegningen til større sammenhængende landskab inden for det miljøvurderede areal vurderes i mindre grad sårbart over for ændringer i landskabets terræn.

Med afsæt i landskabets karakter, den forventede råstofgravning og udpegede landskabsinteresser, vurderes en realisering af planen med udlægning af det potentielle graveområde at medføre en *ikke-væsentlig påvirkning* af det større, sammenhængende landskab. Det er begrundet i, at selvom landskabet er tillagt en høj landskabsværdi, vil råstofindvinding af rødbændende ler ned til 1,2 meter under nuværende terræn ikke medføre en fysisk og visuel påvirkning, der fjerner, begrænser eller forstyrrer oplevelsen af de bærende karaktertræk, herunder især landskabets klart strukturerede karakter, samt rumlige og visuelle karaktertræk i det skovdominerede hovedgårdslandskab.

Udpegning af værdifuld geologisk område, geologiske bevaringsværdier og Nationalt Geologisk Interesseområde, som i alt omfatter hele det potentielle graveområde, vurderes at få en *ikke-væsentlig påvirkning* ved råstofindvinding af rødbrændende ler ned til 1,2 meter under nuværende terræn. Udpegningerne er i mindre grad sårbare over for en fysisk og visuel påvirkning, der fjerner, begrænser eller forstyrrer oplevelsen af de bærende karaktertræk, herunder landskabets terrænformer, geologiske jordlag samt rumlige og visuelle karaktertræk.

Efter endt råstofindvinding vurderes de landskabelige- og geologiske interesser *ikke-væsentligt påvirket*, da efterbehandling af råstofindvinding af rødbrændende ler ned til 1,5 meter under nuværende terræn ikke medføre en fysisk og visuel påvirkning. Ved efterbehandling lægges mulden tilbage, hvorfor terrænsænkning vil være mindre.

Størstedelen af området er indenfor skovbyggelinje. Den nordligste del er skovbyggelinje og åbeskyttelseslinje. Der kan foretages råstofindvinding indenfor en skovbyggelinje. Indenfor åbeskyttelseslinjen kan der ikke foretages råstofindvinding, medmindre der gives dispensation. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand, så arealet ikke påvirkes.

Naturbeskyttelse – Beskyttede naturtyper, naturområder og økologiske forbindelser

Det potentielle graveområde omfatter primært dyrkede arealer, men rummer også en del af en beskyttet mose. I nærområdet findes desuden flere beskyttede søer, moser, enge og et vandløb.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af §3-beskyttet natur hos Assens Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand eller ske andre tiltag, så de ikke påvirkes.

Søer, vandløb og andre vandafhængige, beskyttede naturtyper vil ikke blive påvirket af ændringer i grundvandsstanden da der ikke sker råstofindvinding under grundvandsspejl eller indvinding af vand i forbindelse med råstofindvindingen, og indvinding af 1,2 m rødbrændende ler vil ikke medføre markante terræændringer, der vil påvirke området.

Området omkring vandløbet nord for det potentielle graveområde er udpeget som naturbeskyttelsesinteresse. Udlægning af arealet til potentielt graveområde strider ikke mod denne udpegning, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne opretholde naturværdi.

Grundvand, drikkevand og overfladevand

Hovedparten af det miljøvurderede ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser, men ikke inden for indvindingsopland til almen vandforsyning, nitratfølsomt indvindingsområde eller indsatsområde i forhold til nitrat. Det miljøvurderede areal er desuden beliggende over målsatte grundvandsforekomster.

Der vil kun ske indvinding over grundvandsspejl, og indvindingen vil ikke resultere i markante terræændringer, der vil påvirke grundvands- og overfladestrømningen i området. Der vil ikke være behov for grundvandssænkning eller egentlig vandindvinding i forbindelse med indvindingen.

Det miljøvurderede areal ligger i et område med flere beskyttede vandhuller, moser og målsatte vandløb, hvoraf et målsat vandløb løber langs det nordøstlige hjørne det miljøvurderede areal. Råstofindvinding vil ikke medføre direkte udledninger til vandløb eller beskyttede naturområder. Risikoen for grundvandsforurening, der kan påvirke overfladevand, vurderes begrænset, og pesticider forventes ikke at udgøre et problem under og efter råstofindvindingen.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding ikke vil medføre påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser eller vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster eller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det vurderes også, at arealet kan udlægges som graveområde uden væsentlig negativ påvirkning af omkringsliggende, søer og moser og uden af forringe tilstanden eller forhindre målopfyldelse i målsatte vandområder.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er registeret beskyttede sten- og jorddiger langs det miljøvurderede areal. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Assens Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal er beliggende i nærheden af smålandsbyer og spredt bebyggelse, herunder boliger i umiddelbar nærhed af arealet. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 235.000 m³ rødbrændende ler til teglfremstilling.

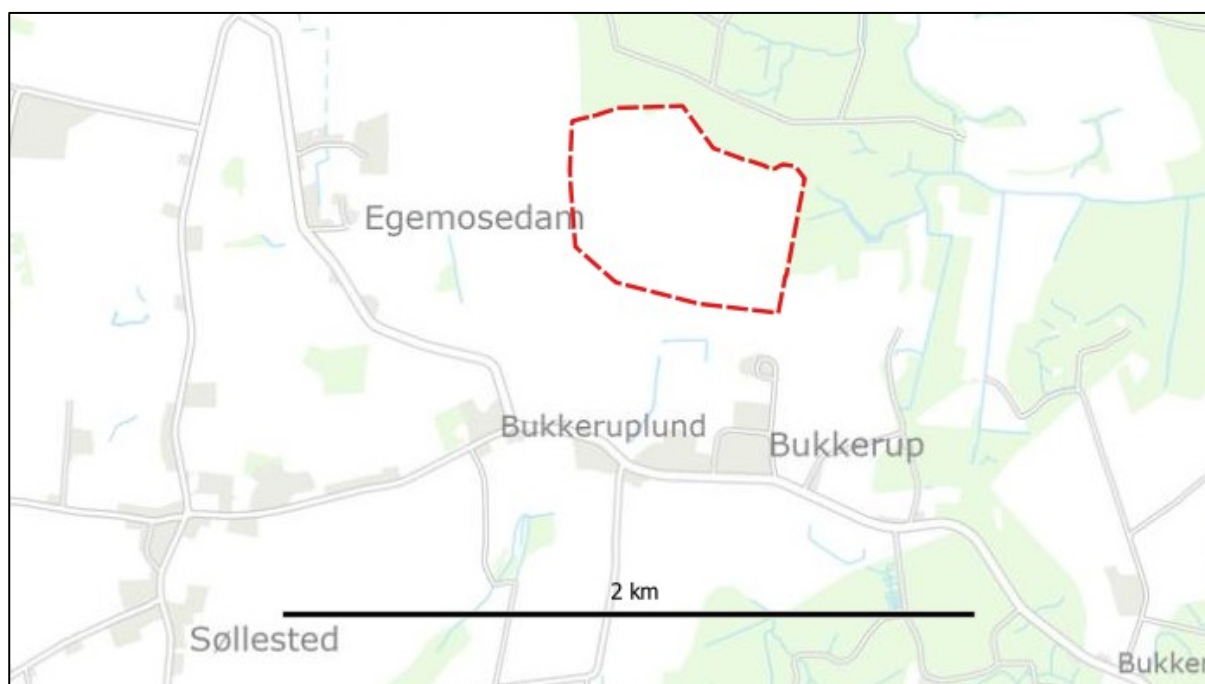
Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Voebjerg: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Assens Kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Voebjerg i Assens Kommune som et graveområde for rødbrændende ler. Arealet er på 30 ha og ligger ved Voebjerg Skov. Arealet grænser op til et eksisterende graveområde for ler og overlapper delvist med et interesseområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for rødbrændende ler. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 47.

Figur 47. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret. Den samlede mængde rødbrændende ler er anslået til 230.000 m³ i en dybde fra under muldlaget til ca. 1 m under terræn.

Rødbrændende ler indvindes ned til 1-2 meter under terræn. Leret bliver rødt under brænding, fordi kalken i leret er udvasket med regnvandet.

Rødbrændende ler indvindes ved at skrabe muldjorden til side og fjerne de øverste par meter ler, hvorefter mulden lægges tilbage. Indvindingen sker typisk i etaper á 2-3 ha over et par uger til få

måneder om sommeren og reetableres løbende til landbrugsmæssig drift. Når indvindingen er overstået, vil det ofte være vanskeligt at se, at den har fundet sted.

Påvirkningen af omgivelserne ved indvinding af rødbrændende ler vil derfor typisk være mindre end ved indvinding af andre råstoftyper.

Miljøemner der kan blive påvirket

Landskab

Det miljøvurderede areal ligger ved Voesbjerg Skov, umiddelbart øst for landsbyerne Vedtofte og Søllested, i den centrale del af Assens Kommune.

Det miljøvurderede areal er udpeget som bevaringsværdigt landskab og udpeget som større sammenhængende landskab, i Assens kommunes Kommuneplan 2025-2037. Udpegningen for større sammenhængende landskaber omfatter områder med særligt tydelige geologiske strukturer, kulturhistorisk fortælling eller naturpræget karakter, som gør landskaberne særligt karakteristiske og giver en særlig landskabsoplevelse. Inden for udpegningen skal beskyttelse og udvikling af landskabsværdier vægtes, herunder synlighed og oplevelse af landskabernes geologiske og kulturhistoriske træk, særlige naturværdi og værdi som rekreative landskaber.

Det potentielle graveområde ligger i den sydligste del af en udpegning af værdifuldt geologisk område i kommuneplanen og National Geologisk Interesseområde nr. 126 Vissenbjerg. Udpegningen tillægger landskabet en høj geologisk bevaringsværdi, da udpegningen varetager en national interesse.

Det miljøvurderede areal, som er omfattet af udpegning til bevaringsværdigt landskab, ligger på ydersiden af skovene, som indrammer det særligt karakteristiske hovedgårdslandskab, og indgår derfor ikke kernefortælling herom. Arealet er her mindre sårbart end den øvrige del af det bevaringsværdige landskab mod nord og øst.

Udpegningen af større sammenhængende landskab knytter sig særligt til de geologiske strukturer og den kulturhistorisk fortælling. Disse er i nogen grad synlige ved det potentielle graveområde. Udpegningen til større, sammenhængende landskab inden for det potentielle graveområde vurderes i mindre grad sårbart over for ændringer i landskabets terræn.

Med afsæt i landskabets karakter, den forventede råstofgravning og udpegede landskabsinteresser, vurderes en realisering af planen med udlægning af det potentielle graveområde at medføre en *ikke-væsentlig påvirkning* af det bevaringsværdige landskab og større sammenhængende landskab. Det er begrundet i, at selvom landskabet er tillagt en høj landskabsværdi, vil råstofindvinding af rødbrændende ler ned til 1 meter under nuværende terræn ikke medføre en fysisk og visuel påvirkning, der fjerner, begrænser eller forstyrrer oplevelsen af de bærende karaktertræk, herunder især landskabets klart strukturerede karakter, samt rumlige og visuelle karaktertræk i det skovdominerede hovedgårdslandskab.

Udpegning af værdifuldt geologisk område og Nationalt Geologisk Interesseområde, som omfatter hele det potentielle graveområde, vurderes at få en *ikke-væsentlig påvirkning* ved råstofindvinding af rødbrændende ler ned til 1 meter under nuværende terræn. Udpegningerne er i mindre grad sårbare

over for en fysisk og visuel påvirkning, der fjerner, begrænser eller forstyrrer oplevelsen af de bærende karaktertræk, herunder landskabets terrænformer, geologiske jordlag samt rumlige og visuelle karaktertræk.

Efter endt råstofindvinding vurderes de landskabelige- og geologiske interesser *ikke-væsentligt påvirket*, da efterbehandling af råstofindvinding af rødbrændende ler ned til 1 meter under nuværende terræn ikke medføre en fysisk og visuel påvirkning. Ved efterbehandling lægges mulden tilbage, hvorfor terrænsænkning vil være mindre.

Størstedelen af det potentielle graveområde er omfattet af skovbyggelinje fra Voesbjerg Skov. Det er ikke i strid med naturbeskyttelseslovens § 17 at etablere råstofgravning indenfor en skovbyggelinje. Desuden vurderes det med afsæt i landskabets karakter og udpegede landskabsinteresser, at råstofaktiviteter indenfor skovbyggelinjen at medføre en *ikke-væsentlig påvirkning*.

Naturbeskyttelse

Det potentielle graveområde omfatter primært dyrkede arealer. Inden for området findes en sø, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. I nærområdet findes desuden flere beskyttede søer, moser, enge og vandløb.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af §3-beskyttet natur hos Assens Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand eller ske andre tiltag, så de ikke påvirkes.

Søer, vandløb og andre vandafhængige, beskyttede naturtyper vil ikke blive påvirket af ændringer i grundvandsstanden da der ikke råstofindvinding under grundvandsspejl eller indvinding af vand i forbindelse med råstofindvindingen, og indvinding af 1 m rødbrændende ler vil ikke medføre markante terrænændringer, der vil påvirke området.

Grundvand, drikkevand og overfladevand

Hovedparten af det miljøvurderede ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser, men ikke inden for indvindingsopland til almen vandforsyning, nitratfølsomt indvindingsområde eller indsatsområde i forhold til nitrat. Det miljøvurderede areal er desuden beliggende over målsatte grundvandsforekomster.

Der vil kun ske indvinding over grundvandsspejl, og indvindingen vil ikke resultere i markante terrænændringer, der vil påvirke grundvands- og overfladestrømningen i området. Der vil ikke være behov for grundvandssænkning eller egentlig vandindvinding i forbindelse med indvindingen.

Arealet omkranser en ejendom, hvor der er et V2-kortlagt forurenede areal, der er kortlagt, fordi der er sket udlægning af knust asfalt. En lille del af det V2-kortlagte område ligger inden for det miljøvurderede areal. Det antages, at råstofressourcen rødbrændende ler ikke til stede på det V2-kortlagte areal, og der ikke kan foretages råstofindvinding her. Det potentielle graveområde uden for det V2-kortlagte areal vurderes ikke at påvirke den kortlagte jordforurening.

Det miljøvurderede areal ligger i et område med flere beskyttede vandhuller, moser og målsatte vandløb. Råstofindvinding vil ikke medføre direkte udledninger til vandløb eller beskyttede naturområder. Risikoen for grundvandsforurening, der kan påvirke overfladevand, vurderes begrænset, og pesticider forventes ikke at udgøre et problem under og efter råstofindvindingen.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding ikke vil medføre påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser eller vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster eller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det vurderes også, at arealet kan udlægges som graveområde uden væsentlig negativ påvirkning af omkringliggende, søer og moser og uden af forringe tilstanden eller forhindre målopfyldelse i målsatte vandområder.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er registreret beskyttede sten- og jorddiger både indenfor- og langs det miljøvurderede areal. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Assens Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal er beliggende i nærheden af landsbyen Bukkerup og der er spredt bebyggelse, herunder boliger i umiddelbar nærhed af arealet. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 230.000 m³ rødbrændende ler til teglfremstilling.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Ørsbjerg: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Assens Kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Hesle i Assens Kommune som et graveområde for rødbrændende ler. Arealet er på ca. 64 ha og ligger mellem landsbyerne Ørsbjerg og Skydebjerg i den nordlige del af Assens Kommune. En stor del af arealet er i Råstofplan 2020 udlagt som interesseområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for rødbrændende ler. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 48.

Figur 48. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenteret. Den samlede mængde rødbrændende ler er anslået til 640.000 m³. Tykkelsen på lerlaget varierer fra 0,25-2 meter og findes i

en dybde fra under muldlaget til ca. 2 m under terræn. Den gennemsnitlige tykkelse er til 1,2 meter under terræn.

Rødbændende ler indvindes ned til 1-2 meter under terræn. Leret bliver rødt under brænding, fordi kalken i leret er udvasket med regnvandet.

Rødbændende ler indvindes ved at skrabe muldjorden til side og fjerne de øverste par meter ler, hvorefter mulden lægges tilbage. Indvindingen sker typisk i etaper á 2-3 ha over et par uger til få måneder om sommeren og reetableres løbende til landbrugsmæssig drift. Når indvindingen er overstået, vil det ofte være vanskeligt at se, at den har fundet sted.

Påvirkningen af omgivelserne ved indvinding af rødbændende ler vil derfor typisk være mindre end ved indvinding af andre råstof typer.

Miljøemner der kan blive påvirket

Landskab

Det ligger i et højtliggende terræn i overgangen mellem et storbakket landbrugslandskab og Brænde Ådal. Landskabet er præget af et meget kuperet terræn, mellemstore marker, sporadisk bevoksning, dog tæt og sammenhængende læhegn, samt en bebyggelsesstruktur kendetegnet ved en variation af mindre landsbyer mod syd og stationsbyen Aarup mod nordøst. Landskabet har en høj oplevelsesværdi med flere særlige udsigtspunkter, hvilket gør det sårbart over for visuelle og fysiske ændringer.

Mod nordvest er en mindre del af det miljøvurderede areal er udpeget som bevaringsværdigt landskab og hele det miljøvurderede areal er udpeget som større sammenhængende landskab, i Assens kommunes Kommuneplan 2025-2037. Udpegningen for større sammenhængende landskaber omfatter områder med særligt tydelige geologiske strukturer, kulturhistorisk fortælling eller naturpræget karakter, som gør landskaberne særligt karakteristiske og giver en særlig landskabsoplevelse. Inden for udpegningen skal beskyttelse og udvikling af landskabsværdier vægtes, herunder synlighed og oplevelse af landskabernes geologiske og kulturhistoriske træk, særlige naturværdi og værdi som rekreative landskaber.

Det miljøvurderede areal ligger også indenfor en udpegning af værdifuldt geologisk område i kommuneplanen og National Geologisk Interesseområde nr. 126 Vissenbjerg, Udpegningen tillægger landskabet en høj geologisk bevaringsværdi, da udpegningen varetager en national interesse. Kommuneplanen angiver, at ved råstofindvinding skal det vurderes, om geologiske profiler kan og bør bevares.

Det er særligt dallandskabets geologiske strukturer omkring Brænde Å og oplevelsen heraf, der ligger til grund for udpegning til bevaringsværdigt landskab (. Det er tilsvarende på grund af de geologiske strukturer og de visuelle relationer på tværs af landskab, samt oplevelsen heraf, der ligger til grund for udpegning til større sammenhængende landskab, som omfatter hele det miljøvurderede areal.

Inden for den del af det miljøvurderede areal, som er udpeget som bevaringsværdigt landskab, er landskabet især kendetegnet ved et terrasseret terræn, der generelt falder mod Brænde Å mod nord.

Landskabet har her en overvejende lukket karakter, hvor relationen til det omgivende landskab skiftevis begrænses af terræn og bevoksningen.

Med afsæt i landskabets karakter, den forventede råstofgravning og udpegede landskabsinteresser, vurderes en realisering af planen med udlægning af det miljøvurderede areal at medføre en *ikke-væsentlig påvirkning* af det bevaringsværdige landskab og større sammenhængende landskab. Det er begrundet i, at selvom landskabet er tillagt en høj landskabsværdi, vil råstofindvinding af rødbrændende ler ned til maksimalt 2 meter under nuværende terræn ikke medføre en fysisk og visuel påvirkning, der fjerner, begrænser eller forstyrrer oplevelsen af de bærende karaktertræk, herunder især landskabets klart strukturerede karakter, samt rumlige og visuelle karaktertræk i det skovdominerede hovedgårdslandskab.

Udpegning af værdifuldt geologisk område, geologiske bevaringsværdier og Nationalt Geologisk Interesseområde, som i alt omfatter hele det miljøvurderede areal, vurderes at få en *ikke-væsentlig påvirkning* ved råstofindvinding af rødbrændende ler ned til maksimalt 2 meter under nuværende terræn. Udpegningerne er i mindre grad sårbare over for en fysisk og visuel påvirkning, der fjerner, begrænser eller forstyrrer oplevelsen af de bærende karaktertræk, herunder landskabets terrænformer, geologiske jordlag samt rumlige og visuelle karaktertræk.

Efter endt råstofindvinding vurderes de landskabelige- og geologiske interesser *ikke-væsentligt påvirket*, da efterbehandling af råstofindvinding af rødbrændende ler ned til maksimalt 2 meter under nuværende terræn ikke medføre en fysisk og visuel påvirkning. Ved efterbehandling lægges mulden tilbage, hvorfor terrænsænkning vil være mindre.

Den nordlige del af arealet er beliggende inden for åbeskyttelseslinjen omkring Brænde Å. En mindre del af udpegningen til bevaringsværdigt landskab inden for det miljøvurderede areal er også omfattet af åbeskyttelseslinjen fra Brænde Å.

Indenfor åbeskyttelseslinjen kan der ikke foretages råstofindvinding, medmindre der gives dispensation. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand, så arealet ikke påvirkes.

Naturbeskyttelse

Det miljøvurderede areal omfatter primært dyrkede arealer. Inden for området findes en sø, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. I nærområdet findes desuden flere beskyttede naturtyper, herunder to beskyttede vandløb.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af §3-beskyttet natur hos Assens Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand eller ske andre tiltag, så de ikke påvirkes.

Små dele af det miljøvurderede areal langs de to beskyttede vandløb er udpeget som naturbeskyttelsesområder. Udlægning af arealet til potentielt graveområde strider ikke mod disse udpegninger, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne opretholde naturværdien.

Grundvand, drikkevand og overfladevand

Det miljøvurderede areal ligger ikke inden for områder med drikkevandsinteresser, nitrutfølsomt indvindingsområde og indsatsområde med hensyn til nitrat. Det miljøvurderede areal er desuden beliggende over målsatte grundvandsforekomster.

Der vil kun ske indvinding over grundvandsspejl, og indvindingen vil ikke resultere i markante terrænændringer, der vil påvirke grundvands- og overfladestrømningen i området. Der fjernes ikke beskyttende lerlag og mulden lægges tilbage efter endt indvinding. Der vil ikke være behov for grundvandssænkning eller egentlig vandindvinding i forbindelse med indvindingen.

Det miljøvurderede areal omkranser en ejendom, hvor der er et V2-kortlagt forurenede areal, der er kortlagt, fordi der er sket udlægning af knust asfalt. En lille del af det V2-kortlagte område ligger inden for det miljøvurderede areal. Det antages, at råstofressourcen rødbrændende ler ikke til stede på det V2-kortlagte areal, og der ikke kan foretages råstofindvinding her. Det miljøvurderede areal uden for det V2-kortlagte areal vurderes ikke at påvirke den kortlagte jordforurening.

Der er flere søer og moser i det miljøvurderede areal og der ligger målsatte vandløb tæt på. Nogle vandløb er muligvis afhængige af vand fra opstrømmende grundvand.

Råstofindvinding vil ikke medføre direkte udledninger til vandløb eller beskyttede naturområder. Risikoen for grundvandsforurening, der kan påvirke overfladevand, vurderes begrænset, og pesticider forventes ikke at udgøre et problem under og efter råstofindvindingen. Samlet vurderes det muligt at udlægge graveområdet uden væsentlig negativ påvirkning af omkringliggende, søer og moser og uden af forringe tilstanden eller forhindre målopfyldelse i målsatte vandområder.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevante forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er registreret beskyttede sten- og jorddiger både indenfor- og langs det miljøvurderede areal. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Assens Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal er beliggende i nærheden af smålandsbyer og spredt bebyggelse, herunder boliger i umiddelbar nærhed af arealet. Der er ca. 650 meter til stationsbyen Årup I nærheden findes et rekreativt område med skov og stier. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 640.000 m³ rødbrændende ler til teglfremstilling.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Svendborg Kommune

I Svendborg Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

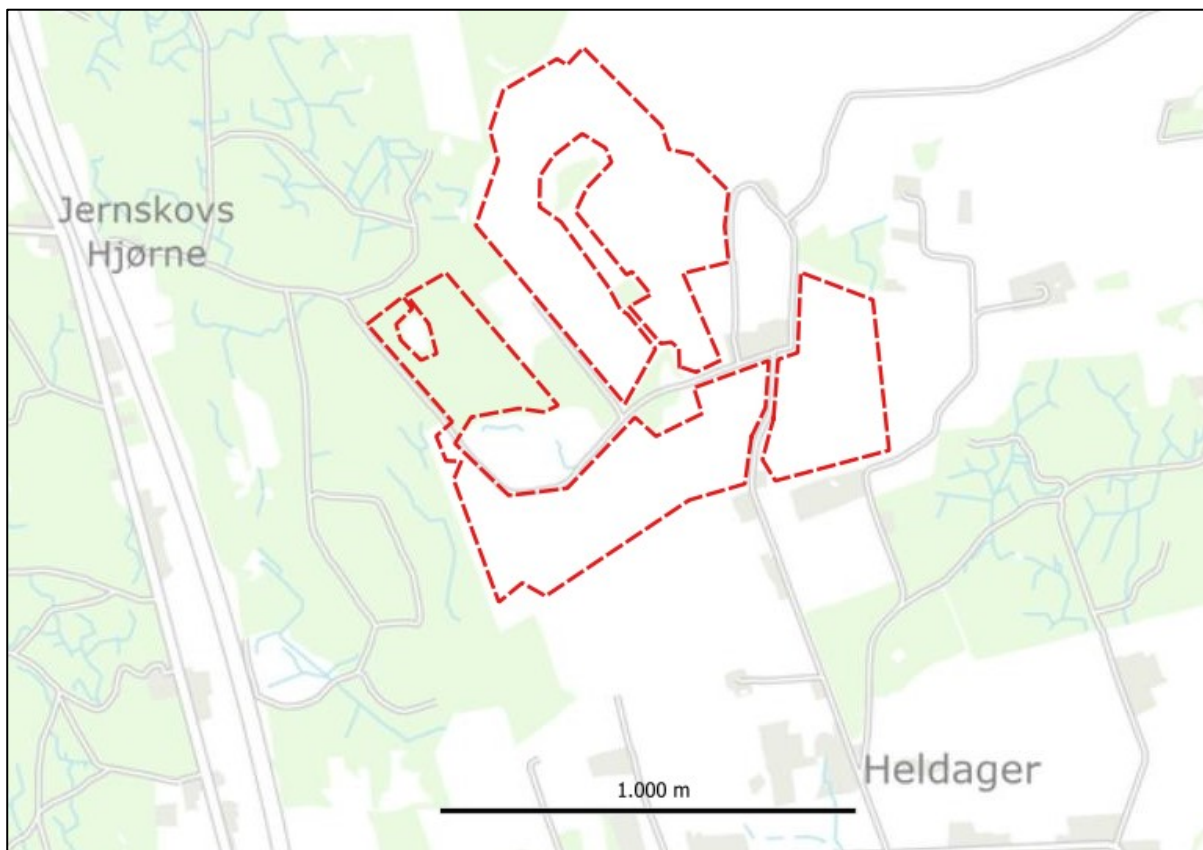
Områdenavn	Bemærkninger
Heldagergård	Nyt graveområde for rødbrændende ler

Heldagergård: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Svendborg Kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Heldagergård i Svendborg Kommune som et graveområde for rødbrændende ler. Arealet er på ca. 63 ha og er beliggende ca 3 km nord for Svendborg.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for rødbrændende ler. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 49.

Figur 49. Regionsrådets forslag til graveområde.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er dokumenteret. Den samlede mængde rødbrændende ler er anslået til 580.000 m³. Tykkelsen på lerlaget er ca. 1 meter og findes i en dybde fra under muldlaget til 1,2 -1,5 m under terræn.

Rødbrændende ler indvindes ned til 1-2 meter under terræn. Leret bliver rødt under brænding, fordi kalken i leret er udvasket med regnvandet.

Rødbrændende ler indvindes ved at skrabe muldjorden til side og fjerne de øverste par meter ler, hvorefter mulden lægges tilbage. Indvindingen sker typisk i etaper á 2-3 ha over et par uger til få måneder om sommeren og reetableres løbende til landbrugsmæssig drift. Når indvindingen er overstået, vil det ofte være vanskeligt at se, at den har fundet sted.

Påvirkningen af omgivelserne ved indvinding af rødbrændende ler vil derfor typisk være mindre end ved indvinding af andre råstof typer.

Miljøemner der kan blive påvirket

Landskab

Landskabet i og omkring det miljøvurderede areal er udpeget som bevaringsværdigt landskab i Kommuneplan 2025-2037. Disse udpegninger tillægger landskabet en høj bevaringsværdi, da udpegningerne varetager en national interesse.

Det miljøvurderede areal ligger i et højtliggende storbakket terræn, delvist på en randmoræne udgjort af et mindre strøg i et dødislandskab.

Inden for den del af landskabet, der er udpeget som bevaringsværdigt landskab, er det især kendetegnet ved det storbakkede terræn og den tætsluttende bevoksning, særligt i form af skovområder. Det giver landskabet en lukket karakter, hvor relationen til det omgivende landskab er overvejende begrænset, men også en landskabelig variation, der i høj grad bidrager til landskabets oplevelsesværdi. Fra syd langs Haldagergårdsvej er der stedvis indkig til det miljøvurderede areal mod nord. Fra bakketoppe er der stedvis udsigter på tværs af landskabet og i nogen grad relation til det omgivende landskab. Den rummelige karakter bidrager til, at landskabet har en uforstyrret karakter uden visuel påvirkning fra tekniske anlæg.

Landskabet mod nord er karakteriseret af den mindre randmoræne, der rejser sig en smule i det ellers storbakkede dødislandskab. Landskabet mod syd er præget af tidligere og aktiv råstofindvinding. Landskabet er kendetegnet ved en variation af dyrkede marker, tæt bevoksning og små og middelstore skovområder. Landskabet har en lukket karakter, men også varieret og uforstyrret karakter uden visuel påvirkning fra tekniske anlæg.

Denne del af landskabet vurderes sårbar over for en fysisk og/eller visuel påvirkning, der fjerner, begrænser eller forstyrrer oplevelsen af de bærende karaktertræk, herunder især landskabets terrænformer og uforstyrrede karakter samt de rumlige og visuelle karaktertræk.

Med afsæt i landskabets karakter, den forventede råstofgravning og udpegede landskabsinteresser, vurderes en realisering af planen med udlægning af det miljøvurderede areal at medføre en *ikke-væsentlig påvirkning* af det bevaringsværdige landskab. Det er begrundet i, at selvom landskabet er tillagt en høj landskabsværdi og er sårbart over for fysiske og visuelle påvirkninger, vil råstofindvinding af rødbrændende ler ned til 1,5 meter under nuværende terræn ikke medføre en fysisk og visuel

påvirkning, der fjerner, begrænser eller forstyrrer oplevelsen af de bærende karaktertræk, herunder især landskabets klart strukturerede karakter, samt rumlige og visuelle karaktertræk.

Efter endt råstofindvinding vurderes de landskabelige- og geologiske interesser *ikke-væsentligt påvirket*, da efterbehandling af råstofindvinding af rødbrændende ler ned til 1,5 meter under nuværende terræn ikke medføre en fysisk og visuel påvirkning. Ved efterbehandling lægges mulden tilbage, hvorfor terrænsænkning vil være mindre.

Store del af den vestlige del og en mindre del af østlige del af det miljøvurderede areal er omfattet af skov-byggelinjer fra hhv. Fåreskov med øst og Ravnebjerg Skov og Slæbæk Skov mod vest.

Det er ikke i strid med naturbeskyttelseslovens § 17 at etablere råstofgravning indenfor en skovbyggelinje. Desuden vurderes det at råstofindvinding ikke vil medføre en væsentlig påvirkningen på skovbyggelinjen, eftersom indkigget til skoven som et landskabeligt element allerede er forstyrret.

Naturbeskyttelse

Det miljøvurderede areal omfatter primært dyrkede arealer. I nærområdet findes desuden flere beskyttede naturtyper, herunder søer og moser.

Søer, vandløb og andre vandafhængige, beskyttede naturtyper vil ikke blive påvirket af ændringer i grundvandsstanden da der ikke råstofindvinding under grundvandsspejl eller indvinding af vand i forbindelse med råstofindvindingen, og indvinding af op til 1,5 m rødbrændende ler vil ikke medføre markante terrænændringer, der vil påvirke området.

Den nordlige del af det miljøvurderede areal er udpeget til potentiel økologisk forbindelse, der bidrager til, at dyr og planter kan sprede sig i landskabet. Området ligger desuden i et kerneområde for hasselmus, som anvender både området og nærtliggende faunabro som vigtig spredningsvej. Udlægning af arealet til potentielt graveområde strider ikke mod disse udpegninger, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne fungere som spredningskorridor for dyr og planter og opretholde naturværdi.

Samlet vurderes det, at det miljøvurderede areal kan udlægges i råstofplanen uden væsentlig påvirkning af beskyttede naturtyper, økologiske forbindelser og spredningskorridorer.

Grundvand, drikkevand og overfladevand

Det miljøvurderede ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og inden for indvindingsopland til almen vandforsyning, men ikke i nitratfølsomt indvindingsområde eller indsatsområde i forhold til nitrat. Det miljøvurderede areal er desuden beliggende over målsatte grundvandsforekomster.

Der vil kun ske indvinding over grundvandsspejl, og indvindingen vil ikke resultere i markante terrænændringer, der vil påvirke grundvands- og overfladestrømningen i området. Der fjernes ikke beskyttende lerlag og mulden lægges tilbage efter endt indvinding. Der vil ikke være behov for grundvandsænkning eller egentlig vandindvinding i forbindelse med indvindingen.

Det miljøvurderede areal ligger i et område med flere beskyttede vandhuller, moser og vandløb. Nærmeste målsatte vandløb er i en afstand af 820 meter. Råstofindvinding vil ikke medføre direkte udledninger til vandløb eller beskyttede naturområder. Risikoen for grundvandsforurening, der kan påvirke overfladevand, vurderes begrænset, og pesticider forventes ikke at udgøre et problem under og efter råstofindvindingen.

Det vurderes derfor, at råstofindvinding ikke vil medføre påvirkninger af drikkevandsinteresser, vandforsyningsinteresser eller vandafhængig natur. Herunder at råstofplanen ikke vil medføre forringelse af tilstanden i de målsatte grundvandsforekomster eller hindre opfyldelse af gældende miljømål. Det vurderes også, at arealet kan udlægges som graveområde uden væsentlig negativ påvirkning af omkringliggende, søer og moser og uden af forringe tilstanden eller forhindre målopfyldelse i målsatte vandområder.

Et eventuelt behov for særlige foranstaltninger vil bero på en konkret vurdering af det konkrete projekt i forhold til geologien og andre relevant forhold på det tidspunkt hvor der søges om en tilladelse til råstofgravning.

Beskyttede sten- og jorddiger og fortidsminder

Der er registeret beskyttede sten- og jorddiger både indenfor- og langs det miljøvurderede areal. Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af de beskyttede diger hos Assens Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand til digerne, så de ikke påvirkes.

Et fredet fortidsminde ligger uden for området og vurderes ikke at blive påvirket. Vest for området er en arealfredning med formålet at bevare historiske stendiger. Det vurderes at digerne og det frede areal ikke vil blive påvirket.

Naboer, støj og støv

Det miljøvurderede areal er beliggende i et område med spredt bebyggelse, herunder boliger i umiddelbar nærhed af arealet. Støj og støv fra en eventuel råstofindvinding vil kunne påvirke de nærmeste naboer, særligt i perioder med intensiv drift, tørt vejr og ugunstige vindforhold.

Det vurderes, at påvirkninger fra støv og støj kan håndteres gennem almene vilkår, såsom etablering af afskærmning mod støj og vanding af materialestakke og interne køreveje mod støv.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på

ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 580.000 m³ rødbrændende ler til teglfremstilling.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen på Fyn.

Graveområder for klæg

Forslag til nye graveområder, der medtages i Råstofplan 5

Tønder Kommune

I Tønder Kommune foreslås følgende arealer udlagt som graveområder i Råstofplan 5:

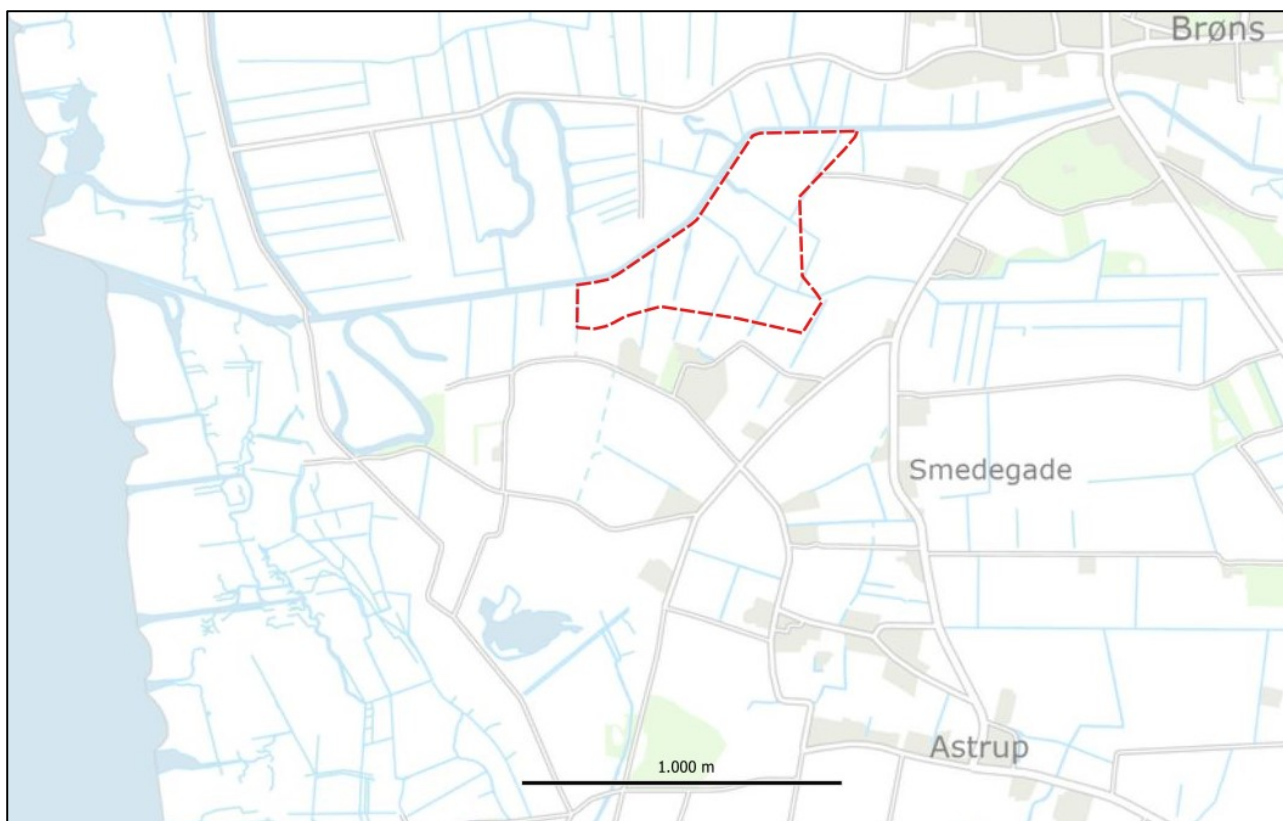
Områdenavn	Bemærkninger
Astrup	Nyt graveområde for klæg

Astrup: Samlet vurdering for forslag til råstofgraveområde i Tønder Kommune

Under indkaldelsen af Idéer og forslag til ny råstofplan har Region Syddanmark modtaget et ønske om at udlægge et areal ved Astrup i Tønder Kommune som et graveområde for klæg. Arealet er på ca. 26 ha og er beliggende vest for Astrup og Brøns. I Råstofplan 2020 er arealet udpeget som interesseområde.

Region Syddanmark har fået udarbejdet en miljørapport, der beskriver den sandsynlige påvirkning af omgivelserne, hvis der graves råstoffer på hele arealet. Det miljøvurderede areal er afbildet på forsiden af miljørapporten.

På baggrund af denne miljørapport og den samlede miljøvurdering af forslag til Råstofplan 5 og en samlet afvejning efter råstoflovens §3, har Regionsrådet besluttet, at det miljøvurderede areal skal indgå i forslaget til Råstofplan 5 som graveområde for rødbrændende ler. Arealet der foreslås udlagt, svarer til det miljøvurderede areal. Regionsrådets forslag til nyt graveområde ses af figur 50.

Figur 50. Regionsrådets forslag til graveområde.

Sammen med miljørapporten er der udarbejdet en Natura 2000 konsekvensvurdering.

Det er en forudsætning for udlægget af graveområdet, at der ved tilladelse til råstofindvinding træffes nødvendige afværgeforanstaltninger af hensyn til Natura 2000 området som beskrevet i Natura 2000-konsekvensvurderingen. Foranstaltningerne er ikke vilkår til en kommende tilladelse, men eksempler

på tiltag der kan sikre at der ikke sker en påvirkning på Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag. Da det konkrete projekt kan have andre karakteristika end det, der er beskrevet på planniveau, herunder fx konkret indvindingsareal, graveplan og specifikke maskiner, kan det vise sig at være nødvendigt at lave en ny konsekvensvurdering på tidspunktet for ansøgningen.

Råstofressourcen i det miljøvurderede areal er veldokumenterede. Den samlede mængde klæg er anslået til 275.000 m³. Tykkelsen på klæglaget er 1-1,7 meter (i gennemsnit 1,3 meter) og findes lige under terræn.

Miljøemner der kan blive påvirket

Natura 2000

Det miljøvurderede areal Astrup grænser op til Natura 2000-område nr. 89, Vadehavet, som indeholder 4 habitatområder og 10 fuglebeskyttelsesområder.

Udlæg af området til råstofindvinding i det miljøvurderede areal kan give anledning til påvirkninger fra støj og støv, samt udledning fra trafik og drift, samt mindre, lokale ændringer i grundvandsstanden. Der er lavet en væsentlighedsvurdering der viser, at eventuelle påvirkninger fra fremtidig råstofindvinding vil være begrænsede og lokale. Der forventes ingen udledning af miljøfarlige stoffer eller næringsstoffer fra eventuel råstofgravning.

Væsentlighedsvurderingen peger på at råstofindvinding i det miljøvurderede areal Astrup kan medføre en væsentlig støjpåvirkning på fuglene blåhals, hedeheg, rørdrum og rørhøg der er på udpegningsgrundlaget.

Odder er på udpegningsgrundlaget i habitatområde H78, og det fremgår af væsentlighedsvurderingen, at en indvirkning på odder ikke kan afvises, hvis denne yngler langs med den grøft som løber på bagsiden af diget. Brøns Å vurderes ikke at være et egnet fødesøgningssted, men da odder sjældent har ynglesteder i deres primære fødesøgningssteder, kan grøften godt rumme ynglesteder. Bortgravning af odderhuler, særligt med unger, kan være problematisk for en bestand af odder, ligesom støj kan være til gene for ynglende oddere.

Af konsekvensvurderingen konstateres det, at der vil være behov for afværgeforanstaltninger for at sikre hensyn til at sikre fugle mod støjbelastning.

Det vurderes, at disse hensyn kan sikres med eksempelvis ved, at støj indenfor samtlige af arternes yngleperioder kan undgås hvis støjende gravearbejde undlades i perioden 1. februar – 1. september.

Odder vurderes ikke at være sårbar i forhold til støj fra klæggravning. Bortgravning af odderhuler kan medføre en direkte skade på individer af odder, men da der som udgangspunkt ikke skal graves så tæt på vandløbet, at hulerne vil være i fare, vurderes det, at risikoen vil være meget lille. Ud fra et forsigtighedsprincip skal der, som for potentielle ynglefugle, forud for gravetilladelsen foretages undersøgelser af forekomsten af odderhuler, og det vil være muligt at afværge påvirkningen ved, at der i gravetilladelsen stilles vilkår om en afværgeforanstaltning i form af en respektafstand til vandløbet på 10 meter, hvori der ikke kan indvindes klæg.

Med ovenstående foranstaltninger vurderes det, at der ikke vil være en påvirkning af de naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget, som følge af planen om råstofindvinding. Foranstaltningerne er ikke vilkår til en kommende tilladelse, men eksempler på tiltag der kan sikre at der ikke sker en påvirkning på Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag.

Det vurderes endvidere, at der ikke vil være en påvirkning af de arter på udpegningsgrundlaget, der er følsomme overfor støj og fysiske påvirkninger af levesteder, som følge af planen om råstofindvinding, hvis ovenstående afværgeforanstaltninger eller tilsvarende følges.

Naturbeskyttelse

Det miljøvurderede areal omfatter næsten udelukkende dyrkede arealer, men det rummer også tre små § 3-beskyttede søer og et beskyttet vandløb (tilløb til Brøns Å). Området er en del af marsklandet og ligger derfor meget lavt bag ved de store diger som beskytter hele vadehavskysten. Området er kraftig drænet og afvandes direkte til Brøns Å (målsat og § 3-beskyttet) eller via tilløb til Brøns Å. Derudover ligger der et sammenhængende naturområde med § 3-beskyttede søer, mose og engareal lige nord Brøns Å og det miljøvurderede areal.

Søerne ligger alle i forbindelse med dræn og det er kun det nordlige som har sø- og bredvegetation.

Der kan søges om dispensation til påvirkning eller evt. nedlæggelse af §3-beskyttet natur hos Tønder Kommune. Såfremt der ikke meddeles en dispensation, skal der holdes graveafstand eller ske andre tiltag, så de ikke påvirkes.

I området er der også udpeget økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser. Udlægning af arealet til potentielt graveområde strider ikke mod udpegning af økologiske forbindelser, da både en aktiv og efterbehandlet råstofgrav vil kunne fungere som spredningskorridor for dyr og planter og derved i fremtiden forsat vil kunne fungere som fremtidig økologisk forbindelse. Det vurderes muligt at udnytte råstofressourcen på en måde, der ikke medfører væsentlig påvirkning på de kommunale udpegninger for økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesområder. Der efterlades søer efter indvinding af klæg.

Samlet vurderes det, at det miljøvurderede areal kan udlægges i råstofplanen uden væsentlig påvirkning af § 3-beskyttede naturtyper, målsatte vandløb, økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser.

Kulturarv

Kulturarvsarealet Astrup Banke ligger syd for det miljøvurderede areal, men råstofindvindingen vurderes ikke at påvirke områdets værdi, da fortidsminderne her ikke er fredede og ligger uden for selve graveområdet. Brøns Kirke, som ligger cirka 700 meter fra graveområdet, har et beskyttet kirkelandskab, men kun en lille del af dette overlapper med graveområdet. Indvindingen vil ske i små områder ad gangen og kun i korte perioder, hvilket sammen med den store afstand betyder, at udsynet til kirken og dens omgivelser ikke forringes. Samlet vurderes det, at udlægningen af det miljøvurderede areal kan ske uden væsentlig påvirkning af kulturarv, kirker eller deres omgivelser.

Landskab

Det miljøvurderede areal ligger i et fladt, lavtliggende terræn i et marsklandskab og er beliggende inden for udpegninger af bevaringsværdigt landskab, større, sammenhængende landskab og geologiske udpegning, samt inden for kystnærhedszonen og sø- og åbeskyttelseslinje. Landskabet er kendetegnet ved de geologiske strukturer og processer, samt tidevandet, der har dannet og formet marsklandskabets karakter, hvilket giver det høj oplevelsesværdi og gør det sårbart over for visuelle og fysiske ændringer.

Indvinding inden for det miljøvurderede areal vurderes at medføre ikke væsentlig påvirkning på de geologiske forhold og kystnærhedszonen.

Indvinding inden for sø- og åbeskyttelseslinjen vil kræve en dispensation fra Tønder Kommune. Hvis der ikke kan meddeles en dispensation, kan råstofferne inden for sø- og åbeskyttelseslinjen ikke indvindes.

Det forventes, at der efter indvinding efterbehandles til en eller flere søer. Søerne kan være med til at ændre marsklandskabets simple og ensartede struktur, men udgør også en af den kulturhistoriske fortælling om et landskab, der er præget af og afhængigt af digerne. Klægsøer er derfor også en del af landskabets særegne karakter.

Regionsrådets vurdering

Regionsrådet vurderer, at arealet kan udlægges som graveområde.

Det er en forudsætning for udlægget af graveområdet, at der ved tilladelse til råstofindvinding træffes nødvendige afværgeforanstaltninger af hensyn til Natura 2000 området som beskrevet i Natura 2000-konsekvensvurderingen. Da det konkrete projekt kan have andre karakteristika end det der er beskrevet på planniveau, herunder fx konkret indvindingsareal, graveplan og specifikke maskiner, kan det vise sig at være nødvendigt at lave en ny konsekvensvurdering på tidspunktet for ansøgningen. Derved er det regionens vurdering, at udlægget af graveområdet ikke strider mod Natura 2000-planer efter miljømålsloven.

Regionsrådet vurderer, at de væsentlige påvirkninger af andre interesser kan reduceres og håndteres gennem almindelige vilkår i en senere tilladelse. Hvor der er tale om potentiel påvirkning af forhold der kræver dispensation efter anden lovgivning, er det Regionsrådets vurdering, at der kan tages tilstrækkeligt hensyn gennem den senere sagsbehandling: hvis der ikke kan meddeles dispensation, skal det sikres at der ikke sker en påvirkning. Hvis der kan meddeles dispensation, vil det være fordi påvirkningen ikke vil være væsentlig eller at den samfundsmæssige værdi af råstofgravningen vurderes mere betydningsfuld. Dette vil dog afhænge af det konkrete projekt og forholdene på ansøgningstidspunktet. Regionsrådet gør derfor også opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er alle dele af graveområdet, der vil kunne udnyttes til råstofgravning.

Råstofressourcen vurderes at være omkring 270.000 m³ der kan anvendes vedligehold og forstærkning af Vadehavets diger.

Samlet set vurderer Regionsrådet at råstofgravning på det areal der foreslås udlagt som graveområde vil medføre en begrænset til moderat påvirkning af andre interesser og at råstofforekomsten kan bidrage til råstofforsyningen til kystsikringen i Vadehavet.